

THEOGONIA
HESIODEA

TEXTV SVBINDE REFICTO

IN

VSVM PRAELECTIONVM

SEORSVM EDITA

A

FRID. AVG. WOLF

PHIL. PROF. PVBL. ORD. IN ACAD. HALENSI.

HALAE SAXON.

APVD IOH. IAC. GEBAVER.

CIƆIƆCCLXXXIII.

LECTVRIS

S.

Ad hanc, quam Veſtris manibus teritis, Theogoniae Heſiodeae editionem parandam me tempori magis cedentem, quam voluntate propria ductum, adeoque minus praeparatum acceſſiſſe, in limine ſtatim libelli candide profiteor. Quamquam enim hoc carmen, quod praeter argumentum cum mythica doctrina coniunctum ipſa vetuſtate ſua ſermonisque ac ſententiarum amabili ſimplicitate legentis animum allicere ac tenere poteſt, privato ſtudio ſaepius tractaveram: nihil tamen in ſcriniis ſepoſitum reperi, quod vel ad verba auctoris melius conſtituenda, vel ſententiarum totiusque argumenti vim et rationem copioſius

 decla-

declarandam magnopere valere posset, certe nihil, quod me ad novam carminis editionem concinnandam invitaret. Accedit etiam, quod, dum haec scribebam, ne potiores quidem Hesiodi editiones ad manum mihi erant. In hac igitur curta aut verius nulla supellectile litteraria nihil a me exspectari velim, quod sit cum cura politum numerisque suis absolutum.

Quippe omnis haec opella a me suscepta eo consilio est, vt auditoribus, quibus praelegere libellum et interpretari publicis lectionibus vellem, copia exemplarium esset sumtu parabilis. Hinc urgendus et praecipitandus erat labor, nec datus locus circumspiciendi et colligendi sylvam adiumentorum, quibus editioni gratiam aliquam apud doctos quoque homines conciliarem. Solus enim, quem vocant, textus nunc flagitabatur, purgatus ille quidem a gravioribus mendis, quibus in plerisque editionibus contaminatus est.

Pau-

Paucae enim ſunt ex antiquiori aetate poetarum graecorum reliquiae, quas a noſtri ſaeculi hominibus magis neglectas videas, quam Heſiodea, patrum noſtrorum memoria in omnibus fere ſcholis lectitata, vt nunc cum maxime frigere videri poſſit vates ille dulciſſimus, vt tempore Homero, ita orationis forma et indole proximus, dum huius ſtudio omnes, qui elegantiae amantiores haberi volunt, incenſi eſſe et prope inflammati videntur.

Lucri interea aliquantum fecit Heſiodus, recreatus nuper a duumviris praeſtantiſſimis, quorum alter harum litterarum in Belgio, alter in Germania noſtra ſtator et vindex eſt, *Ruhnkenio* et *Heynio* *), quo-

*) Ab illo in Epiſtola critica ad Valckenarium data, quam retractatam nunc legimus ad calcem editionis legitimae Hymni Hom. in Cererem: ab hoc vero in Commentatione de Theog. ab Heſiodo condita, quae inſerta eſt Commentt. Soc. Reg. Goetting. Vol. II.

rum ſollertiae ſi plus debere dicam Heſiodum, quam pleriſque omnibus, qui eius carmina ſibi ex induſtria edenda et illuſtranda ſumſerunt, nihil equidem ambitioni in hoc tribuere videar. Qui quidem eximia, qua pollent, ſagacitate Theogoniae quoque noſtrae textui ſalutiferam ſaepe tulerunt opem, partim, quae manca et corrupta eſſent, reſtituendo, partim, quae ſeriorum levitate aliunde illata viderentur, indagando. Nam cum, antequam haec carmina litteris conſignari coepta eſſent, ea plurium aetatum intervallis non niſi adminiculo memoriae, quae, quamvis capacior inter illos homines et tenacior, omnino tamen parum fida rerum cuſtodia eſt, ad poſteros tranſmitterentur, miraculo quodam opus fuit, vt ſincera et incorrupta conſervarentur.

Jam etſi ab initio pro temporis anguſtiis nihil nobis conſtitutum erat, niſi vt carmen, quale nunc

in

in optimis exemplaribus legitur, emendate expressum auditorum manibus traderetur, illorum tamen virorum docte ac subtiliter animadversa negligere, et praeclaro hoc fructu lectores defraudare, religioni habuimus. Aucta ea insuper sunt qualibuscumque nostris emendationibus, inter relegendum primo calore subnatis, quas cum caeteris vel in ipsa texta admittere, si maiori probabilitatis specie se commendarent, nequaquam dubitavimus. Verum cautius hoc factum est. Integros contra versus, quos in suspicionem interpolationis adducebant rationes criticae, crebrius notavimus uncis adhibitis: neque enim ita crudeles fuimus, vt eos statim obtorto quasi collo eiiciendos et iugulandos putaremus, cum aliis de caussis, tum ne versuum numerus deminutus lectores, ad quae forte relegati fuerint, quaerentes eluderet. Ante omnia vero omnem operam adhibuimus, vt verba typis exscriberentur dili-

genter curateque, quae propria huius generis editionum laus merito numeratur. In interpungendi denique ratione aliam ſubinde viam, diverſam ab editionibus hucusque vulgatis, inire viſum eſt. Sed de his caeterisque, quae immutata in textu reperientur, rationes reddet adpendicula obſervationum, quam extremo libello adiiciendam curabimus. Scrib. menſ. Novemb. CIↃ IↃ CCLXXXIII.

ΗΣΙΟ-

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν
ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος·
καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
ἢ Ἱππουκρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
καλοὺς, ἱμερόεντας, ἐπεῤῥώσαντο δὲ ποσσίν.
ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῇ,
ἐννύχιαι στεῖχον, περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι,
ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον,
καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,

Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠώ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν,
ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἵ νύ ποθ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδὴν,
ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο.
τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπαν
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον!
ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
ἴδμεν δ', εὖτ' ἐθέλωμεν, ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὣς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι,
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
δρέψασαι θηητόν, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
θείην, ὡς κλείοιμι τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
καί με κέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν ἀείδειν.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην;
Τύνη, Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
ὑμνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
εἰρεῦσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς
Ζηνὸς ἐριγδούποιο, θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
δώματα, ἀθανάτων· αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι,
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ,

ἐξ

ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτον,
οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῦσι θεαὶ, λήγουσαί τ' ἀοιδῆς,
ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεΐ τε μέγιστος.
αὖθις δ' ἀνθρώπων τε γένος, κρατερῶν τε Γιγάντων
ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη, γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.
ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεὺς,
νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη·
ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ
μέμβλεται, ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσαις,
τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου.
[ἔνθά σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά·
πὰρ δ' αὐτῆς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν,
ἐν θαλίῃς ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι,
μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ
ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι.]
αἳ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε Γαῖα μέλαινα
ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὕπο δοῦπος ὀρώρει,
νισσομένων πατέρ' εἰς ὅν· ὁ δ' Οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν,

κάρτεϊ

κάρτεϊ νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα
ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
ἡ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἐέρσην,
τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, διακρίνοντα θέμιστας
ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,
αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε.
τούνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
βλαπτομένοις ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι
ῥηϊδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἱλάσκονται
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
οἷά τε Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
[ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί·
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
φιλεῦνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.]
εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ
ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς

Μουσά-

Μουσάων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων
ὑμνήσῃ, μάκαράς τε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
αἶψ' ὅγε δυσφρονέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
μέμνηται, ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν!
κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων,
οἳ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός καὶ δνοφερῆς, οὕς θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε Πόντος.
εἴπατε δ', ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ Γαῖα γένοντο,
καὶ Ποταμοὶ, καὶ Πόντος ἀπείριτος οἴδματι θύων,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων·
ὥς τ' ἄφενος δάσσαντο, καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,
ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
[ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐξ ἀρχῆς καὶ εἴπαθ' ὅ τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν.]

Ἤτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ,
[ἀθανάτων οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου]
Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης,
ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
δάμναται ἐν στήθεσσι νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε, μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο.
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
οὓς τέκε κυσσαμένη, Ἐρέβει φιλότητι μιγεῖσα.

Γαῖα

Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόενθ᾽, ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι.
[ὄφρ᾽ εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.]
γείνατο δ᾽ Οὔρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους
Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀν᾽ οὔρεα βησσήεντα.
ἡ δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν οἴδματι θῦον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα, τέκ᾽ Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ᾽, Ὑπερίονά τ᾽, Ἰαπετόν τε,
Θεῖάν τε, Ῥεῖαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε,
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ᾽ ἐρατεινήν.
τοὺς δὲ μεθ᾽ ὁπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης.
[δεινότατος παίδων, θαλερὸν δ᾽ ἤχθηρε τοκῆα.]
γείνατο δ᾽ αὖ Κύκλωπας, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον,
οἳ Ζηνὶ βροντήν τ᾽ ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
οἳ δή τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
μοῦνος δ᾽ ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μετώπῳ·
[Κύκλωπες δ᾽ ὄνομ᾽ ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ᾽ ἄρα σφέων
κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ.]
ἰσχύς τ᾽ ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ᾽ ἔργοις.
ἄλλοι δ᾽ αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ᾽, ὑπερήφανα τέκνα.
τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ᾽ ὤμων ἀίσσοντο
ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν·
ἰσχὺς δ᾽ ἄπλητος, κρατερή, μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει.

Ὅσσοι

Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆϊ
ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίησκε,
Γαίης ἐν κευθμῶνι, κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός. ἡ δ' ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη,
στεινομένη· δολίην δὲ κακὴν ἐπεφράσσατο τέχνην.
αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιοῦ ἀδάμαντος,
τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ·
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ' ἐθέλητε
πείθεσθαι, πατέρος γε κακὴν τισαίμεθα λώβην
ὑμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ἕλεν δέος, οὐδέ τις αὐτῶν
φθέγξατο· θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
ἄψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν·
Μῆτερ, ἐγώ κεν τοῦτο γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι
ἔργον, ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη,
εἷσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ, ἐνέθηκε δὲ χειρὶ
ἅρπην καρχαρόδοντα, δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα.
ἦλθε δὲ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός, ἀμφὶ δὲ Γαίῃ
ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο, καί ῥ' ἐτανύσθη
πάντη· ὁ δ' ἐκ λοχεοῖο πάϊς ὠρέξατο χειρὶ
σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην
μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς

ἐσσυ-

ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔῤῥιψε φέρεσθαι
ἐξοπίσω· τὰ μὲν οὔτι ἐτώσια ἔκφυγε χειρός.
ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
πάσας δέξατο Γαῖα· περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
γείνατ' Ἐριννῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας,
τεύχεσι λαμπομένους, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ', ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
μήδεά θ', ὡς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι,
κάββαλ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ Πόντῳ·
ὣς φέρετ' ἀμπέλαγος πουλὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο, τῷ δ' ἐνὶ κούρη
ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
ἔπλητ', ἔνθεν ἔπειτα περίῤῥυτον ἵκετο Κύπρον.
ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός, ἀμφὶ δὲ ποίη
ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν ἀέξετο· τὴν δ' Ἀφροδίτην
[ἀφρογένειάν τε θεὰν, καὶ ἐϋστέφανον Κυθέρειαν]
κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
θρέφθη, ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις.
[Κυπρογένειαν δ', ὅτι γέντο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ,
ἠδὲ φιλομμηδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη.]
τῇ δ' Ἔρος ὡμάρτησε, καὶ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς
γεινομένῃ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰούσῃ.
ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἠδὲ λέλογχε
μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματά τ', ἐξαπάτας τε,
τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε, μειλιχίην τε.

[Τοὺς

[Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέεσκεν,
παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανὸς, οὓς τέκεν αὐτός·
φάσκε δὲ, τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.]

Νὺξ δ' ἔτεκε στυγερόν τε Μόρον, καὶ Κῆρα μέλαιναν,
καὶ Θάνατον, τέκε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ Φῦλον Ὀνείρων,
οὔ τινι κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
δεύτερον αὖ Μῶμον, καὶ Ὀϊζὺν ἀλγινόεσσαν,
Ἑσπερίδας θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο
χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέροντά τε δένδρεα καρπόν,
καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε βροτοῖσι
γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
αἵτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσαι,
οὐδέποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν ὅστις ἁμάρτῃ.
τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
[Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,]
Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον.
Αὐτὰρ Ἔρις στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε, Λιμόν τε καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, ψευδέας τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλοισιν,
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ.

Νηρέα δ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,
πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμιστέων
λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν.
αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγήνορα Φόρκυν,
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγήρατα τέκνα θεάων
πόντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠϋκόμοιο,
κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο·
Κραντώ τ', Εὐκράτη τε, Σαώ τ', Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε Θοή, Θαλίη τ' ἐρόεσσα,
καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυή,
Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ εὐειδὴς Γαλάτεια,
Ἱπποθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς,
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
πνοιάς τε ζαθέων Ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,
ῥεῖα πρηΰνει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠϊόνη τε, ἐϋστέφανός θ' Ἁλιμήδη,
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια,
Λειαγόρη τε καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια,
Πουλυνόμη τε καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυὴν τ' ἐρατὴ, καὶ εἶδος ἄμωμος,
καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη,

Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε,
Νημερτής θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα
ἠγάγετ' Ἠλέκτρην· ἡ δ' ὠκεῖαν τέκεν Ἶριν,
ἠϋκόμους θ' Ἁρπυίας, Ἀέλλώ τ', Ὠκυπέτην τε,
αἵ ῥ' Ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται
ὠκείης πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἴαλλον.
Φόρκυι δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε καλλιπαρήους,
ἐκ γενετῆς πολιὰς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοι τ' ἄνθρωποι,
Πεφρηδώ τ' ἐύπεπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον·
Γοργοῦς θ', αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
[ἐσχατιῇ πρὸς νυκτὸς, ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι,]
Σθενώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε λυγρὰ παθοῦσα.
ἡ μὲν ἔην θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρω
αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι.
τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
[τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
γείνεθ'· ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.]
χ' ὡ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων,
ἵκετ' ἐς ἀθανάτους, Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει,
βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διῒ μητιόεντι.
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γηρυονῆα,

μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληείη,
βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ,
ἤματι τῷ, ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθρον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς
θνητοῖς ἀνθρώποις, οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείην κρατερόφρον' Ἔχιδναν·
ἥμισυ μὲν νύμφην ἑλικώπιδα, καλλιπάρῃον,
ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε.
[ποικίλον, ὠμηστὴν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης.]
ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,
[ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήρατος ἤματα πάντα]
ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κάτω κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ,
τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
[ἔνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.]
Τῇ δὲ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότητι,
δεινόν θ' ὑβριστήν τ' ἄνεμον, ἑλικώπιδι κούρῃ·
ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθρον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆϊ·
δεύτερον αὖτις ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειὸν,
Κέρβερον ὠμηστὴν, Ἀΐδεω κύνα χαλκεόφωνον,
πεντηκοντακάρηνον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε.
τὸ τρίτον Ὕδρην αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ.

καὶ

καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλέϊ χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Ἰολάῳ,
Ἡρακλέης, βουλῆσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.
ἡ δὲ Χίμαιραν ἔτικτε, πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
δεινήν τε, μεγάλην τε, ποδώκεά τε, κρατερήν τε.
τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαὶ, μία μὲν χαροποῖο λέοντος,
ἡ δὲ χιμαίρης, ἡ δ' ὄφιος, κρατεροῖο δράκοντος.
[πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.]
τὴν μὲν Πήγασος εἷλε, καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης.
ἡ δ' ἄρα Φῖκ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
Ὄρθρῳ ὑποδμηθεῖσα, Νεμειαῖόν τε λέοντα,
τόν ῥ' Ἥρη θρέψασα, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις,
γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
ἔνθ' ἄρ' ὅγ' οἰκείων ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων,
κοιρανέων Τρητοῖο, Νεμείης, ἠδ' Ἀπέσαντος·
ἀλλά ἑ ἶς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
Κητὼ δ' ὁπλότατον, Φόρκυι φιλότητι μιγεῖσα,
γείνατο δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης
πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει.
τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυος γένος ἐστί.

Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ Ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλον τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Στρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσον τ', Ἀχελώϊον ἀργυροδίνην,
Νέσσον τε, Ῥοδίόν θ', Ἁλιάκμονά θ', Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε καὶ Αἴσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,

Πηνειόν τε καὶ Ἕρμον, ἐΰῤῥείτην τε Κάϊκον,
Σαγγάριόν τε μέγαν, Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὔηνόν τε καὶ Ἄρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον.
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
ἄνδρας κουρίζουσιν, Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
καὶ Ποταμοῖς· ταύτην δὲ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε καὶ Οὐρανίη θεοειδὴς,
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,
Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τ', ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη,
Κερκηΐς τε φυὴν ἐρατὴ, Πλουτώ τε βοῶπις,
Περσηΐς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πετραίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτις τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεσθώ τε κροκόπεπλος,
Κρισίη τ', Ἀσίη τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
Εὐδώρη τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρὼ, Ὠκυρόη τε,
καὶ Στὺξ, ἣ δὴ σφέων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
αὗται δ' Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
πρεσβύταται κοῦραι· πολλαί γε μὲν εἰσὶ καὶ ἄλλαι.
τρὶς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανῖναι,
αἵ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης
πάντη ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροι Ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίσπειν,
οἱ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν οἳ ἂν περιναιετάωσι.

Θεία

Θεία δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Ἠῶ θ', ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
ἀθανάτοις τε θεοῖς, τοὶ Οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
γείναθ', ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρείῳ δ' Εὐρυβίη τίκτεν φιλότητι μιγεῖσα,
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
Πέρσην θ', ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς Ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
ἀργέστην Ζέφυρον, Βορέην τ' αἰψηροκέλευθον,
καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεῷ θεὰ εὐνηθεῖσα.
τοὺς δὲ μετ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον Ἠριγένεια,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' Οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δ' ἔτεκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
καὶ Κράτος, ἠδὲ Βίην, ἀριδείκετα γείνατο τέκνα·
τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
οὐδ' ὁδὸς, ὅππη μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.
ὣς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη
ἤματι τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς
ἀθανάτους ἐκάλεσσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
εἶπε δ', ὃς ἂν μετὰ εἷο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
μή τιν' ἀποῤῥαίσειν γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
ἑξέμεν, ἣν τοπάρος γε, μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι·
τὸν δ' ἔφαθ', ὅστις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος,
τιμῆς καὶ γεράων ἐπιβησέμεν ἣ θέμις ἐστί.
ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος Οὐλυμπόνδε
σὺν σφοῖσι παίδεσσι, φίλου διὰ μήδεα πατρός.

τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον,
παῖδας δ' ἤματα πάντα ἑοὺς μεταναιέτας εἶναι.
ὡς δ' αὔτως πάντεσσι διαμπερὲς, ὥσπερ ὑπέστη,
ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ, ἠδὲ ἀνάσσει.

Φοίβη δ' αὖ Κοίου πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνήν·
κυσσαμένη δ' ἤπειτα θεὰ θεοῦ ἐν φιλότητι,
Λητὼ κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
[μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.]
γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἥν ποτε Πέρσης
ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε, πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ καὶ ἀστερόεντος ὑπ' Οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα.
καὶ γὰρ νῦν ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
ῥεῖα μάλ', ᾧ πρόφρων γε θεὰ ὑποδέξεται εὐχάς,
καί τε οἱ ὄλβον ὀπάζει· ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν.
ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων.
οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβιήσατο, οὐδέ τ' ἀπηύρα
ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
ἀλλ' ἔχει, ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός.

οὐδ', ὅτι μουνογενὴς, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
[καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ, ἠδὲ θαλάσσῃ]
ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτήν.
ᾧ δ' ἐθέλει, μεγάλως παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησιν.
ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὅν κ' ἐθέλῃσιν.
ἠδ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσονται
ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίνεται, οἷς κ' ἐθέλῃσι,
νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι·
ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
ἐσθλὴ δ' αὖθ', ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν·
[ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίνεται, ἠδ' ὀνίνησι]
νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ, καλὸν ἄεθλον
ῥεῖα φέρει, χαίρων τε τοκεῦσιν κῦδος ὀπάζει.
ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν, οἷς κ' ἐθέλῃσι,
καὶ τοῖς, οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται,
εὔχονται δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλὴν,
ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
ἐσθλὴ δ', ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' ἀέξειν·
βουκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν,
ποίμνας τ' εἰροπόκων ὀΐων, θυμῷ γε θέλουσα,
ἐξ ὀλίγων βριάει, κἀκ πολλῶν μείονα θῆκεν.
οὕτω τοι, καὶ μουνογενὴς ἐκ μητρὸς ἐοῦσα,
πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεράεσσι.
θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἳ μετ' ἐκείνην
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς.
[οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος· αἳ δέ τε τιμαί]

Ῥεία δ' ὑποδμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἑστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
ἴφθιμόν τ' Ἀίδην, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει
νηλεὲς ἦτορ ἔχων, καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,
Ζῆνά τε μητιόεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.
καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὅστις ἕκαστος
νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο·
τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων
ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληΐδα τιμήν.
πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὕνεκά οἱ πέπρωτο ἑῷ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι.
[καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς]
τῷ ὅγε οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας
τοὺς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα,
μῆτιν συμφράσσασθαι, ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐριννῦς πατρὸς ἑοῖο.
[παίδων, οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.]
οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
καί οἱ πεφραδέτην, ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι
ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέϊ καρτεροθύμῳ.
πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέσθαι.
[Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ τρεφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε]

ἔνθα

ἔνθα μὲν ἵκτο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
πρῶτα μὲν ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν
Οὐρανίδῃ μέγ᾽ ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
τόν τόθ᾽ ἑλὼν χείρεσσιν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδὺν,
σχέτλιος! οὐδ᾽ ἐνόησε μετὰ φρεσὶν, ὡς οἱ ὀπίσσω
ἀντὶ λίθου ἑὸς υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδὴς
λείπεθ᾽, ὅ μιν τάχ᾽ ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας
τιμῆς ἐξελάαν, ὁ δ᾽ ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
[Καρπαλίμως δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
ηὔξετο τοῖο ἄνακτος· ἐπιπλομένων δ᾽ ἐνιαυτῶν,
Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθεὶς,
ὃν γόνον ἂψ ἀνέηκε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
πρῶτον δ᾽ ἐξήμησε λίθον, πύματον καταπίνων.
τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὑπὸ Παρνησοῖο,
σῆμ᾽ ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.]
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ἀπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσύνῃσιν.
οἵ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
δῶκαν δὲ βροντὴν, ἠδ᾽ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
καὶ στεροπήν· τὸ πρὶν δὲ πελώρη Γαῖα κεκεύθει.
τοῖς πίσυνος, θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.

Κούρην

Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
ἡ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα,
τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα
ποικίλον, αἰολόμητιν, ἁμαρτινόον τ' Ἐπιμηθέα,
ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῆσι.
πρῶτος γάρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
παρθένον. ὑβριστὴν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
εἰς Ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ,
εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' Οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
πείρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσι.
ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς.
δῆσε δ' ἀλυκτοπέδησι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας·
καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανύπτερον, αὐτὰρ ὅγ' ἧπαρ
ἤσθιεν ἀθάνατον· τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντη
νυκτὸς, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις.
τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδη, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη
πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
ταῦτ' ἄρα ἀζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
καί περ χωόμενος, παύθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν,
οὕνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενεῖ Κρονίωνι.

καὶ

καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ, θνητοί τ' ἄνθρωποι
Μηκώνῃ, τότ' ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ
δασσάμενος προὔθηκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονι δημῷ
ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
τῷ δ' αὖτ' ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ
εὐθετίσας κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων!
ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσσαο μοίρας!
Ὡς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
ἦκ' ἐπιμειδήσας, δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης·
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων!
τῶν δ' ἕλευ, ὁπποτέρην σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει!
Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
γνῶ ῥ', οὐδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλειφαρ.
χώσατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμὸν,
ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ.
ἐκ τοῦ δ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυηέντων ἐπὶ βωμῶν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς!
ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπιλήθεο τέχνης!
Ὡς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
ἐκ τούτου δ' ἤπειτα, δόλου μεμνημένος αἰεὶ,

οὐκ

οὐκ ἐδίδου μελέοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν.
ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐῢς πάϊς Ἰαπετοῖο,
κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειόθι θυμὸν
Ζῆν' ὑψιβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
ὡς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι.
Γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατακρῆθεν δὲ καλύπτρην
δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι.
[ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνους νεοθηλέας ἄνθεσι ποίης
ἱμερτοὺς παρέθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη]
ἀμφὶ δὲ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διῒ πατρί.
τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
κνώδαλ', ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα,
τῶν ὅγε πόλλ' ἐνέθηκε, (χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ,
θαυμασίη) ζωοῖσιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο,
ἐξάγαγ', ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.

[Ἐκ

[Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων.
τῆς γὰρ ὀλώϊόν ἐστι γένος, καὶ φῦλα γυναικῶν
πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
οὐλομένης πενίης οὐ σύμφορα, ἀλλὰ κόροιο.
ὡς δ' ὁπότ' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
κηφῆνας βόσκουσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων,
αἱ μέν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἠμάτιαι σπεύδουσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά·
οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους,
ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
ὣς δ' αὔτως ἄνδρεσσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
ἀργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο.
ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται,
χήτει γηροκόμοιο, ὅ δ' οὐ βιότου ἐπιδευὴς
ζώει, ἀποφθιμένου δὲ διὰ κτῆσιν δατέονται
χηρωσταί· ᾧ δ' αὖτε γάμου μετὰ μοῖρα γένηται,
κεδνὴν δ' ἔσχεν ἄκοιτιν, ἀρηρυῖαν πραπίδεσσι,
τῷ δὲ ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει
ἔμμεναι. ὅς δέ κε τέτμη ἀταρτηροῖο γενέθλης,
ζώει ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεστον κακόν ἐστιν.]
Ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
τοῖό γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης
καὶ πολύϊδριν ἐόντα μέγας κατὰ δεσμὸς ἐρύκει.

Ὡς

Ὡς Βριάρεῳ τὰ πρῶτα πατὴρ ὠδύσσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος, ἠδὲ καὶ εἶδος,
καὶ μέγεθος, κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης·
ἔνθ' οἵγ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
εἷατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνου ἐν φιλότητι,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε,
σὺν κείνοις νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
δηρὸν γὰρ μάρναντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
ἀντίον ἀλλήλοισι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀθρύος Τιτῆνες ἀγαυοὶ,
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
[οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.]
οἵ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες,
συνεχέως ἐμάχαντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις, οὐδὲ τελευτὴ
οὐδετέροις, ἶσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἄρμενα πάντα,
νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τάπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι,
πάντων ἐν στήθεσσιν ἀέξετο θυμὸς ἀγήνωρ.
[ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν]
δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Κέκλυτέ μευ, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,

ὄφρ'

ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει!
ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,
νίκης καὶ κράτεος περὶ μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγενόμεσθα.
ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίοι ἐν δαῒ λυγρῇ,
μνησάμενοι φιλότητος ἐνηέος, ὅσσα παθόντες
ἐς φάος ἂψ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ἀπὸ δεσμοῦ.
[ἡμετέρας διὰ βουλὰς, ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος.]
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων·
δαιμονί', οὐκ ἀδάητα πιφάσκεαι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
ἴδμεν, ὅτι περὶ μὲν πραπίδες, περὶ δ' ἐσσὶ νόημα,
ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυεροῖο.
σῇσι δ' ἐπιφροσύνῃσιν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἄψοῤῥον ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ἀπὸ δεσμῶν
ἠλύθομεν, Κρόνου υἱὲ ἄναξ! ἀνάελπτα παθόντες.
τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ὣς φάτ'· ἐπῄνησαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
μῦθον ἀκούσαντες. πολέμου δ' ἐλιλαίετο θυμὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τοπάροιθε· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἤματι κείνῳ,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
οὕς τε Ζεὺς Ἐρέβευσφιν ὑπὸ χθονὸς ἧκε φόωσδε,
δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες.
[τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο
πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα

ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.]
οἳ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαῒ λυγρῇ,
πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον
ἀμφότεροι. δεινὸν δὲ περίαχε Πόντος ἀπείρων,
Γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησεν, ἐπέστενε δ' Οὐρανὸς εὐρὺς
σειόμενος, πεδόθεν δ' ἐτινάσσετο μακρὸς Ὄλυμπος
ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν αἰπεῖά τ' ἰωὴ
ἀσπέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
ὣς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοις ἵεσαν βέλεα στονόεντα.
φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' Οὐρανὸν ἀστερόεντα
κεκλομένων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος, ἀλλά νυ τοῦ γε
εἶθαρ μὲν μένεος πλῆντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
φαῖνε βίην, ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' Οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
ἀστράπτων ἔστειχε συνωχαδόν· οἱ δὲ κεραυνοὶ
ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα θ' εἰλυφόωντες
ταρφέες· ἀμφὶ δὲ Γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζεν
καιομένη, λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.
ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,
πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' ἠέρα δῖαν ἵκανεν
ἄσπετος, ὄσσε δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.

καῦμα

καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν Χάος· εἴσατο δ' ἄντα
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὔασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι.
αὔτως ὡς ὅτε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν
πίλνατο, τοῖος γάρ κε μέγιστος δοῦπος ὀρώρει,
τῆς μὲν ἐρειπομένης, τοῦ δ' ὑψόθεν ἐξεριπόντος·
τόσσος δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
σὺν δ' Ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν θ' ἅμα ἐσφαράγιζον,
βροντήν τε, στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
κῆλα Διὸς μεγάλοιο, φέρον δ' ἰαχήν τ' ἐνοπήν τε
ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ὄτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει
σμερδαλέης ἔριδος, κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων.
ἐκλίνθη δὲ μάχη· πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,
ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἄατος πολέμοιο.
οἵ ῥα τριηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν
πέμπον ἐπασσυτέρας, κατὰ δ' ἐσκίασαν βελέεσσι
Τιτῆνας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
νικήσαντες χερσὶν, ὑπερθύμους περ ἐόντας,
τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.
[ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερόεντα.]
ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
οὐρανόθεν κατιὼν, δεκάτη ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτη ἐς Τάρταρον ἵκοι.
τὸν περὶ χάλκεον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
τριστοιχεὶ κέχυται περὶ δειρήν· αὐτὰρ ὕπερθεν

γῆς ῥίζαι πεφύκασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
κεκρύφαται, βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
[χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.]
τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
χαλκείας, τεῖχος περίκειται δ' ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα Γύγης, Κόττος τε καὶ ὁ Βριάρεως μεγάθυμος
ναίουσιν, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο.
ἔνθα δὲ Γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ,
χάσμα μέγ'. οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
οὖδας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοσθε γένοιτο.
ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλῃ
ἀργαλέη· δεινὸν δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
τοῦτο τέρας· καὶ Νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
ἕστηκεν, νεφέλῃς κεκαλυμμένα κυανέῃσι.
Τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο πάϊς ἔχετ' Οὐρανὸν εὐρὺν
ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
ἀστεμφέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἆσσον ἰοῦσαι
ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν
χάλκεον. ἡ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἡ δὲ θύραζεν
ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἐέργει·
ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
γαῖαν ἐπιστρέφεται, ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
μίμνει τὴν αὑτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἔστ' ἂν ἵκηται.

[ἡ

[ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα,
ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο,
Νὺξ ὀλοὴ, νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.]
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος καὶ Θάνατος, δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐρανὸν εἰσανιὼν, οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
τῶν ἕτερος μὲν γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἥσυχος ἀνστρέφεται καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι.
τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ', ὃν πρῶτα λάβῃσιν
ἀνθρώπων, ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἔνθα θεοῦ χθονίου πρόσθεν δόμοι ἠχήεντες
ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
ἑστᾶσιν, δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
νηλειής, τέχνην δὲ κακὴν ἔχει, ἐς μὲν ἰόντας
σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν ἀμφοτέροισιν,
ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
ἐσθίει, ὅν κε λάβῃσι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα.
[ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.]
Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι,
δεινὴ Στὺξ, θυγάτηρ ἀψοῤῥόου Ὠκεανοῖο
πρεσβυτάτη, νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ'· ἀμφὶ δὲ πάντη
κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.
[παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις
ἀγγελίης πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.

καί ῥ' ὅστις ψεύδηται Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,]
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ
ψυχρόν, ὅ τ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτοιο,
ὑψηλῆς· πολλὸν δὲ ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας, δεκάτη δ' ἐπὶ μοῖρα δέδασται.
ἐννέα μὲν περὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
δίνης ἀργυρέης εἱλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει·
ἡ δὲ μί' ἐκ πέτρης προρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολλείψας ἐπομόσσῃ
ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
κεῖται νήϋτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν,
οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσσον
βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος
στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ἐπὶ κῶμα καλύπτει.
αὐτὰρ ἐπὴν νοῦσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτατος ἆθλος.
εἰνάετες δὲ θεῶν ἀπομείρεται αἰὲν ἐόντων,
οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται, οὐδ' ἐπὶ δαῖτας,
εἰνέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ἐπιμίσγεται αὖτις
εἴραις ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ
ἀγύγιον, τὸ δ' ἵησι καταστυφέλου διὰ χώρου.
[Ἔνθα δὲ Γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.

ἐνθά-

ἐνθάδε μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδὸς
ἀστεμφὴς, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρὼς,
αὐτοφυής· πρόσθεν δὲ θεῶν ἔκτοσθεν ἀπάντων,
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην Χάεος ζοφεροῖο.
αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ἐπίκουροι
δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης· Βριάρεών γε μὲν ἠὺν ἐόντα,
γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος,
δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν, θυγατέρα ἥν.]

Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεὺς,
ὁπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
Ταρτάρου ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ, ἐκ δέ οἱ ὤμων
ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, δεινοῖο δράκοντος,
γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελειχμότες, ἐκ δέ οἱ ὄσσων
θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε.
[πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομένοιο.]
φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῇς κεφαλῇσι,
παντοίην ὄπ' ἰεῖσαι ἀθέσφατον· ἄλλοτε μὲν γὰρ
φθέγγονθ', ὥστε θεοῖσι συνιέμεν· ἄλλοτε δ' αὖτε
ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἀσχέτου ὄσσαν ἀγαυροῦ·
ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος·
ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύματ' ἀκοῦσαι·
ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζασχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν οὔρεα μακρά.
καὶ νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
καί κεν ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄναξεν,

εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον, ἀμφὶ δὲ Γαῖα
σμερδαλέον κονάβησε, καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ Τάρταρα γαίης,
ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος
ὀρνυμένοιο ἄνακτος, ἐπεστενάχιζε δὲ Γαῖα.
καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
βροντῆς τε, στεροπῆς τε, πυρός τ' ἀπὸ τοῖο πελώρου.
[πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος.]
ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς, ἠδὲ θάλασσα,
θῦε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς περί τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ
ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων, ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
τρέσσ' Ἀΐδης ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Τιτῆνές θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
βροντήν τε, στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
πλῆξεν ἀπ' Οὐλύμποιο ἐπάλμενος· ἀμφὶ δὲ πάσας
ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἱμάσσας,
ἤριπε γυιωθεὶς, στενάχιζε δὲ Γαῖα πελώρη.
φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
οὔρεος ἐν βήσσῃσιν ἀϊδνῆς παιπαλοέσσης
πληγέντος· πολλὴ δὲ πελώρη καίετο Γαῖα
ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὣς,
τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν ὑπό τ' εὐτρήτου χοάνοιο
θαλφθεὶς, ἠὲ σίδηρος, ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
οὔρεος ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέῳ

τήκεται ἐν χθονὶ δίῃ ὑπ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν.
ὣς ἄρα τήκετο Γαῖα σέλᾳ πυρὸς αἰθομένοιο.
ῥῖψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς Τάρταρον εὐρύν.
Ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' Ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
νόσφι Νότου, Βορέω τε καὶ ἀργέστεω Ζεφύροιο·
οἵ γε μὲν ἐκ θεόφιν γενεῇ, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ἐπιπνείουσι θάλασσαν,
αἳ δή τοι, πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον,
πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύουσιν ἀέλλῃ·
ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄεισι, διασκιδνᾶσί τε νῆας,
ναύτας τε φθείρουσι, κακοῦ δ' οὐ γίνεται ἀλκὴ
ἀνδράσιν, οἳ κείνῃσι συναντῶσιν κατὰ πόντον.
αἱ δ' αὖ καὶ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
ἔργ' ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
πιμπλεῦσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέου κολοσυρτοῦ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτήνεσσι δὲ τιμάων κρίναντο βίηφι·
δή ῥα τότ' ὤτρυνον βασιλευέμεν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, Ὀλύμπιον εὐρύοπα Ζῆν'
ἀθανάτων. ὁ δὲ τοῖσιν ἐῢ διεδάσσατο τιμάς.
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν,
πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἤμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα, δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
αἱμυλίοισι λόγοισιν, ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν,
Γαίης φραδμοσύνῃσι, καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
τὼς γάρ οἱ ἐφρασάτην, ἵνα μὴ βασιληΐδα τιμὴν

ἄλλος ἔχῃ, Διὸς ἀντὶ, θεῶν αἰειγενετάων.
ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι.
πρώτην γὰρ κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν,
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
ἤμελλεν τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν.
[ὡς δή οἱ φράσσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε.]
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν,
αἵτ' ἔργ' ὠρεύουσι καταθνητοῖσι βροτοῖσι.
[Μοίρας θ', ἧς πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεὺς,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵ τε διδοῦσι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.]
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη, πολυήρατον εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην τε καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν·
τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἴβετο δερκομενάων
λυσιμελής, καλὸν δέ ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.
Αὐτὰρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν·
ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρὸς, ἔδωκε δὲ μητίετα Ζεύς.
Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο,
ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
ἐννέα, τῆσιν ἅδον θαλίαι, καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἱμερόεντα γόνον περὶ πάντων Οὐρανιώνων,
γείνατ' ἄρ', αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα.

Λοισθο-

Λοισθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν·
ἡ δ' Ἥβην, καὶ Ἄρηα, καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀτρυτώνην,
πότνιαν, ᾗ κέλαδοί τε ἅδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν οὐ φιλότητι μιγεῖσα
γείνατο, (καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾧ παρακοίτῃ)
ἐκ πάντων τέχνῃσι κεκασμένον Οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐννοσιγαίου
Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅστε θαλάσσης
πυθμέν' ἔχων, παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
ναίει χρυσέα δῶ, δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἄρηϊ
ῥινοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτεν
δεινοὺς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας
ἐν πολέμῳ κρυόεντι σὺν Ἄρηϊ πτολιπόρθῳ·
Ἁρμονίην θ', ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε κύδιμον Ἑρμῆν,
κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι, Διώνυσον πολυγηθέα,
ἀθάνατον θνητή· νῦν δ' ἀμφότεροι θεοί εἰσιν.
Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληείην,
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις
ὁπλοτάτην Χαρίτων θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.

τὴν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς,
ἲς Ἡρακλῆος, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου,
αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
ὄλβιος! ὃς μέγα ἔργον ἐν ἀθανάτοισιν ἀνύσσας,
ναίει ἀπήμαντος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἠελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκε κλυτὴ Ὠκεανίνη
Περσηῒς Κίρκην τε καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
γῆμε, θεῶν βουλῆσιν, Ἰδυῖαν καλλιπάρηον.
ἡ δέ οἱ Μήδειαν ἐΰσφυρον ἐν φιλότητι
γείναθ' ὑποδμηθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.

Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες!
[νῆσοί τ', ἤπειροί τε καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.]
νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε, ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο!
ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
ἐσθλόν· ὃς εἶσ' ἐπὶ γῆν τε, καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
πᾶσαν· τῷ δὲ τυχόντι, καὶ οὗ κ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
τὸνδ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν τέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.
Κάδμῳ δ' Ἁρμονίη, θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης,

Ἰνὼ

Ἰνὼ καὶ Σεμέλην, καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρηον,
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
γείνατο, καὶ Πολύδωρον ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
[Κούρη δ' Ὠκεανοῦ Χρυσάορι καρτεροθύμῳ
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάρτιστον ἁπάντων,
Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη,
βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιῤῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.]
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα.
αὐτάρ τοι Κεφάλῳ φιτύσατο φαίδιμον υἱὸν,
ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα·
τόν ῥα νέον, τέρεν ἄνθος ἔχοντ' ἐρικύδεος ἥβης,
παῖδ' ἀταλὰ φρονέοντα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
ὦρτ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς
νηοπόλον μύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
Κούρην δ' Αἰήταο διοτρεφέος βασιλῆος
Αἰσονίδης, βουλῆσι θεῶν αἰειγενετάων,
ἦγε παρ' Αἰήτου, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερήνωρ,
ὑβριστὴς Πελίης, καὶ ἀτάσθαλος, ὀβριμοεργός.
τοὺς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἑλικώπιδα κούρην,
Αἰσονίδης, καί μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
καί ῥ' ἥγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν,
Μήδειον τέκε παῖδα, τὸν οὔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
Φιλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο.
Αὐτὰρ Νηρῆος κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,

ἤτοι

ἤτοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε, δῖα θεάων,
Αἰακοῦ ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην·
Πηλεῖ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα.
Αἰνείαν δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐϋστέφανος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ὑληέσσης.
Κίρκη δ', Ἠελίου θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο,
γείνατ', Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότητι,
Ἄγριον ἠδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
οἵ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῷ νήσων ἱεράων,
πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλειτοῖσιν ἄνασσον.
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψώ, δῖα θεάων,
γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε, ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο!

ΤΕΛΟΣ.

OBSERVATIONES
IN
THEOGONIAM.

Quae ad textum Hesiodei carminis, quoad eius fieri poterat, accurate expressum nunc adponuntur notae et emendationes, has, quippe tumultuaria opera et inter commentandi studium fere natas, profecto equidem non sic sine lima curisque secundis descriptas e manibus dimitterem, nisi et fides semel data liberanda esset, et instituti ratio hoc adeo postularet, vt de iis saltem locis monerem, quae suspicionem vel interpolationis vel depravatae alioquin lectionis movissent, et partim emendata statim, partim notata a me exhibita essent. Sed illud ipsum, quod primum me a studio his observationibus exarandis impertiendo plane avertere videbatur, confidentiae postea aliquid adtulit, nempe quod Hesiodum ex iis auctoribus esse sciebam, quos nondum ea, qua opus est, diligentia et doctrina editorum exceperit: unde non omnino ingratum lectoribus accidere posse putabam, si quis ad eum intelligendum nonnihil contulisset vel mediocris adiumenti. Praeter ea in primis eorum, quorum caussa omnem hanc curam mihi imposueram, commodis inserviendum erat, familiarium dico, quibus vt veterum mythorum rationem et indolem in exemplo aliquo poetae proposito declararem, poema hoc vnice accommodatum videbatur. Jam cum in auctore consilio tali enarrando primum locum interpres tribuere debeat rerum explicationi, neque ad singula verba descendere possit, quae forte tamen minus exercitatos impediant: curandum mihi esse putavi, vt, sepositis iis, quae ad mythicam rem expediendam pertinerent, nunc criticam et grammaticam partem seorsum tractarem, caetera lectionibus ipsis reservarem. Scilicet hoc

ante omnia erit agendum, ſi in fabularum argumenta et rationes cum fructu inquirere volueris, vt de vera poetae ſententia, ipſis verbis ſubiecta, et multorum locorum integritate diſpicias; quod cum neglectum paſſim eſſet a multis, ſua potius ſomnia quam veteris poetae narrationes interpretati ſunt. At video nunc, in his interdum prolixiorem me eſſe, quam conſentaneum fuiſſet viris doctis ſcribenti; neque de levioribus monere refugi: neminem tamen, qui ab editionis conſilio omne ſuum ſuper ea iudicium repetendum duxerit, hoc mihi vitio daturum eſſe ſpero.

Omnino vero ſi quis iuſto commentario hanc Heſiodi particulam velit inſtruere, quatuor potiſſimum officiis ſatisfacere curabit: primum eſt, vt de contextus, quem nunc habemus, conditione deque cauſſis lectionis diiudicandae ſtudioſe inquirat, et ea, quae a primo carminis auctore profecta eſſe videntur, probabili, quantum quidem hoc fieri licet, argumento ſeiungat ab iis, quae dubiae auctoritatis ſunt, vel ſeriori aevo demum illata; alterum, vt dicendi genus, quod multa habet propria et a poſteriorum conſuetudine abhorrentia, ex Homero aliisque Heſiodi reliquiis ac priſci ſermonis natura illuſtret; tertium, vt graviorem in mythis narrandis et ornandis diverſitatem, praeſertim Homericam, conferat, quo melius conſtet, quae antiquiſſima ſint mythologiae principia, ſequentibus temporibus paulatim ad hunc immenſum cumulum doctrinae evecta et amplificata; quartum denique, vt pro virili veteris hiſtoriae et mythologiae ſtudioſis aperiat cauſſas fabularum ex vetuſtiore hominum loquendi modo, rerum geſtarum fama aliisque rebus repetendas. Ultimum hunc arduum, fateor, et difficillimum laborem minime ab interprete negligi par eſt, qui recte perfungi velit munere ſuo, ne idem lectoribus eveniat, quod Epicuro olim traditur eveniſſe, qui, cum adhuc invenis Grammaticum interrogaſſet, unde ortum eſſet Chaos ab Heſiodo memoratum, reſponſum tulit,

tulit, talia a Grammaticae professione mirum quantum aliena esse, e philosophorum disputationibus haurienda *).

Itaque hac in parte, quoniam ipse vt aliquid moverem a consilio meo, otio, ingenio etiam alienum erat, ne provectiores ac paulo curiosiores omnino essent destituti, V. I. *Heynii* supra a me laudatam disquisitionem iterum in rem meam convertendam duxi, indeque transscripsi, quae interiorem rerum intelligentiam adiuvare viderentur, ita vt suo quaeque loco inter caetera reponerem, litterae nota vbique distincta. Nam cum super his exploratiora vix proponi posse existimem iis, quae a viro eruditissimo ibi iam disputata sunt, vanum fuisset, vel eadem meis verbis exponere, vel paratis posthabitis nova mea ingerere velle lectoribus. Neque dubito fore plures, quibus gratum hoc fecerim, quo pauciores sint, qui ad legendam Theogoniam maiori librorum copia uti vel velint, vel propter rei familiaris tenuitatem etiam possint. Habebunt hi sic quoque bonum adiumentum sibi oblatum, vt oculo percurrere possint rerum ac mythorum a poeta proditorum argumenta et varietatem: quod quam fructuosum sit interpretationi, vel tacente me intelligitur.

De iis autem, quibus ipse carmen hinc inde illustrare conatus sum, vt verbo dicam necesse est. Contigit mihi demum post textum typis iam exscriptum, vt, qui ab omnibus praesidiis primum essem inops, ope amicorum quorundam et virorum erga me benevolentissimorum, ex quibus *Heynium* et *Reizium* Prof. Lips. honoris caussa nomino, aliquantulum ditescerem. Nactus ita sum principes quasdam editiones, quae, vbi meliora defecerint, primaria sunt adminicula, inter alias *Trincavellanam* A. 1537., item *Heinsianam* A. 1603., quarum utraque rara, illa vero rarissima est, nec a quoquam editorum, quod sciam, pro merito adhuc excussa. Tum inspexi etiam *Wintertoni Poetas graecos minores*, inter quos priorem

 locum

*) Rem narrant ex Apollodoro Epicureo Sextus Emp. c. Math. IX. Diogen. Laert. X. pr.

locum dedit Hesiodo. Sed his atque aliis, vt aetate, ita bonis suis, praestabilior est editio Trincavelli, de qua quod olim iam a quibusdam viris doctis animadversum noram, usu meo nunc confirmatum vidi, multis partibus textum ibi meliorem esse et emendatiorem, quam in posterioribus; vt adeo lectiones, quas *Graevius* aliique pro coniecturis dederunt, subinde ibi iam adpareant. De fontibus quidem editionis nihil mihi comperti est, cum in brevi praefatione ad P. Victorium de aliis omnibus magis quam de libro suo egerit Trincavellus, vt dubitari possit, utrum verba descripta sint ex antecedentibus, quas non magis examinatas esse reperio, an e codicibus MSS. castigata. Mihi vero, cui hac editione anterior aliqua ad manum non fuit, hoc, vt dixi, in ambiguo est, etsi posterius magis probabile putem, quandoquidem Scholia, quae primum hic adposita sunt, vix aliter quam cum textu coniuncta haberi potuerint. Utcumque hoc se habeat, meliores passim lectiones hinc enotare coepi, ab insequente editorum grege non raro sine caussa mutatas, tum Scholiorum farraginem consului, quae licet multa habeat ieiuna, inepta et a poetae sensu atque consilio alienissima, in votis tamen est, vt, adhibitis novis curis et adminiculis, vir doctus recensum Scholiorum criticum agat, eaque denuo cum eruditis communicet. Quod si *Lösnerus* V. Cl. nuper a se promissum perficere vellet, nimirum multum augeret sua in Hesiodum merita. Nam post Trincavellum in caeteras edd. Scholia adsumserunt seriores, correcta quidem, vt prae se ferunt, saepius autem in Theogonia certe depravata, aucta tamen, vt fit, e novis libris collatis, quorum alios plura, pauciora alios exhibere Scholia, satis constat. Ita saepe in Heinsiana ed. leguntur manca, turbata et mutilata, quae Trincavellus offert bona, recta et emendata. Hinc si iis rite aliquis uti velit, uti vero omnino debebit iustus Hesiodi interpres, semper inspicere et comparare inter se necesse habet utramque editionem, adhibere etiam

etiam, si copia est, Basileenses, unam A. 1542., alteram 1574., quas Heinsius nescio qua negligentia in exscribendis Scholiis maxime videtur sequutus esse. Sed omnino, vt in aliis auctoribus, ita et hic miris ulceribus inquinata est Scholiorum collectio, et multa occurrunt non sine studio eruenda, quae, statim cum legeris, oblivisci etiam utile duxeris. Inculcantur multa de fabularum sensu arcano putida et inutilia, licet hausta fere ex doctorum hominum libris, praesertim in allegorica enarratione, quae Joannis Diaconi nomen praefert, unde ad intelligenda mythica parum, ad emendanda poetae verba nihil utilitatis percepi. Percurri tamen hanc omnem sylvulam, vt legentium vsibus excerperem ea, quae notatu digniora essent, vel lucem adferre Hesiodi verbis possent. Atqui si quis forte miretur, cur non plura inde salutaria enotaverim, ne is culpam transferat in me, qui, si plura adfuissent consilio meo apta, otio meo non pepercissem.

Etenim in notulis hoc unice erat propositum, etsi levi, vt aiunt, brachio res nunc agi poterat, vt orationis Hesiodeae intellectum redderem expeditiorem: quocum alterum erat coniunctum, vt de carminis genuina forma et iis, quibus laborat, interpolationibus dicerem accuratius. Hoc ab editoribus, si ab uno *Guieto* discesseris, omnibus adeo neglectum esse videbam, vt illi suspicioni ne locum in animo quidem dederint, nec, qui alias inter optimos interpretes censeri solet, *Graevius* hanc primam omnium partem attigit, cuius praeterea nonnisi pauculae exstant in Theogoniam animadversiones, nec eae reliquis admodum similes. Longe gravius adiumentum paratum hic erat *Heyniano* illo libello, in quo verbo quidem tantum pro scriptionis ratione, et caussis plerumque omissis, de infiticiis versibus monitum est, at egregii iudicii exempla proposita sunt, quibus nunc non uti maxima fuisset negligentia. Verum in hoc iam praevideo, saepe me et famam temeritatis et reprehensiones multorum esse subiturum, qui, cum de sede

 sua,

ſua, quam ſemel longi quaſi temporis praeſcriptione occuparant, expelli rurſus viderint verſus, facile iraſcantur editori, qui haec bona ſibi ereptum eat. Adſunt vero rationes rei ſatis idoneae, quibus defenditur hoc conſilii, quod vt melius intelligatur, videantque iuniores, qui fieri potuerit, vt tam multis locis in carmine noſtro haec interpolationum peſtis graſſata ſit, age, de ea re pauca commemoremus.

Corruptelarum eiusmodi, ubi veterum poetarum libri alienis verſibus aucti ſunt, haud una exſtitit origo, aliisque aliae reperiuntur fuiſſe cauſſae. Pannos modo deprehendimus tales, quales Grammatici alicuius ſeu ſcioli lectoris calamus antiquo carmini adſuit, cum ii vires ingenioli ſui et ipſi experiri vellent, Muſisque faventibus cum poetis contendere, verba eorum amplificando, ornando, diverſisque modis variando. Debentur modo alii malae eorundem ſedulitati, per ſe quidem non culpandae, qua ad ſententiam aliquam poetae in margine codicum adpingerent ſimilia apud alios, quos tractaviſſent, occurrentia, forte et in eadem re diverſa. Denique fuerunt etiam, qui, quae ab aliis primum explicandi cauſſa orae libri adpoſita animadverterent, pro ſtupore ſuo in ordinem reciperent, quamquam metro ſoluta, quae poſthac a doctioribus librariis numerorum vinculis adſtricta ſunt. Sic deinde et illos ex aliis poetis recordationis ergo adſcriptos, et hos a Grammaticorum ingenio excluſos verſus in contextum migrare iuſſit ſcribarum novorum ſive oſcitantia, ſive pravum, quo iam olim ferebantur homines, ſtudium voluminum modum augendi. Agnoſcere interdum non adeo difficile eſt fetus ex hoc genere adulterinos, qui ſaepe ipſis ſordibus faſciarum, quas ſecum adhuc trahunt, cautis oculis ſeſe produnt, quandoquidem ſic aliunde invecta ab argumento, converſione, colore, conſilio orationis mirum in modum abhorrent: aliis autem in locis fraudis huius veſtigia ſubodorari difficillimum eſt, et, vt Longini verbis utar, πολλης πειρας τελευταιον επιγεννημα.

ημαι. Non ſemper enim credibile eſt ab indoctis et illotis manibus illa emblemata illata eſſe, et interpoſiti ſubinde quoque ſunt praeclari aliorum loci, reique congruentes, qui, niſi eos orationis ſeries et inceſſus aliave gravior cauſſa eliminari ſuaſerit, diu locum ſuum tuti tenere poſſint. Neque huic peſti remedia ſic temere exſpectanda ſunt a bonis codicibus, cum per hos ipſos ad nos ea propagata ſit, nec nobis tam antiquos uſurpare liceat, vt male ſedulas manus nondum pati potuerint. Cujus rei documenta luculenta praebent utriusque linguae poetarum editiones, criſi adhibita factae, vt cuique, qui Virgilium ſuum, Tibullum, Horatium tantum tractaverit, iam ſatis his dixiſſe videar.

Sed in Heſiodo neque minus in Homero cum occurrunt omnia haec interpolationum diverſa genera, tum alius adhuc latet novus fons, parum a multis hodie exploratus, unde facilius etiam huius labis contagio dimanaſſe videri poteſt, ſi, quae prima aetate fuerit carminum fortuna, quaque via ante uſum litterarum paulo celebriorem illa edita primum, mox poſteritati propagata ſint, apud animum conſideres. Quae res diligenter perſpecta, niſi me omnia fallunt, eo nos adducat neceſſe eſt, vt de hoc integritatis gradu, quem ſcriptorum, manſuris chartis ſua demum inſcribentium, ſeriora monumenta obtinent, in illis prorſus deſperemus. Satis enim hoc ab iis, qui de his rebus egerunt, demonſtratum eſt, quamvis nonnulla forte reſtent, quae nondum ad liquidum perduxiſſe videantur; ſatis tamen hoc, puto, inter plurimos conveniet, Homeri, Heſiodi aliorumque illius aevi aequalium poetarum carmina per longum tempus ſolam hominum memoriam ab oblivione vindicaſſe. De hac ſcilicet ratione poematum prodendorum vehementer errares, ſi ex noſtris ingeniis noſtrisque moribus exiſtimare velles. Immo monitum dudum eſt ab aliis, quod in his ſemper animis noſtris obverſari debet, ſupra quam cuiquam nunc credibile eſt, memoriae fuiſſe vim et capacita-

pacitatem illis saeculis, ubi praeter hanc rerum inventarum thesaurum nullum in promtu haberent homines, ubi singulis prope diebus superiorum vatum carmina, quae mente tenere ad liberalem educationem tum maxime pertinebat, audiendo repetere copia esset, neque dum necesse haberent obruere memoriam tanta aliarum rerum varietate, quas doctior aetas tandem memorabiles cognituque dignas habet. In hoc ingeniorum cultu nemini mirum debet videri, si tot antiqua ἔπη illud tempus attigisse legimus, quo primum scribendi artificii nunc melius exculti ope firmiori custodiae traderentur: nam multo plura Herodoti aetate adhuc exstitisse adparet, unde nobis nonnisi pauca terere concessum est. Sed an sana atque incorrupta tantam aetatem tulerint, maior quaestio est. In qua, vt iam alios corrumpendi modos praetermittam, non temere dubitationem iniiciat alicui ipsa recitationis ratio, quae mirum in modum tum viguit, Rhapsodorum curae credita. Hi igitur cum et ipsi plerumque essent poetae, (de antiquioribus loquor, non de his, quos Socratica aetas protulit, dissimillimis inter se hominibus, etsi in vulgaribus libellis omnia hic mista et conturbata videas discrimine temporum omni neglecto) cum porro illi tum multa vel eiusdem vel similis argumenti aliorum carmina animo circumferrent, neque umquam aliter nisi concitatiore spiritu et divino quasi impetu correpti versus suos effunderent, dubitare recte licebit, an iidem fuerint illorum carminum custodes satis fidi ac religiosi. Adde quod horum poetarum nondum erat elegantior comprehensio atque ambitus verborum, cui ne quid alieni iniicias vetat reliqua concinnitas orationis, immo apud eos omnia tanta simplicitate sententiis, verbis conferta sunt, omnia ita membratim et incisim procurrunt, vt alia detrahendi, alia interponendi magna facilitas esset proposita. Haec atque alia quoties animo recursant, parum invideo facilitati ne dicam credulitati eorum, si qui Homerum et Hesiodum etiam nunc tam

tam germanos tamque integros legere ſibi videantur, quam v. c. Lucretium vel Virgilium Romanos. Suadet potius ipſa res, in illorum opera inde a proximis ſtatim temporibus haud leves interpolationes ſe inſinuaſſe, quae fieri non poterat, quin in prima, quae poſtea fiebant, exemplaria immigrarent. Atque eandem opinionem tenuiſſe crediderim primos illos poetarum emendatores, quos Ptolemaeorum aevo prodiiſſe conſtat, qui tanta audacia in emendandis ac reſtituendis his reliquiis verſari non potuiſſent, niſi propter huiuscemodi cauſſas hic maiorem vidiſſent neceſſitatem ſibi impoſitam vera a falſis, genuina a ſuppoſiticiis internoſcendi. Nam profecto eos ſub ipſa artis initia, quae fere trepida eſſe ſolent, non multum tribuiſſe reperimus huic verecundiae, quam hodie in laudibus critici primam numeramus; licet fatendum ſit, nunc parum exploratum eſſe, quas illi rationes ſequuti ſint, quasque leges corrigendi ſibi ſcripſerint.

Jam vt in viam redeam, vix ullum, qui ſemel tantum noſtrum carmen perlegerit, atque animum legendo intenderit in operis ſummam, partium ſingularum deſcriptionem, mythorum ſeriem difficili ſaepe tenore deductam, inaequalem denique rerum exhibendarum et ornandarum modum, diutius perſtare poſſe arbitror in ea ſententia, vt carmen nos teneamus tale, quale tum fuerit, cum ex ore vatis primum exceptum eſſet. Contra ipſum hoc argumentum mythicum, a variis poetis illi aetati ſupparibus tantopere celebratum, inducere homines maxime debuit, vt aliunde excerptis particulis Heſiodea locupletarent, variarent, adeoque corrumperent. Et ad hoc genus non dubitem referre maximam partem interpolationum, quas probabile eſt iam antiquiſſimis temporibus adhaeſiſſe; quare operam luderet is, qui in origine earum inveſtiganda valde laboraret. Neque tamen ſolum interpolando, ſed et omittendo corruperunt Heſiodum librarii vel iam antea Rhapſodi, cuius rei non obſcuriora veſtigia pluribus locis adparent.

parent. In his omnibus Oedipo opus esset, si quis poema antiquo suo nitori restitui vellet. Accedit huc, quod non magis coniecturis adsequi licet, quae fuerint Alexandrinorum criticorum in illud merita, et e cuius recensione haec nostra forma textus fluxerit. Nam nomina tantum eorum, qui in Theogoniam commentati erant, vt Cratetis, Aristarchi, Zenodoti aliorumque, cum paucis interpretationibus inde derivatis, e Scholiis nostris cognoscimus. Sic multa quidem in textum nunc notari possunt forte non inutilia, sed ultra quo progrediamur, quam vt verisimilia videamus, non habemus: neque haec ratio criticam exercendi in antiquissimis poetis ita adhuc regulis exemplisque editorum firmata est, vt, quid agendum audendumve sit novo interpreti, satis conveniat. In hac igitur trepidatione hoc consilium ceperam, vt ea, quae suspecta occurrerent, sive ab aliis sive a me ipso observata, uncinis includerem, de quibus deinde in notis adferrem caussas, quibus coniectura niteretur. Adhibui nunc quoque admonitiones, a viris doctis passim aliis libris adspersas, plura forsan in hoc genere daturus, si melius praeparatus ad laborem me accinxissem. Speraveram primo etiam, Hesiodi lectioni restituendae haud pauca salubria erui posse ex aliis auctoribus graecis, in primis Scholiastis, a quibus versus Hesiodeos adferri meminissem: sed studio meo fructus non respondit. Videbantur plerique in libris suis nullam aliam lectionem ante oculos habuisse, quam quae hodie editiones nostrae praeferunt; neque multum auctoritatis tribui poterat scriptoribus illis in laudando carmine tam remotae antiquitatis. Quodsi consultum foret, hinc augere vitiorum varietatem, multa adhuc adponere possem; sed aliorum manibus hanc egregiam messem integram relinquere melius est. Atque nostro tempore is quoque gratiam mereri debet, qui aliqua secum servat, quae dare possit, non tantum, qui undecumque congesta cumulando bonis chartulis minime parcendum putat.

Haec

Haec hactenus. Alia, de quibus dispicere primum constitutum erat, vt de auctore, consilio et auctoritate carminis, nunc omnino intacta a me relinquenda sunt. Nec minus in caeteris plurima sunt, quae perpolire et rectius constituere futuri editoris erit. Equidem satis habui, hac occasione oblata ita uti, vt aliqua ratione Theogoniae lectio adiuvaretur. Scr. mense Febr. 1784.

OBSERVATIONES.

V. 1. seqq. Priores centum quindecim versus, qui prooemium quasi aliquod Theogoniae constituunt, omnes fere in laudibus Musarum praedicandis consumuntur, quibus tandem a v. 104. invocatio earum in cantum subiecta est. Hesiodo hanc statim carminis partem abiudicarunt viri quidam docti, in quo praeivit iis Guietus, morosus homo, qui saepe tamen subtilitatem indicii haud vulgarem in rimandis versibus alienis prodidit. Cuius vero suspicionis qunm nullas rationes allatas videas, auctoritate scriptorum, qui versus ex his tamquam Hesiodeos adducunt, uti aliquis possit ad labefactandam coniecturae illius fidem. Et laudatur quidem non paucis haec particula, seu argumentum eius respicitur, unde nonnullos posthac indicabo, plures addi possunt, vt auct. Culicis v. 95. Diodor. IV, 7. Maximus Tyr. Diss. 38. ed. Dav., vt de Grammaticis taceam. Verum hoc anctorum, tanto annorum intervallo a poeta disiunctorum, consensu an omnino confici possit res, eo valdius dubites, quod iam antiquiore aevo adsuta haec, a vetusto certe poeta profecta, credere nos cogunt tractationis modus, incessus et argumentum. Neque contra ad totum prooemium Hesiodo reddendum satis valere debet hoc, quod a v. 22., ubi Musarum chorus cum vate agens inducitur, omnia ita narrata et exposita sunt, vt ex Hesiodi ipsius persona dicta videri debeant. Est enim haec antiquissima nec obscura fabula, quam vel ab aliena manu ita esse tractatam, probabili iudicio

iudicio fufpicari liceret. Sed vt ipfe, quod fentio, breviter dicam, videor mihi in his deprehendere eiusmodi προοιμιον, qualia olim Rhapfodi, priusquam ad aliorum carmina recitanda progrederentur, a femet ipfis compofita praemittere folebant. Notiffimus eft in hanc rem locus Pindari N. II. pr. eiusque Schol. Continebant vt plurimum haec προοιμια deorum dearumque, in his etiam Mufarum, laudes, epicis verfibus celebratas: eaque, cum faepius repeterentur, et ab aliis quoque recitatoribus antiquis carminibus praefigerentur, minime mirum videri debet, fi fuperiorum poetarum εκειοι temporis fucceffu penitus adhaeferunt, adeoque illorum nomina fibi adfciverunt. Talem igitur Hymnum et hanc pro caetero carminis modulo nimis longam praefationem habeam, nifi dicere malis, ex pluribus eius generis carminibus haec conglutinata effe, neque integra nunc haberi. Hiant enim inter fe fententiae, abrupta funt non pauca, alia ab Homero mutuata funt, eademque mox aliis atque aliis modis variata. Eandem fere opinionem, non improbabilem forte, diu eft quum de Homericis Hymnis mecum agitavi, fed de his alio loco commodius agetur. Super fabula Mufarum nemo fubtilius difputavit Heynio in libello academico: *De litterarum inter antiquiores Graecos conditione, quatenus illa e Mufarum aliisque deorum nominibus muniisque intelligitur.*

3. περι κρηνην ιοειδεα. E pluribus, quae huic epitheto explicando adferuntur ab Hefychio, et Schol. ad h. l., hanc vim optime huc convenire putabat Graevius, vt κρηνη ιοειδης fit *fons cinctus violis*, vel *in agro florido fitus*, ιοις περιπεφραγμενη, ανθωδης, et fic iam antiquos interpretes vocabulum cepiffe docet ex Etymol. M. p. 473. l. 10.: ιον· ονομα βοτανης, το ανθος· και Ἡσιοδος περι κρηνην ιοειδεα, αντι του την ανθωδη. Non video tamen, cur a propria et confueta vocis poteftate recedamus, qua ιοειδης dicitur, quod τον ιον h. *violae* ειδος habet. Iam cum violarum fpecies nigro quoque colore effet, quod vel ex Theocrito

crito X, 28. et huius interprete Virgil. Ecl. X, 39. notissimum est, ιοειδης pro μελας adhiberi potuit, quod et composita ιοπλοκαμος, ιοβλεφαρος caeteraque ostendunt. Itaque saepe apud Homerum et in ipso hoc carmine v. 844. ποντος ιοειδης occurrit, vt lat. *mare caeruleum*, cum alias sit ποντος ηεροειδης eadem vi. Sed in fonte, ait Graevius, laudaveris potius liquidas et argento puriores aquas, quam nigras, turbidas, limosas. Piget profecto argutiarum, quas nobis non obtrusisset vir doctissimus, si meminisset loca Homerica, ubi etiam κρηνη μελανυδρος est, cuius exemplo et aliarum linguarum poetae non raro *caeruleos* vel *nigricantes fontes* laudant, quippe qui color plerumque puritatem, copiam et profunditatem aquae sequi solet. Caeterum intelligere hic possumus Hippocrenen aut Aganippen, aut alium fontem ex iis, qui statim nominantur. Hi omnes ex Helicone descendebant.

4. ορχευνται. Legitur huius loco λουσαντο in Etymol. M. p. 604. l. 5. Male.

5. Περμησσοιο intell. ὑδατι hic et versu seq., vt ap. Hom. Il. ε, 6.

Λαμπρον παμφαινησι λελουμενος Ωκεανοιο.

Quod Περμησσοιο dedimus, in eo non tam edd. veteres, quae Τερμησσοιο exhibent sollenni errore, quam antiquioris scripturae rationem sequuti sumus. Vide, si tanti est, not. nostram ad Sympos. Plat. p. 15.

6. Ολμειου ζαθεοιο. Schol. Ολμειος ποταμος εν Ἑλικωνι της Βοιωτιας, απο Ολμειου του Σισυφου παιδος. Minus frequentatus a poetis Olmius memoratur tamen a Strabone IX. p. 624. Και ὁ Περμησσος τε και ὁ Ολμειος εκ του Ἑλικωνος συμβαλλοντες αλληλοις, εις την αυτην εμπιπτουσι λιμνην την Κωπαΐδα του Ἁλιαρτου πλησιον.

9. κεκαλ. περι πολλη. Hanc plurimarum vett. edd. scripturam revocavi, quam temere e membranis suis Robinson mutavit in πολλῳ, quia putabat, το αηρ masculino genere usurpari

pari frequentius. Quod quamuis verum ſit, utroque tamen genere vocabulum a Graecis ponitur, quod et Latini antiquiores imitati ſunt, vt Ennius, qui voc. *aer* femininum etiam adhibuit. v. Gell. XIII, 20. Nec pro diverſo ſignificatu genus variaſſe Graeci putandi ſunt, qui vulgaris error videtur, ſi quidem vel minime propriam vim exuit vocabulum, ubi de caligine intelligi licet. Vetuſtioribus tamen Graecis femininum magis uſitatum fuiſſe, oſtendit uſus Homericus, cui ſubiiciendi et ii loci ſunt, in quibus *ηερα πουλυν* ſcribitur, vt Il. *ε*, 776. *ϑ*, 50. ibi enim *πουλυν* femininum ionicum eſt. v. Euſtath. p. 607. Rom. ed. Ideo Homericam rationem, quam librariorum levem auctoritatem ſequi malui. Alia docet d'Orville in Vann. crit. p. 108.

10. *εννυχιαι.* Iniquior in bonum vatem Clericus eſt, qui hoc eo commentum eſſe Heſiodum dicit, ne pateſceret ſcilicet mendacium eius, cui obiici poterat, Muſas a nemine conſpectas. Equidem hoc *εννυχιαι* aliquando dictum putavi pro *ηερα ἑσσαμεναι, νεφελῃ ειλυμεναι*, *obſcuro circumdatae nimbo* (Virg. Aen. XII, 416.), ita vt *επεξηγητικως* verſui proximo adpoſitum ſit. Tali habitu deos ſaepe indutos in terra incedere, qui Homerum legit, quis neſcit? Eandem tunc haberemus hic ſermonis abundantiam, quam in Virgilio Aen. I, 411.

At Venus obſcuro gradientes aëre ſepſit,
Et multo nebulae circum dea fudit amictu.

Nunc magis probo Scholiaſtae rationem: *αδεσαι πορευονται δι' ὀλης της νυκτος*, inductus maxime Apollonii loco I, 1225., ubi de Nymphis eſt

Αρτεμιν εννυχιῃσιν αει μελπεσθαι αοιδαις.

12. *χρυσειοισι πεδιλοις εμβεβαυιαν.* Idem hoc eſt, quod alibi *Ἡρη χρυσοπεδιλος*, neque de magnifico Junonis inceſſu hic cogitarem.

22. *Αἱ νυ ποϑ' Ἡσιοδον — αοιδην.* *Ἡσιοδον* pro *εμε*, quod ſimplicitatem quandam redolet. Schol. minus apte laudat Hom. Il. *α*, 240. ubi Achilles:

Η ποτ' Αχιλλῆος ποθη ἵξεται υἷας Αχαιων.

Narrationem ipſam de Muſis Heſiodo adparentibus ſeriores ſcriptores celebrarunt. Alludit inter alios Ovidius duobus locis. Faſt. VI, 13.

Ecce deas vidi, non quas praeceptor arandi
Viderat, Aſcraeas cum ſequeretur oves.

et in Arte I, 27.

Nec mihi ſunt viſae Clio Cliusque ſorores,
Paſcenti pecudes vallibus, Aſcra, tuis!

Caeterum ad Opp. et D. v. 659. notarunt Interpretes, repugnantia ibi narrari iis, quae h. l. legantur; quippe illo loco ſe in certamine Chalcidico, unde victor tripodem reportaverit, a Muſis primum edoctum vatem adfirmare, hic vero ad Heliconem. Verſus ſunt:

ενθα με φημι
ὕμνῳ νικησαντα φερειν τριποδ' ωτωεντα.
τον μεν εγω Μουσῃς 'Ελικωνιαδεσσ' ανεθηκα,
ενθα με το πρωτον λιγυρης επεβησαν αοιδης.

In quibus ſenſum ultimi verſus ſtudioſe contorquet Robinſon, vt utrumque locum conciliet. Faciliori negotio expedire nos poſſumus, ſi modo Μουσῃς 'Ελικωνιαδεσσι αν. accipiamus dictum pro M. εν τῳ 'Ελικωνι ανεθηκα. Tunc ενθα, quod ſequitur, habebit quo referatur, et totus verſiculus Theogoniae fabulam confirmabit.

26. Ποιμενες αγραυλοι — γαστερες οιον· τροφης μονης επιμελουμενοι, ὡς 'Ησιοδος εν τῃ Θεογονιᾳ. Heſychius. Similis illa increpatio Epimenidis, qua Paulus utitur:

Κρητες αει ψευσται, κακα θηρια, γαστερες αργαι.

Qualia ex illa rudioris aevi ſimplicitate aeſtimari debent. Sed in hoc plurali, quo compellitur vates, nullum interpretem haeſiſſe mirarer, ſi omnino aliquis cum cura pleniore et grammatica Heſiodum tractaſſet. Dici quidem poſſit aliquid, quo numerus iſte commendetur: at vereor, ne verſum habeamus

ex

ex alio poeta huc traductum, postquam genuina verba interciderant. Cui suspicioni fides maior accedit ab auctoritate Apollonii Rhodii, qui in Theogoniam forte aliquid commentatus erat, a Schol. ad h. v. allata: Απολλωνιος μεν ὁ Ῥοδιος λειπειν τον πρωτον στιχον φησιν. Addit homo simplex: ου λειπει, αλλ' εστι· Ποιμενες αγρ. κ. ε. γ. ο. Ex quibus aliquis adduci possit, vt credat, versiculum hunc post Apollonii demum aetatem vel confictum vel additum esse.

28. μυθησασθαι. Aliam lectionem adfert Schol. γηρυσασθαι, quam vt exquisitiorem praefert Graevius. Si hoc in textu fuisset, forte illud maluisset. In Homero numquam obvium est γηρυειν, nisi in Hymnis. Habet tamen Hesiod. in Εργ. v. 260. quem loc. Graevius laudat. Equidem cur mutem aliquid, non video.

29. αρτιεπειαι. Non *veridicae* h. l. verterim, quod vel ipsi Musarum professioni repugnat. Potius *praeclare canentes*, κουραι ἡδυεπεις.

30. σκηπτρον εδον — De sceptro h. e. baculo ligneo, modo nudo, modo auro distincto, quod heroicis temporibus non regum solum, sed omnium, quicumque maiori aliqua dignitate ornati verba facerent, vt legatorum, κηρυκων, sacerdotum, adeoque etiam vatum gestamen erat, pluribus disputare huius loci non est. Mentionem rei saepius facit Homerus, nusquam tamen apud eum sceptrum του αοιδου insigne est, etsi huc recte trahi possit loc. de Tiresia Od. λ, 90., ubi is apud inferos in Ulyssis conspectum venit, χρυσειον σκηπτρον εχων. Vatum enim et αοιδων personas et munera illa aetate parum discreta inter se fuisse, et aliunde satis constat, et patet maxime e v. 32. et 38., ubi iisdem paene verbis de se ipso deque Musis loquitur Hesiodus, quibus Homerus de Calchante Il. α, 70. Unde etiam Apollinem in mythis habemus carminis pariter et vaticinii deum. Sed notae rei non immorandum. Quod lauri ramum pro sceptro vates accipit, recte caussam Schol. quaerit

in

in eo, quod harum arborum in primis magnus circa Heliconem proventus fuerit. Aliae si adfuissent, aliam frondem ei Musae dedissent. Explicandus vero hinc forte Rhapsodorum mos, vt carmina sua recitantes ex lauri ramo baculum manu tenerent. v. Eustath. ad Il. α. p. 6. et Pausan. IX. p. 768., qui locum nostrum respicit, notante Salmas. in Plinianis p. 609., ubi plura in hanc rem disputantur.

31. δρεψασαι. Vulgatae lectionis, quae haec erat:

και μοι σκηπτρον εδον, δαφνης εριθηλεος οζον,
δρεψασθαι θηητον

interpretationem nemini interpretum subiicere placuit. Equidem nullam commodam exsculpo. Nam quid est οζος θηητος δρεψασθαι, *ramus mirabilis decerptu?* Qui tandem ramus spectabilis vel eximius est, dum decerpitur? At alia forte via lectioni succurrendum, et explicandum: *Dabant mihi Musae sceptrum,* εδον ὡστε δρεψασθαι οζ. θ., *ita vt ipsae simul decerperent ramum,* vel sic: *permittebant, vt ipse vates eum decerperem.* Neutra tamen ratio placet, et haerebit semper scabri aliquid, ni vulgata deseratur. E varia medicina, quae ad manum erat, lenissimam praetuli, una tantum litterula abiecta reponendo δρεψασαι, deleta, simul prava interpunctione post οζον. Scribi etiam possit δρεψαμεναι; sed antiquioribus activum magis usitatum esse, recte notat Eustath. ad Od. α. s. fin. Nihil nunc clarius est. *Praebent Musae vati sceptrum, lauri ramum decerpentes.* Emendationem postea egregie confirmari vidi ab epigrammate Asclepiadis Samii in Anal. Brunckian. T. I. p. 218., unde certo adparet, sic olim lectum fuisse:

Αυται ποιμαινοντα μεσαμβρινα μηλα σε Μουσαι
εδρακον εν κραναοις ουρεσιν, Ἡσιοδε!
και σοι καλλιπετηλον, ερυσσαμεναι περι πασαι,
ωρεξαν δαφνας ἱερον ακρεμονα,
δωκαν δε κρανας Ἑλικωνιδος ενθεον ὑδωρ,
το πτανου πωλου προσθεν εκοψεν ονυξ,

> οὐ σὺ κορεσσάμενος, μακάρων γένος ἔργα τε μολπαῖς
> καὶ γένος ἀρχαίων ἔγραφες ἡμιθέων.

32. θείην, ὥστε κλύοιμι — Versum insiticium putat Guietus, qua caussa, non addit, neque ipse eam divinare possum. Sed refingenda erant verba, et pro inepto ὥστε κλύοιμι scribendum vel ὥστε κλείοιμι (nam prima syllaba in κλείοιμι corripi etiam potuit,) vel ὡς κλείοιμι, quod Robins. ex MSS. dedit. Firmat hanc lectionem Lucian. Διαλεξ. πρ. Ἡσιοδ. in princ., ubi sic alludit loco, vt, quid in suo codice habuerit, satis adpareat. Verba sunt: Αλλα ποιητην μεν αριστον ειναι σε, Ἡσιοδε, και τουτο παρα Μουσων λαβειν μετα της δαφνης, αυτος τε δεικνυεις εν οἷς ποιεις, ενθεα γαρ, και σεμνα παντα, καὶ ἡμεις πιστευομεν οὕτως εχειν· εκεινο δε απορησαι αξιον, τι δηποτε προειπων ὑπερ σαυτου, ὡς δια τουτο λαβοις την θεσπεσιην εκεινην ᾠδην παρα των θεων, ὅπως κλειοις και ὑμνοιης τα παρεληλυθοτα, καὶ θεσπιζοις τα εσομενα, θατερον μεν και πανυ εντελως εξενηνοχας etc. T. III. p. 240. ed. Reitz.

34. πρωτον τε καὶ ὕστερον. Sic loqui vetus sermo amat, ubi nos dicimus *semper et indefesse.* V. ad v. 48. Sed usitatius in hac loquutione et hoc quoque loco forte rectius est πρωτον τε και ὕστατον. Ita in Fragm. Hymni Hom. in Apoll.

> σε δ' αοιδος εχων φορμιγγα λιγειαν
> ἡδυεπης πρωτον τε και ὕστατον αιεν αειδει.

In Theognideis v. 3.

> αιει πρωτον τε και ὕστατον εν τε μεσοισιν
> αεισω — — —

et saepe alibi.

35. αλλα τιη — πετρην; Possit hoc aliquis forte sic interpretari, vt sit: *Quorsum nunc tam alieno loco occupor in narrandis iis, quae olim ad quercum et petram, sub Helicone scilicet, facta sunt?* Sed proverbialem hanc formam esse, in Scholiis monitum, quod confirmatur loco Homerico Il. χ, 126, unde dicti vim, quae in Hesiodo e solo sententiarum nexu obscurius colligi potest,

poteſt, paullo clarius haurire licebit. Ibi de Achille irato Hector ait:

Ου μεν πως νυν εστιν απο δρυος ουδ᾽ απο πετρης
τῳ οαριζεμεναι, ἁτε παρθενος ηϊθεος τε,
παρθενος ηϊθεος τ᾽ οαριζετον αλληλοισιν.

In quo loco, vt hoc obiter moneam, verſus extremus e gloſſa irrepſiſſe videtur, cum ellipſin verbi ad παρθενος ηϊθεος τε v. 127. intelligendi aliquis in margine notaſſet: quo corruptelae genere multos poetarum locos infectos eſſe ſupra monui. Certe parum opportune hic a Grammaticis pathos neſcio quod in επαναφορᾳ quaeritur. Verba ipſa, quamvis in diverſa abeant Homeri Intpp., ſi orationis maxime conſilium ſpectes, vix alium ſenſum habere poterunt, quam hunc: *Cum Achille iam non otioſe, non ſecure confabulari licere*, (*man dürfe mit ihm nicht ſcherzen.*) Securi enim ab inſidiis tutique ſedent, qui in editiore loco conſtituti, vt in arbore ſeu rupe, ſermones inter ſe conferunt. Ductum hoc eſſe ex antiquiſſimorum morum et rudioris vitae generis ſimplicitate, facile intelligitur. V. Schol. min. et Euſtath. ad h. l. p. 1262., qui tamen cum aliis multis in eo peccat, quod aliud proverbium Od. τ, 163. cum noſtro confundit, alteriusque ex altero explicationem quaerit. Iam haec ſi ad noſtrum locum adplicemus, hanc fere vim ineſſe verbis videbimus: *Sed quid in his, quae ad eam rem, quam tracto, minus faciunt; tam diu velut otioſus moror?* Et ſic quoque ſententiam is cepiſſe videtur, cuius nota in Schol. legitur haec: Παροιμια, ὁταν τις καιρου τινος αυτον κατεπειγοντος περι αλλων λεγειν, ὁ δε ταυτα αφεις αλλοις χρηται. και οὑτοσ̓ ουν αφεις περι των προκειμενων αυτῳ λεγειν, ητοι της των θεων γενησεως, ὁπως αὐτῳ αἱ Μουσαι δαφνης εδωκαν κλαδον, λεγει. Quamquam poſt omnia illa infitiari nolo, in noſtro carmine hanc converſionem aliquid contorti et invenuſti habere, et verſum, ſi abeſſet, equidem non deſiderarem.

36. *τυνη*. Parum liquet, quo referendum ſit *hoc tu*, niſi cum Schol. dicas, ſe ipſum alloqui et excitare poetam. Το δε ΤΥΝΗ προς ἑαυτον φησι κατα αρχαϊσμον, αντι του συ, ω Ἡσιοδε! Quod quam durum ſit apud noſtrum, nemo non videt, ferendum utique in Lyrico, ut ap. Pind. Ol. 1, 5.

ει δ' αεθλα γαρυεν
ελδεαι, φιλον ητορ —

Hinc ſubeſſe mendum putabat Guietus, et corr. *τοινυν*, quae correctio male ceſſit viro ſagaci. Plane inſolens haec particula antiquioribus poetis eſt, et atticis magis ſcriptoribus propria, apud quos tamen primum locum numquam tenet. Aliud igitur quaerendum, quamquam medela lubrica ſit, cum ante h.v. forſan etiam intercidiſſe aliquid videri poſſit, quo illud *τυνη* ſpectaverat.

40. *γελᾳ δε τε δωματα πατρος*. *Jovis caeterorumque deorum in Olympo coenatio plena erat gaudii et laetitiae*. Ita verbum *γελᾳν* antiquo ſermone ponitur. Vt Theognid. v. 9. εγελασσε δε Γαια πελωρη, loco iam ab aliis collato. Ipſum deorum in monte Olympo domicilium ad modum nobiliorum illius aetatis aedium, ſicut eas ex Homero cognoſcimus, deſcriptum animo informandum eſt; nec ibi in ſollenni conſeſſu vel inter epulandum cithara et cantu a Muſis edito carent. In quo ipſo mores heroum adumbratos eſſe conſtat.

43. *δωματα τ' αθανατων* correxit Winterton, ſola hac cauſſa, vt hiatum vitaret, qui ex eiusdem vocalis concurſu oritur. Mox verſ. ſeq. *θεων* una ſyllaba enunciandum eſt, quo nihil frequentius in poetis. Quo magis mirum eſt, in errorem hoc tamen induxiſſe librarios, vt ſaepe ſyllabam prorſus omiſerint, aliove modo corruperint textum, vt pluribus locis ap. Homerum adhuc videmus. Exempla ſunt Il. υ, 42.

Τεως Αχαιοι μεν μεγ' εκυδανον, ουνεκ' Αχιλλευς.

Ubi ridiculam rationem comminiſcitur Clark. Scrib. ſ. Τεως αρ' Αχαιοι. Similem medelam poſtulant loca Il. α. 193. ο, 539. σ, 15. et alia multa Odyſſeae. Articu-

lus

lus ὁ enim ſic poſitus quo modo produci poſſit, non video.

45. εξ αρχης, ους — Meliorem diſtinctionem induxi, unice veram, quam confirmant Schol.: Γενος των θεων, ους εξ αρχης ετεκεν ἡ Γη και ὁ Ουρανος.

48. ληγουσαι τ' αοιδης. Nullum nunc amplius dubium eſt, quin recte habeat vulgata lectio, pro qua multi, in his etiam Lennep. Animadv. ad Coluth. p. 2. et Erneſti ad Callimach. p. 260. reponere volebant, quod et editiones aliquot vett. exhibent, ληγουσι, nempe vt metro ſuccurrerent. At metrum non offenditur, modo αοιδης tamquam diſſyllabum pronuncies, prioribus tribus litteris in unam coeuntibus, vt v. 12. in χρυσειοισι, quo verſus tum efficitur ſpondaicus. Ducit eo ipſa vocis αοιδη contractio in ᾠδη. Et diphthongos αι et ει ſequente conſonante ab optimis poetis ſemper produci, poſt tot V. V. D. D. Bentleii, Arnaldi et aliorum diſputationes hodie ſatis notum. Senſus vero, qui idem hic eſt ac v. 34., pro vulgato illo ληγουσαι maxime pugnat, vt locis ſimilibus vix indigeas. Ut Heſiod. Fragm., quod ſervavit Euſtath. ad Il. p. 1163.

Ουρανιη δ' αρ' ετικτε Λινον πολυηρατον υἱον,
ὁν δη ὁσοι βροτοι εισιν αοιδοι και κιθαρισται
παντες μεν θρηνουσιν εν ειλαπιναις τε χοροις τε,
αρχομενοι δε Λινον και ληγοντες καλεουσιν.

Theogn. Sent. princ.

Ω ανα, Λητους υἱε, Διος τεκος, ουποτε σειο
λησομαι αρχομενος, ουδ' αναπαυομενος.

50. αυθις δ' ανθρωπων τε γενος — Etiam homines celebrant Muſae. Quis hoc umquam fando audivit? Attamen ſi reputemus, eadem carminum argumenta, quae inter ſuperioris aevi αοιδους maxime frequentari ſolerent, omnino Muſis in Olympo canentibus in mythis adſignari, tolli forte poterit difficultas. Cf. Hymn. Hom. in Apoll. v. 191. Dicamus igitur, a Muſis cani res geſtas heroum, viros nobiles pugnis, quibus ſaepe cum diis ipſis contende-

 rant,

rant, urbium ac gentium conditores, homines meritorum fama mox in coelum ſublatos, e quo genere plurima fuerunt illo tempore carmina. An, quia antiquiſſima aetate dii familiarius verſati eſſe inter mortales credebantur, deorum facta cum rebus hominum ita coniuncta eſſe putemus, vt, ſi illa canerentur, etiam hae negligi non poſſent? Melius quod ſtatuam, non habeo. De Gigantibus nulla difficultas. Celebratur deorum in bello contra iſtos victoria.

54. *Μνημοσυνη — μεδεουσα.* Mnemoſynen hanc *Eleutheris reginam* memorari alibi non memini. Optime tamen cum Graev. hoc ita intelligas, vt Eleutheris in primis culta fuerit Mnemoſyne, forte et templum habuerit. Eodem enim modo Ελευθηρος μεδεουσα dictum eſt, quo in Hymn. Hom. in Ven. v. 293. Αφροδιτη Κυπροιο μεδεουσα, et ap. Horat. *Diva potens Cypri, regina Cnidi Paphique* et ſim. Paullo aliam rationem ſequitur Schol., qui adſcripſit: Και τουτο δε, δοξαν προσαπτων τῃ ἑαυτου πατριδι, λεγει ὅτι εγεννηθησαν μεν αἱ Μουσαι εν Πιεριᾳ, ἡ δε μητηρ αυτῶν εκ Βοιωτιας ην. Ipſe locus Eleuther, quamvis hoc numero alias non occurrat, quin eadem ſit urbs Eleutherae, in confiniis Atticae et Boeotiae ſita, poſtea Atticae adiuncta, dubitari non debet. Meminit eius Strabo XII. p. 631. Pauſan. 1. p. 93. Steph. Byz. h. v. Etym. M. Ελευθηρ, ονομα πολεως της Βοιωτιας. Ελευθ. μεδεουσα. Ἡσιοδος. Ita et alia multa urbium vocabula primum ſingulari, poſt, quum ſuccedente tempore variis acceſſionibus auctae fuiſſent urbes, plurali numero uſurpari coepta ſunt. Γουνοι Ελευθηρος dicuntur vt γουνος Αθηναων ap. Hom. Od. λ, 322. τοπον καρπιμον και γονιμωτατον explicant Grammatici.

58. 9. *ἀλλ' ὅτε — ετελεσθη.* Hanc *μακρολογιαν* totidem fere litteris habet Hom. Od. κ, 469. (cf. Hymn. in Apoll. 349. ſq.) in quibus cave quidquam aliud quaeras, quam indolem rudioris ſermonis, qui eadem diverſis modis effert, quo melius intelligantur. Annus decem menſium eſt. Hoc ſatis

notum.

notum. De voc. ὥρα usu v. doctam not. Hindenburgii ad Xen. Memor. IV, 3, 4.

60 ἡ δ' ετεκ' εννεα κουρας — Ergo omnes Musas uno partu edidit Mnemosyne. Hinc dicta Phaedro *novies foecunda*. Prol. ad III, 19. Pingue profecto commentum, eoque magis singulare, quod summo Iovi novem adeo noctes tributae sunt. Posterius hoc etiam Schol. miratus est, cuius lepida verba animi causa adscribam: Απορησειεν αν τις, πως Ἡρακλης μεν εν μιᾳ νυκτι πεντηκοντα διεκορησε κορας, και κυησαι πεποιηκεν, ὥστε και τεκειν πεντηκοντα και ἓν τεκνα, της πρωτης διδυμα τεκουσης· Ζευς δε εννεα νυκτων εσχε χρειαν, Μνημοσυνη συγγενεσθαι προς συλληψιν των Μουσων. Verum est inter Grammatici virtutes, aliqua nescire. — Notabile praeterea, hic et alibi in Hesiodo syllabam ας in quarto casu primae declinationis corripi, quod ab Homero caeterisque poetis, nisi qui Dorismo usi sunt, numquam factum. vid. Theog. v. 267. 401. 534. 653. O. et D. 564. Ideo vero nunc mutandi erant accentus, et scribendum κοῦρας, Ἁρπυΐας et caet., quod docuit me V. C. Reizius.

62. τυτθον — *Musae haud procul a summo Heliconis cacumine natae.* Caussam rei nunc frustra quaeras. Erat forte ibi locus puerperae commodus, vt antrum, vel ara aut simile quid, quod posteri in fabulam deflexerunt.

63 — 67. ενθα — ἱεισαι. Uncos adposui versibus, quos ab aliena manu venisse putaveram; nunc parum abest, quin iudicii mei me poeniteat. Nam quis in hoc prooemio, quod totum forte ex variis fragmentis conflatum est, genuina ab insiticiis dignoscere satis tuto audeat? Quamquam in v. 67., qui languidum exitum habet, perque similem illi v. 65., haberem quo rationem meam defenderem: et parum moveret me, quod v. 64. citatur in Schol. ad Pind. p. 139. a. — Verba v. 65. εν θαλιῃς in edd., quas vidi, male iuncta habes cum superioribus, vt nullum adeo editorum offendisse videatur talis sententia: *Charites et Himeros iuxta Musas domicilia habent in conviviis*

viviis. Lucidior erit ſenſus, ſi, vt feci, ad ſequentia trahantur illa verba. De Gratiarum cum Muſis coniugio nota omnia, nec tamen, quod de coniuncta habitatione hic legitur, apud antiquiores facile invenias. v. Pind. Ol. XIV, 10. ſqq. unde explicandum, quae convivia h. l. intelligi debeant.

66. μελπονται παντων τε νομους και ηθεα κ. αθανατων. Quae hic ſint leges omnium, quas cantu celebrant Muſae et Gratiae, (de utrisque enim cogitandum eſſe puto) non facile dixeris, et vellem hoc nos docuiſſet Robinſon, qui longam notam ſuper voc. νομος allevit. Si divinationi locus eſſet, dicerem, eadem ratione vt v. 50. induci hic Muſas de rerum natura legibusque, quibus univerſum hoc genitum et conſtitutum ſit, canentes. Poſſit quidem hoc haberi exquiſitius pro illorum hominum facultate; ſed verum tamen eſt, a vetuſtiſſimis vatibus, qui Coſmogonias ac Theogonias condiderant, huiusmodi iam argumenta, licet horrido ſermone, et vt ingenium adhuc rude ferebat, tractata fuiſſe. Atque ita Muſarum etiam carminibus idem argumentum commode tribui poterat. Cf. ſimilem locum in Hymn. Hom. in Merc. 426. ſqq. In ηθεα κ. αθανατων minus laborandum, ſi quidem deorum vita, mores, inſtituta ſaepe epicis carminibus et multo magis Hymnis materiem praebuerunt. Cui haec non ſatisfaciunt, praetulerit is eam rationem, duram meo quidem ſenſu, vt παντων coniungat cum αθανατων, ſcribatque mutato accentu παντων νομοὺς, et exponat *deorum omnium habitationem et domicilia canunt.* Sic utrumque vocabulum ap. Hom. iungitur Il. ζ, 511. μετα τ' ηθεα και νομον ἵππων.

68. αἱ τοτ' ισαν — Quando vero? Ubi primum natae erant. Hoc ſaltem in iſta verſuum colluvione tenendum eſt. Πρ. Ολυμπον h. ad ſummum faſtigium Olympi, in quo deorum ſedes. Pro αγαλλομεναι ſuſpicari poſſis legendum αμειβομεναι ex Hom. Il. α, 604., loco cum noſtro utique comparando. Tamen et illud ſuum ſenſum habet.

71.

71. νισσομενων ad ποδων retulisse videntur Interpretes. Scr. νισσομενῶν, et intell. αυτων. Pedes ad patrem suum euntes non placent.

74. αϑ. διετ. ὁμως — Scribi volebat Guiet. αϑανατοις διεταξε νομους, και επεφραδε τιμας. Quae nil nisi ingeniosa coniectura est.

75. Ταυτα, n. summam Jovis potentiam et maiestatem. Sic certe videtur, vt nunc cohaerent versiculi.

79. Καλλιοπη ϑ'· ἡ δε προφερεστατη εστιν ἁπασεων. Schol. Αρισταρχος το προφερεστατη αντι του πρεσβυτατη ηκουσεν, ὥστε αδηλον, ποτερον τη τιμη η τῳ χρονῳ προφερεστατη. οἱ δε εντιμοτατη. Inter caeteras eminet Calliope, quippe illi carminis generi in primis praefecta, quod plurimum dignitatis et celebritatis inter illos homines obtinuerat, τοις επεσι. Inde sequuti hoc sunt et alii, vt Dionys. Hymn. in Mus. Καλλιοπεια, σοφα Μουσων προκαταγετι τερπνων. Brnnck. Anal. T. II. p. 253. Nostrum locum, nomine auctoris suppresso, Cornutus laudat de N. D. 14. Καλλιοπην μαλιστα φησιν βασιλευσιν ἁμ' αιδοιοισιν οπηδειν.

80 — 85. ἡ γαρ — Hos sex versus excitari a Themistio Or. XI. monuit Graevius. Nonnulla ibi aliter leguntur. Caetera levia sunt, sed v. 81. τιμησωσι, quod vulgato praetulerim. Respondebit sic melius γεινομενον τ' εσιδωσι vers. seq. — V. 83. pro αοιδην Themistii libri habent ἑερσην, quod et Scholia explicant (ἑερση· ἡ δροσος κυριως, νυν δε μεταφορικως το μελι), et cnpide amplectebatur Graevius, post quem textui etiam intulere. Themistius hoc ἑερσην bene qnidem declarat per δροσον γλυκειαν, και λογους εγκαρπους και ωφελιμους. Ita *ros Achaicus* pro *facundia Graecorum* in Catal. Virgil. p. 149. ed. Heyn., quem locum Graevius adducit. Attamen nondum video, cur vulgatam, quam Hesiodei codices tuentur, αοιδην omnino damnem. Sensus enim ipsa lectione ἑερσην parum diversus ab altero exit; nec diverso, si quid video, opus est. Canendi facultatem a regum illius aetatis dignitate non tam alienam esse, quam

quam vir doctus putabat, vt potius a quovis homine liberaliter educto tunc aestimari et expeti soleret, cum aliunde constare potest, tum Achillis exemplum docet ap Hom. Il. ι, 189.

88. *τουνεκα — εχεφρονες* sc. *εισι*: *ad hoc enim sapientia instructi sunt reges, vt* &c. Cic. de Legg. III, 2. Omnes antiquae gentes regibus quondam paruerunt: quod genus imperii primum ad homines iustissimos et sapientissimos deferebatur. Eclogis suis S. XLVI. intulit hunc et duo seqq. versus Io. Stobensis. Scribitur vero ibi *ἑνεκεν αλλοις* — Mox etiam priora a v. 79. hac inutili varietate: Καλλιοπη τ' ειδει προφ. — *ἡ μεν γαρ βασι* — *τιμησουσι* — *γινομενον τε ιδωσι* — *γλυκερην προχεουσιν* — *του δ' επη.*

89. *μετατροπα εργα τελευσι*, h. e. *iniuria adfectis ius reddunt suum, vt quasi redeant ad eos, quae aliorum malitia ipsis erepta essent, vel damna certe resarciantur.* Similes formae sunt *αντιτα εργα, παλιντιτα, εργα αεικεα*, quibus mirum in modum gaudet priscus sermo.

91. sqq. Haec et ex parte etiam superiora ad verbum paene huc translata sunt ex Odyss. ϑ, 171.

οἱ δε τ' ες αυτον
τερπομενοι λευσσουσιν· ὁ δ' ασφαλεως αγορευει
αιδοι μειλιχιη, μετα δε πρεπει αγρομενοισιν.
ερχομενον δ' ανα αστυ θεον ὡς εισορoωσιν.

Ideoque versus Theogoniae traiectos esse, et versum 92. melius statim collocari post 86., putat Lennep. ad Coluthum p. 50., ita vt reponat simul ex Hom. *αγορευει.* Valde probabile hoc videri potest, sed nihil refingendum duxi, qui ex hoc ipso suspicor, e variis variorum carminibus hos versus tumultuarie esse consutos, id quod aliis quoque argumentis credibile est. Hinc parum etiam tribuo lectioni a Schol. notatae *αν' αγωνα* pro *ανα αστυ*, quam unice rectam esse nobis persuadebat Graevius, immemor, vt videtur, Homerici loci, in quo, si eius rationes sequi velles, idem esset reponendum.

93.

93. οἷα δὲ Μουσάων Schol. duce perperam exaravi. Vulgatum erat οἷά τοι. Sed scr. τοίη, quod et in Winterton. ed. nnnc invenio. *Tanta sunt Musarum dona hominibus.*

94 — 97. Et hi quatuor versus sub Homeri nomine eduntur inter Hymnos. Quare, cuius ex ore illi primum excepti sint, Deus aliquis sciverit. Vs. 95. Homeri edd. praeferunt ἐπὶ χθονὶ, vt in Hesiodo quoque malebat Guietus. Ἐπὶ γαῖαν legitur tamen etiam in Ἐργ. 11. Primi duo versiculi laudantur in Schol. ad Pind. P. IV, 313. et N. III, 1. sed nullo edito nomine. Scribitur ibi, vt in Iuntinis et Scholiis nostris, ἐκ γὰρ τοι Μουσάων. Saltim debebat esse Μουσέων.

98. sqq. εἰ γάρ τις — Dulcissimi versus, quorum veritatem si recte sentire vis, in illa tempora animus transferendus est, in quibus multo major poetarum vel potius ἀοιδῶν artis honos et existimatio, multoque efficacior ad movendas hominum mentes carminis vis esse debuit. quam in nostra hac rerum conversione esse potest. Cf. praestantiss. locos Od. θ, 521. sqq. ρ, 518. sq. et passim alibi. — Θυμῷ νεοκηδεῖ, praeclare adiectum. Bene Schol. ἐνταῦθα δείκνυσι τὴν δύναμιν τῆς μουσικῆς διὰ τὸ εἰπεῖν νεοκηδεῖ θυμῷ· δυσκατάπαυστον τὸ νέον πάθος. Praecipuum argumentum carminum epicorum, quibus illa aetas delectabatur, rerum a patribus gestarum laus erat, id quod vel ex Homero notum est. Δυσφρονέων v. 102. pro infinito positum propter verbum λήθεται, vix opus est monere. Ad παρέτραπε denique suppl. αὐτὸν, *avertunt eius curas et animum exhilarant cantilenae.* Haec enim sunt δῶρα θεάων. Sic δῶρα Ἀφροδίτης et alia.

107. δνοφερῆς est ex operarum errore. Scr. Νυκτὸς δνοφερῆς.

112. ὥς τ᾽ ἄφενος δάσσαντο. Schol. Ἄφενος νῦν τὴν γῆν λέγει, τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ὅπως φησὶ διεμερίσαντο. Καὶ ἔχει ἕκαστος τῶν θεῶν τὴν ἑαυτοῦ τιμήν.

114. ταυτα μοι — αυτων. Hunc ac proximum versum, tamquam adulterinos et iam olim a Criticis obelo notatos, uncis sepio. Languidos eos esse, praesertim vs. 115., unusquisque facile sentit. In cod. Paris., quem Cel. Ruhnken. contulit, exstat hoc Scholion: Δυο επη ὁ Σελευκος (Grammaticus Alexandrinus cognomine Homericus) αθετει· οἱ δε περι Αριςταρχον τον Εξ αρχης μονον λεγουσιν. Post αρχης incisionem delevi, cum verba εξ αρχ. ad sequentia potius pertineant.

116. sqq. Continentur primis his mythis physica nonnulla primorum hominum, qui philosopharentur, commenta super rerum origine, ad communem veterum morem constituta; cum probabile videretur, ab initio informem materiam, χαος, ὑλην fuisse, ex qua mundus hic prodierit, hoc est terra, exigua adhuc sui parte illis philosophis cognita, et coelum, quale illud hominibus priscis in sensus incurrebat, antequam de mundi aliquo systemate subtilius philosophari coepissent. Nihil enim potest magis perperam factum cogitari, quam ea, quae longo demum rerum usu, scientiis mathematicis et physicis expolitis, intelligi possunt, putare rudium hominum animis illabi potuisse, saeculis illis, in quibus non ad sensuum vulgares rationes omnia referre non poterant. Contra aliena a priscis aetatibus omnis illa subtilitas, quam melior philosophia cum divina tum humana intulit. Nihil nisi ad sensus revocatum cogitatione complecti mortales rudes potuere: ad primam aliquam rerum caussam non facile potuere delabi. Chaos ab initio fuit. At unde hoc provenisset, forte ne cogitarunt quidem. Magis cum sensu oculorum coniunctum erat alterum, ab aliqua caussa meliorem rerum ordinem processisse.

Hesiodus igitur primum Chaos fuisse narrat, tum Terram, Tartarum, Erotem. Quae eum non tam secundum subtiles rerum notiones disposuisse, sed collecta congessisse apparet, philosophica ratione nulla adhibita, seu quod a diversis poetis diversa haec narrata acceperat, seu quod accuratius ex-

posita

posita ipse sine ordine ponere satis habuit. Prius illud probabilius; nam, pro diversa fingendi haec apud animum lubidine, aut ingenii facultate, variis diversisque modis prima haec rerum ratio et conditio fuit constituta: vt inter eos, qui de his egerunt, satis constat. Ex Chao alii omnia ducebant; alii cum Chao Noctem, Erebum, Tartarum coniungebant, Terra exclusa; alii ex Chao Terram et Coelum; producta autem omnia per Amorem, quo elementorum coalitionem tanto significantius declarare poterant, cum generandi et nascendi notio esset ubique frequentata; το Νεικος eleganter adiiciebat Empedocles. At Hesiodus ne philosophicam quidem notionem Eroti suo adhibuisse videtur: quantum quidem ex verbis eius colligo. *H.*

Ibid. Habemus ergo in his, quibus Theogoniam ipsam orditur poeta, strictim tantum expositis, quasi Cosmogoniam aliquam graecam, ubi omnia, pro indole orationis tum nondum philosophica subtilitate subactae, in personas mutata sunt. In quibus cum ad caussam omnium rerum supremam, quam in meliori Mosaica Cosmogonia videmus, non adscendisse adpareat Hesiodum, frustra argutantur Intpp. in voce εγενετο v. 116. Hanc vero de Chao πρωτον οντι fabulam plerique alii sequuti sunt, nisi quod in Hygini praefamine Chao parens adsignatur Caligo. Caetera, quae apud nostrum una cum Chao memorantur, Terra, Tartara et Eros, non sic intelligas, quasi unum ex altero, vel omnia e primo Chao progenita sint. Quodsi hoc voluisset, certe aliter eloquutus esset vates. Nec antiqui haec ita acceperunt, vt in Platon. Symp. c. 6. manifeste docent ea, quae de Amore disputantur. Vid. tamen Schol. ad Apoll. Rhod. III, 26. Versum 118., ex male accepto παντων forsan ortum, expungendum esse viderunt iam Guietus et Heynius. Idem occurrit inf. v. 794. Accedit nunc Schol. in ed. Trincav. ad v. 117. Δια τουτο και Πλατων αιτιον του κοσμου φησι την γην εν τω Φαιδωνι· όθεν ὁ επαγομενος

μενος αθετειται στιχος. Nec videtur verſum in libris ſuis habuiſſe Chalcidius, cum latinis verſibus haec verteret Comm. in Timaeum p. 323. ed. Fabric.

Prima haec eſt Caligo, dehinc poſt Terra creata eſt,
Spirantum ſedes firmiſſima, pectore vaſto.

Caeterum totus hic locus, eodem modo quo nunc Moſaicus ille, multis philoſophorum diſputationibus de primo rerum ortu materiem olim praebuit, et laudatur hinc praeter Platonem d. l. ab Ariſtot. Metaph. I, 4. aliisque locis, Cornuto de N. D. c. 17. Sexto Emp. P. H. III, 16. c. Math. IX. p. 550. Hic de Amore ſic loquitur: Κατασκευαζοντες γαρ την των ὁλων γενεσιν, ερωτα συμπαρελαβον· τουτεστι την κινητικην και συναγωγον των οντων αιτιαν. Cf. Schol. ad Apollon. I, 498., et quae docte collegit Beck ad Ariſtoph. Av. p. 72. Cum Heſiodo vero comp. Argon. Orph. v. 419. ſqq.

112. επιφρονα βουλην. Cornuti libri l. l. exhibent εχεφρονα βουλην. Reliqua eodem modo depravata ſunt.

123. Porro ex Chao Erebus et Nox, ex Erebo et Nocte Aether et Dies procreati; phyſicam aliquam rationem haec habere, obvium eſt. Tum Terra dicitur Coelum progenuiſſe: quo ſenſu, vix dicam. Tam ſubtile enim ingenium veterum vix fuiſſe arbitrer, vt atmoſphaeram reſpexerint: ſed videtur το γενναν eam modo notionem habere, vt ad oculorum ſenſum e terrae ora extrema Coelum quaſi prodire et enaſci videri poſſit. Eodem forte quem dixi ſenſu progenuit Terra etiam Montes et Pontum. *H.*

126. ισον ἑαυτῃ: n. latitudinis vel ambitus ratione habita, quatenus hoc oculorum ſenſui ſe obiicit. Vſ. ſq. περι cum verbo καλυπτοι iunge.

128. οφρ᾽ — ειη. Admonente Heynio verſum uncis notavi. Alienum illum hic eſſe, qui proxime praecedentem legerit, ſtatim arbitrabitur.

131. πελαγος ατρυγετον. Eſt hoc, quod ſemel monuiſſe ſufficiat, inter perpetua illa epitheta, quibus ſimpliciter naturam rei exprimit vetus ſermo; quare non mirum eſt, cum tam parum acuminis habeant, ea multis hodie minus apta et tantum non abſurda videri. Mare ατρυγετον eſt, quatenus ibi nihil frugum metitur: vt adeo ſic opponatur terreſti regioni. Hinc et aetheri epitheton datur. Ad πελαγος mox per epexegeſin mythicum nomen adiectum eſt Ποντον.

138. δεινοτατος — Schol. Αριςαρχος δε επιλαμβανεται, ὡς ου καλως του πρεσβυτερου Ουρανου θαλερου ειναι ειρημενου· ει μη ὡς μαλερον πυρ, το μαραντικον λεγει, και χλωρον δεος, το χλωρον ποιον, οὑτως θαλερος Ουρανος, ὁ θαλεροποιος τῳ βιῳ· δια γαρ της ομβρησεως θαλλειν παντα και αυξεσθαι ποιει. ὁλα γαρ αυξεται εξ ουρανου. Senſum ineptum in enarratione ſua ſequitur Io. Diaconus, et fere ſic quoque Euſtath. θαλερον γαμον Homeri interpretatur ad Od. υ. p. 1883. Rom. Mirum utique debet videri, verſum ab Ariſtarcho non omnino eſſe eiectum, vt qui effictus ex v. 155. et inepto loco hic intruſus eſt. Ita recte Ruhnken. et Heyn. iudicabant. Ad ſeq. γεινατο ſuppl. εξ Ουρανου.

139 — 153. Et in hac et in reliqua Coeli et Terrae progenie non unius poetae philoſophantis commenta in unum genus congeſta videntur. Nam iisdem parentibus, nec tamen in Titanum numerum relati, Cyclopes nati, tum tres Centimani; quorum hi quidem, antiquo, ſed rudi ac pingui, commento capitum et manuum multitudine virium et roboris magnitudinem, forte vim et impetum violentiamque neſcio cuius rei phyſicae, aut ipſius naturae vires arguebant: ita vt ipſis locus in aliqua coſmogonia fuiſſe videatur; uti Cyclopes ab initio fulmina retuliſſe manifeſtum eſt; etſi deflexere poſtea fabulam poetae, eamque in Vulcani officinam deduxere: eorundem poetarum opera tandem in viros feros abiere Cyclopes, quibus in Aetnae vicinia ſedes aſſignatae. Narratio de uno oculo nata forte ex ipſo nomine; etſi id ab initio magnos et orbi-

orbiculatos adeoque truces oculos declaraſſe videri poteſt. Centimanis iſtis poetae mox uſi ſunt pro gigantibus, quoties vellent corpora vaſta immanibus viribus praedita in medium adducere. Ita iidem in pugna adverſus Titanas adfuiſſe dicuntur Iovi v. 644. ſqq. Briareo uſi ſunt poetae alii in pugna elementorum componenda; unde fabula ortum habuit de Iove a diis vincto, et a Briareo ſeu Aegaeone liberato, vt aether inter caetera elementa ſuperiorem locum occuparet, vi neſcio qua partum. v. Iliad. α, 403. ſq. *H.*

142. *οἱ δη — ησαν.* Inſigne exemplum audaciae in corrigendo, quae tanta vix fuit in recentiore critico, h. l. dediſſe in Schol. dicitur Crates, qui totum verſum delevit, et ſubſtituit proprium:

οἱ δ' ἐξ αθανατων θνητοι τραφεν αυδηεντες.

Dici enim non poſſe putavit Cyclopes diis ſimiles, qui mortales fuiſſent, immo ab Apolline poſtea occiſi. Quam multos Homeri locos ſic refingere debuit laudatum hominis iecur! Sed hoc modo plures veterum criticorum manus ſaepe in Homero graſſatae ſunt, vt iure hactenus Timon Arato quaerenti, quaenam optima et emendatiſſima poetae exemplaria eſſent, reſponderit, ea quae a criticis nondum eſſent emendata. v. Diog. Laert. IX. ſ. fin.

144. 5. Κυκλωπες — Recte habet Κυκλωπες ησαν (κατ') ονομα επωνυμον, et ſuperſedere poſſumus coniectura επωνυμοι. v. Hom. Od. η, 54. τ, 409. Magis erat dubitandum, an duo verſus germani ſint. Nam etſi dederim, alibi quoque in antiquiſſimis poetis et in ipſo Heſiodo exſtare ſtudii etymologici veſtigia non pauca, hi verſus mirum in modum languent, et clauſulae ἐεις ενεκειτο μετ. ſimilitudo cum illa vſ. 143. iam ipſa eos mihi ſuſpectos reddit. Tum melius etiam cohaerent ſententiae, ſi deletis illis legamus:

μουνος

μουνος δ' οφθαλμος μεσσῳ επεκειτο μετωπῳ,
ισχυς τ' ηδε βιη και μηχαναι ησαν επ' εργοις.

Heynio versus 143. magis in suspicionem veniebat.

152. *εξ ωμων* — Guieto hic suppositicius videbatur, credo, quia idem occurrit in Εργ. 149. Scut. H. 76. Mox pro *απλατος* scripsi *απλητος* constantiae caussa. Nam saepius recurrit hoc apud Hesiodum, numquam illud. De vi vocis v. Ruhnk. ad H. in Cer. v. 83.

154. sqq. Interponitur fabula de Coeli genitalibus exsectis a Crono ense falcato. Vim generandi sublatam hoc commento declarari, nemo dubitet. Primum illud prodire debuit in cosmogonia aliqua, cum poeta aliquis naturam experientem se in rebus producendis, donec in ea forma, ad quam nunc omnia devenerunt, substitit, declarare vellet. Ex quo enim ordo rerum semel constitutus eundem tenorem obtinuit, novarum formarum gignendarum vis erepta videri potuit. Bene adeo id facinus Crono, seu tempori, tributum; quod ab eo demum rerum momento, quo constans et stabilis rerum forma esse coepit, procedere potuit. Reliqua in fabula ad ornatum valent. *H.*

155. *δεινοτατοι* — Constr. *δειν. παιδων ησαν, και ηχθ. σφ. τ.*, unde vides, particulam *δε* abesse non posse. Verba *σφ. ηχθοντο τ.*, quae male vulgo reddunt *suo infensi erant parenti*, recte vertit Graev. *a parente infestabantur, patri invisi erant.* Quod vero non ab *εχθομαι* sed *αχθομαι* vocab. deductum vult vir doctus, vix quemquam adsentientem habebit.

157. *ανιησκε.* Corr. *ανιεσκε.* Haesit vitium e prioribus editt.

160. *στεινομενη.* Schol. *Σελευκος αχνυμενη γραφει· ου γαρ εστενοχωρειτο φησιν, αλλα δια τους κρυφθεντας παιδας αὐτης ὑπο του Ουρανου ελυπειτο.* Reliquus pannus Scholiorum ineptis Grammaticis debetur. Quod ad ipsam Seleuci lectionem adtinet, merito eam reiicit Graevius, quippe e glossemate natam. Homerus

merus quidem hac notione numquam posuit στεινομαι: et ubi Scamander dicitur στεινομενος νεκυεσσι Il. φ, 220. (hunc enim locum innuere videtur Graev.) non *doleus super mortuis*, sed *cadaverum multitudine coarctatus* exponi debet. Tamen στεινομενη ex ipsa propria verbi vi, vt latinum *angi*, bene explicari potest *anxia* s. *sollicita*; atque sic Hesychius: στεινομαι· οδυνωμαι, στενω. Mox δολιη τεχνη est pro δολος, vt Hom. Od. δ, 455. 529. et δολος κακοτεχνος Il. ο, 14. Cf. infra 540. 555.

162. δρεπανον, *ensem falcatum*, *acutis dentibus munitum*, ἁρπην καρχαροδοντα v. 175. Videtur id igitur telum ex antiquissimis fuisse, cum in fabulis toties eius mentio fiat. Eurip., de Hercule Hydram Lernaeam occidente, Ion. v. 191.

Λερναιον Ὑδραν εναιρει
Χρυσεαις ἁρπαις ὁ Διος παις.

176. ηλθε δε — Venit ad coniugem Uranus, vt cum ea concubaret. Sic ἱμειρειν παραδραθεειν φιλοτητι Hom. Il. ξ, 163. Et hoc quidem *noctu*; sed splendide hoc adumbratur. *Venit Noctem* (personam cogites) *secum adducens*. Nec minus caetera, quamvis in re turpicula, grandem imaginem efficiunt, quod et sensisse videtur Eustath. ad Dionys. Perieg. Prooem. p. 8., ubi hunc locum innuit. Ὁ του Ἡσιοδου μυθος αυτον (Ουρανον) καταγει προς φιλοτητα Γης· ναι μην και σεμνοτερον τα τε αλλα δε και ὁτι εκεινον μεν Νυκτα επαγειν Ἡσιοδος λεγει, επειδαν κατελθοι. —

183. sq. E Coeli genitalium sanguine a Terra uxore excepto natae Erinnyes, Gigantes, Nymphae Meliae; ex semine autem in mari natante Venus. Etiam haec ad cosmogoniam spectarunt; etsi singula exponere velle ineptum esset. Videtur quoque poetis ad originem rerum seu hominum antiquissimam declarandam accommodatum hoc visum esse, vt eos, verbi causa Phaeacas, dicerent ex guttis sanguinis Coeli ortos. v. Apollon. IV, 992. et ibi Schol., qui Acusilaum et Alcaeum laudat. Venus vero in aliquo cosmogonico scriptore in

Erotis

Erotis partes succeſſiſſe et elementa conciliaſſe videtur. Nata ergo ex mari, rerum principio. *H.*

185. Εριννυς — Verſum reſpicit Pauſan. in Attic. p. 68.

187. Νυμφας θ', ἁς Μελιας — Rarior eſt harum Nympharum in poetis mentio, et hanc originem earum apud alios fruſtra quaeras. Dictae utique videntur Μελιαι vel Μελιαδες Νυμφαι ab arboribus μελιαις, ſicut Δρυαδες, 'Αμαδρυαδες, licet inter antiquos Grammaticos de eo non conveniat. v. Schol. Apollon. Rh. ad II, 4. In Apollonio tamen malim pro proprio nomine accipere το Μελιη, quod feciſſe etiam videtur Valer. Flacc. Arg. IV, 119. ac poſt alios Servius ad Virg. Aen. V, 373. Aliter ſunt Δικταιαι Μελιαι Callim. H. in Iov. 47. cf. in Del. v. 80. Locum Heſiodi laudat Euſtath. ad Il. p. 1210. l. 39.

188. 9. μηδεα — Ποντῳ. Vexatus locus cum ſcripturae in libris variatione, tum virorum doctorum diverſis ſententiis. Pro αδαμαντι h. ἁρπῃ αδαμαντινῃ olim legebatur αδαμαντον, quod monſtrum iure abegit Graevius, qui caeteroquin male ſenſum exponit. Tum ſcribebatur επ' Ηπειροιο, et *circa* vel *in Epirum* vertebatur, errore paene ridiculo. Scribi certe debebat ηπειροιο, ac reddi *in terram*: nam ſaepius επι cum caſu gignendi iunctum ſic apud Hom. et Herodotum legitur: ſed in coelo tunc ſcena rerum fingenda eſſet. Hoc ſuperiori poetae narrationi adverſatur, ubi Titanes omnes ſtatim natos ſub terram detruſos a patre dixit v. 158. Simpliciorem, ni fallor, et rudiorem hic habemus fabulam, et ſcenam rei ipſam terram, quam habitamus. Huc deſcendit Uranus, vt cum coniuge conſueſceret, ante quod factum ex inſidiis ſub terra proſilit Cronus, patrem impia manu invadens. Facinore patrato *procul a terra in mare* coniicit amputatas partes: καββαλ' απ' ηπ. π. ενι ποντῳ. Sic itaque ſcribendum putavi, ex parte ſequutus Guietum (απ' ηπ. antea tamen iam Iuntina prima dederat) et ſola hac ratione probabiliter forte expedire locum licebit. Nec aliter eum ac-

 cepiſſe

cepiſſe videtur Apollodor. I, 1, 3. Εν ποντῳ erit ſic pro εις ποντον: nam εν τινι pro εις τι et vice verſa εις τι pro εν τινι in poetis occurrere, notiſſimum eſt. Homerus Il. α, 593. de Vulcano: καππεσεν εν Λημνῳ. cf. β, 509. μ, 23. Quod praeterea mutat Guietus πολυκλυστον ενι ποντον, vel grammaticae leges reſpuunt, vt bene animadvertit Clericus.

193. επλετο. Vitium hoc poſteriores editiones omnes obſidet. Veram lectionem, quam ſenſu flagitante reſtitui, habet tamen Trincavellus, quod dum ignorabat Guietus, coniectura eodem veniebat. Eſſe hoc επλητο (*adpulit*, *acceſſit*) ab antiquo πλημι pro πελημι, πελαω, Ruhnken. monuit. v. Hom. Il. ϑ, 63. ξ, 438. Ad rem, quae hic narratur, conf. egregii hymni fragmentum inter Homerica p. 81. ed. Lipſ.

194. αμφι δε — Similis eſt venuſtiſſimus locus Lucretii R. N. I, 6.

> Te, Dea, te fugiunt venti, te nubila coeli,
> Adventumque tuum; tibi ſuaveis daedala tellus
> Submittit flores, tibi rident aequora ponti,
> Placatumque nitet diffuſo lumine coelum.

196. αφρογενειαν — Exhibui veterum edd. ſcripturam, etſi facilis erat medela αφρογενη; quoniam editoris eſt, auctorum texta emendare, non gloſſarum fraudes corrigendo celare. Verba enim haec e ſcholio primum orta, poſt in metri vincula ducta eſſe, nullus erit qui dubitet. Mirum ſane, quod Winterton ſibi perſuadebat, hic et poſtea a poeta conſulto et ſingulari arte verſus eſſe tornatos, vt ipſi praeter metrum fluidi Veneris originem ex mari et materia fluida depingerent. Laudant caeterum hunc locum poſt Platonem in Cratyl. p. 406. Steph. multi antiquorum, nusquam tamen illum pannum reperio.

198. ὁτι — Heſychius: Κυϑερεια· ἡ Αφροδιτη, καϑ' Ὁμηρον μεν, ουχ ὁτι προσεκυρσε Κυϑηροις κ. λ.

199. 200. Κυπρογενειαν — Hic commodum locum inveniſſe ſibi videntur gloſſatores, ubi, quaecumque umquam legiſſent

giſſent Veneris cognomina, cumulare poſſent. Et talibus gloſſis hos quoque verſus deberi, probabile eſt, quorum primus originem ſuam laborante adhuc metro prodit, cui vt ſuccurreret, Robinſon repoſuit Κυπρογενη. Malui et hic antiquiorum edd. fidem ſequi, quo magis de interpolatione conſtaret. Lecta quidem haec a Grammaticis graecis fuiſſe adparet ex Euſtath., qui ſaltem poſterioris verſus pluribus locis meminit, vt ad Il. δ. p. 439. ζ. p. 650., ubi ſcribit: Τοιουτος δε και Ἡσιοδος εν τε αλλοις, και εν οἷς την Πανδωραν ετυμολογει· και ενθα δε την φιλομειδη και την Κυθερειαν, το μεν ὅτι Κυθηραν προσεπλασε, το δε ὅτι μηδεων εξεφαανθη, ὁ εστιν αιδοιων των του Κρονου. Voluit dicere του Ουρανου. Sic idem Euſtath. ad Il. ε. p. 530. Ουκ ειδεν αρα Ὁμηρος την καθ' Ἡσιοδον εκ μηδεων γεννησιν αυτης, καθ' ἣν εκεινος φιλομηδη οιδεν αυτην. Exſtant iidem verſus una cum ineptiſſimo v. 196. in Etymol. M. p. 179. l. 6. p. 546. l. 20., ubi Lexicographus Heſiodi errorem maluit accuſare, quam verſus expungere. Sed horum aliorumque auctoritas nos hic parum movere debet, cum nullum dubium ſit, eos iam tum interpolatam Theogoniam tractaſſe. Maius hoc contra eſt, quod Αφροδιτη φιλομηδης nusquam legitur, niſi apud Grammaticos, qui huius loci mentionem fecerunt, pro quo ſemper Homerus et alii deinceps poetae habent φιλομειδης, neque aliter infra v. 989., ubi adeo nonnulli alterum reponere volebant. Dicerem potius, et in noſtro verſu ſcribi poſſe φιλομειδη, ſalva puerili hac etymologia, ſed quae Heſiodo nimis indigna eſt. Ferenda forte illa eſſet, ſi epitheton eſſet Veneri proprium, nec de aliis quoque feminis uſurparetur, vt ſtatim v. 256. Alterum cognomen a Cypro ductum forte ne memorare quidem potuit Heſiodus, qui paullo ante, deam in mari natam, et tum primum Cytheram, inde etiam Cyprum adpuliſſe dixerat. Similia fere de hoc loco tradita nunc reperio in Lennep. Not. ad Coluth. p. 94.

207.—10. Τους δε — Interpolatricem manum et hic videre mihi videor, et valde dubito, quin hi quatuor versus a primo carminis auctore venerint. Ut mittam etymologiam, quam nobis ingerunt, locus ipse, quem sortiti sunt versus, ubi Veneris natalibus deliniti Titanum paene obliti sumus, dubitationem iniicit. Tum unus tantum eorum, Cronus, impietatis erga patrem reus agi poterat, non caeteri item filii supra memorati v. 133. sq., qui tantum abest vt et ipsi sceleris conscii fuerint, vt maxime horrore animi orationem matris exceperint v. 167. Ratio vero haec nominis inter Grammaticos non adeo ignota fuit, et adfert eandem Eustath. ad Iliad. p. 244. 985. Sed nondum video, quomodo v. 209. τιταινοντας verti possit *poenas luentes*. Malim cum Guieto accipere pro την χειρα ορεγοντας, vt τιταινοντας sc. ἑαυτους dictum sit pro τιταινομενους, et referatur ad id, quod de Crono patrem adgrediente supra narratum est. Quam rationem agnoscit etiam Etymol. M. p. 760. l. 40. Τιταν· παρα το τιταινω, οἱονει οἱ τεινοντες τας χειρας εις το κοψαι τα αιδοια του πατρος Κρονου ηγουν του Ουρανου. το τε τιταινεται σημαινει το τεινεται και ἑλκεται. Denique minatio futurae ultionis pertinet ad id, quod a Iove passi dicuntur Titanes a v. 729.

214. Μωμον. Momus hic paullo diversus est ab eo, quem feriores poetae et artifices effinxerunt. In Hesiodo nihildum agnoscimus, nisi calumniam, invidiam aut querelam persona indutam. Neque pater ei a poeta datur, quem tamen nonnulli ex h. l. exsculpere voluerunt Somnum.

215. Longe alia ratione, quam in reliqua progenie, Hesperides e Nocte prognatae dicuntur: quatenus in extremo occidente, seu in insulis seu sub Atlante in Africa extrema sedes iis tributa. *H.*

217. νηλεοποινους. Ruhnken. emend. νηλιτοποινους; sed ipse statim fatetur, nihil in vulgata esse, quod quemquam offendere possit. Infra v. 905. iterum occurrit fabula de Parcis, sed

sed ibi alii parentes ipsis adsignati: unde iam Gale ad Apollod. p. 6. suspicabatur, hanc Theogoniam non unius esse hominis.

220. sqq. αἵτ' ανδρων — Putidam interpretationem more suo adfert Clericus. — Quod Μοιραις hic munus datur, scelerum poenas exigere, a solito charactere harum dearum recedit, vt dicendum sit, vel non adoptasse hoc recentiores, vel textum vitio laborare. Posterius suspicatur Heyne, qui vel excidisse putat versum, quo Ποιναι nominabantur, vel verba αἵτ' ανδρων — a Parcis seiungenda et accipienda esse: *Tum eae* (sc. Poenae) *quae* &c. Ποινας tamen ab antiquiore poeta memoratas me legere non memini. In repetito nomine Θεαι vs. 221. tirones notent, frequenter sic antiquum sermonem denuo inculcare subiectum, quod noster usus non admittit: sed fortior eo fit oratio et magis perspicua.

223. Νεμεσιν. Diaconus legisse videtur Μεμψιν: interpretationi hoc puto deberi, qua Nemesin explicarunt Grammatici, vt Eustath. ad Il. p. 917. Nemesin tuetur quoque Hygin. l. c. Sed exitiosa dici dea non poterat, nisi respectu iniustorum et sceleratorum hominum, quos odio suo prosequitur et poenis compescit. Aliter Nemesis est Pudori iuncta O. et D. v. 198.

224. Απατην — και Φιλοτητα personas esse ab hac progenie alienas Ruhnkenius vidit. Vix enim probabile esse, hic blandas amantium fraudes inter res maxime detestabiles ab Hesiodo referri, cum supra v. 205. Veneri attributa dixerit praeter caetera εξαπατας τε φιλοτητα τε. Rationes has et Heyn. sequitur. Quorum auctoritate me satis defendere possem, quod versum uncis suspectum reddidi. Nunc tamen in eam partem pronior sim, vt putem, in Φιλοτητα tantum mendum latere. De flagitiosa enim libidine quo minus intelligamus vocem, sermonis usus in primis antiquior intercedit. Απατη vero non video, cur de amorum furtis et hic accipi oporteat, cum alibi adhibeatur etiam malo sensu, quo praeclare Fraus

filia Noctis ederetur. Pro Φιλοτ. reponere volebat Guiet. Δολοτητα, quod ne graecum quidem est. Apud Hyginum post Fatum, Senectutem, Mortem, Lethum, Somnum, Somnia, Discordiam, Miseriam, Petulantiam, Nemesin, *Amicitia* quoque Noctis et Erebi suboli adnumeratur: sed locus e corrupto Hesiodo utique interpolatus esse potest. De Eride sq. vers. cf. O. et D. 17. sqq., etsi ibi etiam alio sensu posita est.

227. Ληθην τε Λιμον τε. Eandem *Oblivionem* et in Hygino habes, ubi nescio qua ratione Aetheris et Terrae filia est. Si apud Hesiodum locum suum tueri debeat, cum Heynio accipiamus de benefactorum in nos collatorum oblivione, quae in malis poni potest, cuiusque cum Discordia cognationem non difficile est videre. Λησμοσυνην καλων explicat Io. Diac. Sed emendant VV. DD. Ruhnken. pro Ληθην reponit Ατην e v. 230., in cuius locum iterum reducit Απατην. Heyn. vero lenius pro Ληθην scribit Λοιμον, qui alibi quoque cum Λιμῳ coniungitur. Equidem nihil pronunciare ausim, quamquam libentius in vulgata adquiescam.

228. Ὑσμινας — Versum fere vt hic est legimus in Odyss. λ, 611. v. Gell. N. A. XIII, 24. Post Μαχας inserui τ' e prioribus edd., licet metrum vel sine eo stare possit. Pro φονους Trincav. legit φοβους.

231. Ὁρκον universe dictum puto: iuris iurandi religionem, persona dei indutam. Hic, si quis peieraverit, gravissimas repetit poenas. v. Εργ. 219. 804. et cf. egregios versus ap. Herodot. VI, 86. et Pythagor. C. aur. pr. ubi itidem Ὁρκον tamquam personam acciperem

233 seqq. Stirps a Ponto profecta mythis constat variis, iisque haudquaquam unius generis nec unius poetae: nam insunt physica nonnulla, alia allegorica, alia historica forte, sed in portenta rerum deflexa, ex antiquioribus carminibus servata, vt de Graeis, Gorgonibus, Chrysaore, Pegaso, Geryone. Nerei quidem nomen antiquissimum esse debuit in

cosmo-

cofmogoniis, etfi diferti quid de eo commemorari nunc non poteft. Quod fenex fatidicus dictus eft, videtur refpexiffe aut naturae leges in mari per hiemem turbando, per aeftatem placando, aut annorum rerumque ordinem iisdem vicibus recurrentem, vt adeo provideri ac praedici eae vices poffint: quod ad rudium hominum ingenia magnam mirationem habere debuit. Quod ex Terra Pontus Thaumantem, Phorcyn et Ceto fuftulit, haud dubie ab initio ad phyficas et ipfum rationes pertinuit; id quod e Thaumantis maxime nomine patet, et quod is ex Electra fufcepit Iridem, et Harpyias procellas. v. ad Virg. Aeneid. III. Exc. VII. *H.*

233. Νηρεα τ' αψ. male fcribitur in edd. Dedi δ', vt nunc in Trincavell. reperio. Sic aeque male paullo poft quidam libri habent Φορκην, operarum credo errore. Nerei mater Terra iam huc adfumenda e v. 238., cuius negligentiae exempla in vetuftiffimis poetis haud rara funt. Hefiodum preffe fequitur Apollod. I, 2, 6. Ποντου δε και Γης Φορκος, Θαυμας, Νηρευς, Ευρυβια, Κητω.

240. μεγηρατα. In primis edd. eft μεγηριτα. Hefychius: Μεγηριτα· τιμια, μεγαλοχαρτα. Ad quem locum Alberti indicat, Theogoniam citari ab Etymol. M. p. 574. extr. Μεγηρατα. Ἡσιοδος· Μεγηρατα τεκνα θεαων· μεγαλως επεραστα η ὑπερηφανα δια το καλλος, η μεγα εριζοντα περι καλλους, η προς οὑς ουδεις δυναται ερισαι, αλλα μετ' αλληλων εριζοντα. Etymologi fcripturam fequi malui, quae in reliquis quoque his compofitis ufitata eft, vt in επηρατος, πολυηρατος, aliis.

243. Πρωτω τ', Ευκρατη τε. Sic vulgo legimus. E coniectura Graevii pofui Κραντω, quod nomen inter Nereidas occurrit ap. Apollod. I, 2, 6. Quae lectio, etfi vix vera videatur, certe non deterior erit vulgata, cum Proto alioqui bis nominaretur. V. 248. Poffunt et alia vel hoc vel illo loco fubftitui, v. c. Πλωτω. Reliquorum nominum partem et alibi

 inve-

invenies et ap. Hom. Il. σ, 39. sq. cf. Ruhnken. ad Hymn. in Cer. 418.

245. Σπειω τε, Θοη — Sic ediderunt post Graevium, qui non adiectivum esse ϑοη, sed Nereidis proprium nomen docet ex Schol. Maior auctoritas erat in Hom. l. l., ubi est Σπειω τε, Θοη ϑ', 'Αλιη τε βοωπις. Quod addit vir doctus, numerum a poeta definitum v. 264. illam lectionem postulare, et hac Nereide expuncta relinqui tantum novem et quadraginta, antea putabam, in computando eum leviter lapsum esse, adeoque priorum edd. ϑοη revocabam. Sed, vt nunc video, potest Graev. etiam tacitus admisisse Aristarchi explicationem versus 253., unde tandem omnis scriptura nostri vocabuli pendet. Valcken. V. C. ad Ammon. p. 165. Graevii modum sequitur, et legendum simul ex Homero proponit ϑ', 'Αλιη τ' ερωεσσα pro Θαλιη, quae emendatio alteram illam statim veram supponit. Quamquam non negem, Homeri lectionem, quae nunc in libris est, pro utraque coniectura maxime pugnare. Schol. contra defendunt Θαλιη et exponunt ἡ ϑαλλειν δυναμενη. Thoe etiam inter Oceanidas occurrit v. 354.

253. συν Κυματοληγη. Hoc nomen pro adpellativo accipere, dubitarem, an ulli in animum veniret, nisi Scholion narraret, sic Aristarchum olim accepisse. Explicat enim: τη των κυματων ληξει, τουτεστι καταπαυσει· εαν γαρ ονομα ακουσωμεν, ὡς φησιν Αρισταρχος, εσονται μια και πεντηκοντα κατηλεγμεναι. Ita Cymatolegen e Nereidum choro eliminavit Grammaticus, neque id iniuria iudicat Valckenaer l. c. Videtur ita quidem calculi difficultas tolli, neque sic opus est, antea ϑοη pro epitheto habere: tamen hoc vt multo lenius malim, quam istam Aristarchi rationem sequi. Nam vt taceam, vix alibi reperiri την κυματοληγην, quod ne analogia quidem multis commendabit, pungit me, quae sic exsistit, sententia versuum: Κυμοδοκη, ἡ κυματα — συν κυματοληγη πρηυνει: *Cymodoce, quae sedat fluctus cum requie fluctuum.* Tum scire vellem, quomodo Aristar-

Ariſtarchus ſeq. verba expediverit και ευφρονι Αμφιτριτη, ad quae illud συν iterum intelligi debet, quod meo quidem ſenſu duriſſime fieret, niſi bona Cymatolege in dignitate ſua maneret.

261. Θεμιστω τε, Προνοη τε. Lectum olim a nonnullis fuiſſe Θεμιστω, Πατρονοη τε, teſtantur Scholia, quod ita verum iudicat Valcken. ibid. p. 167., vt in eo confirmando omnis labor ſupervacaneus ſit.

262. η — αθανατοιο. Nempe quod veridica eſt, et aequi iuſtique amans. Ex ipſo nomine hoc ductum. In Homero item Νημερτης τε και Αψευδης inter Nereidas leguntur.

264. κουραι πεντηκοντα. Aelian. de N. A. XIV, 28. Τῳ Νηρει τῳ θαλαττιῳ, ὑπερουν αληθη τε και αψευδη ακουομεν δευρο αει, πεντηκοντα μεν τεκειν θυγατερας την Ωκεανου Δωριδα Ἡσιοδος αδει· μεμνηται δε αυτων και Ὁμηρος. Parem numerum Nereidum ſervarunt plurimi, vt Pind. Iſth. VI, 8. Eurip. Ion. 1081. Iph. in Taur. 274. et auct. Hymn. Orph. XXIII, 3. Alii ad centum auxerunt, prout quisque in his ingenio ſuo indulſit. v. Plat. Critias p. 116. E. T. III. Propert. III, 7, 67.

268. αἱ — ἑπονται. Antiquam ſimplicitatem parum cognitam haberet is, qui cum Robiuſ. Heſiodum culpare vellet, quod ventis aves hic poſtpouit, nec potius adſurgit comparando. Eandem cenſuram et apud alios me legere memini. Quodſi ad huiusmodi regulas elegantiae exigamus vetuſtiſſimos poetas, vereor ne bonus Homerus ipſe ſaepius dormitet.

269. μεταχρονιαι γαρ ιαλλον. Schol. αντι του ετρεχον, επετοντο· και τον ουρανον γαρ χρονον καλουσι. Poſteriora nugae Grammaticorum ſunt. Mirabuntur forte multi, cur non μεταχθονιαι repoſuerim, quod, niſi fallor, in omnibus locis Apollonii Rhodii, ubi antea μεταχρονιος legebatur, ſaepe optimis membranis invitis nuper fecit V. I. Brunck. Neque, ſi etymologiam ſpectes, ſanum videtur verbum. Contra vero a plerisque Grammaticis veterum pro gloſſa adfertur, et explicatur

μετεω-

μετεωρος; utunturque ea praeter Apollon. multi alii poetae, vt in omnes illos locos vix temere immigraſſe videatur. Hinc nec in noſtro ſollicitavi, ſed non tam ex etymologia, quam e corruptione aliqua pronunciationis vocabulum derivari debet. Lineamenta ſermonis hinc forſan ſumſit Apollon. II, 330.

270. ſeqq. Quae ſequitur, ſtirpis a Phorcye et Ceto prognatae commemoratio omnem interpretationem reſpuit; videtur ea partim Phoeniciae originis, ſed admodum corrupta eſſe, partim navigantium ad extremum occidentem Africae et Hiſpaniae, partim poetarum, qui Perſei res geſtas carmine expoſuerant, mox, qui Heracleias et Argonautica condiderant, ornamentis et figmentis deberi: omnino autem antiquiſſimam et omni ingeniorum cultu deſtitutam fabulandi licentiam arguunt; adeoque ab reliqua Graecorum mythologia prorſus ſegreganda ſunt, de interpretatione vero ulla probabili prorſus deſperandum. *H.*

Ibid. καλλιπαρηους. Haec antiquior lectio eſt, ut docet Schol.: Αμεινον δε γραφειν καλλιπαρηος, ιν' η επι της Κητευς το επιθετον, ὡς και Σελευκος· αλλως τε και εν τοις επανω την Κητω καλλιπαρηον ειπεν, nempe v. 238. Seleuci mutationem hic quoque captavit Graevius, cui obediverunt ſeriores editores. Omnes vetulis illis formoſas genas inviderunt. Miror, cur non itidem habitus Echidnae eos offenderit, quae, licet dimidia corporis parte ſpeciem ſerpentis habeat, tamen eſt ἑλικωπις, καλλιπαρηος v. 298. Mihi quidem omnino vulgata magis placet. Amat vetus ſermo poeticus talia epitheta, quae quaſi perpetua ſunt, et nominibus ſuis ita adhaeſerunt, vt nativam vim paene depoſuerint. Qui Homerum legit, quavis pagina hoc probatum viderit. Non aliter eadem Echidna paullo poſt divina vocatur, quamvis nec diis nec hominibus quidquam ſimilis.

272. χαμ. ερχομενοι. Adpoſite Robinſon, vt Clerici repelleret coniecturam ἑρπομενοι, laudavit Hom. Il. ε, 441.

αθανα-

αθανατων τε θεων, χαμαι ερχομενων τ' ανθρωπων.
Ανθρωποι χαμαι ερχομενοι iidem ſunt, quos alibi poeta habet επιχθονιους vel χαμαιγενεας, vt v. 231. 879. Si tanti eſt, v. Intpp. ad Lucian. T. I. p. 745.

274. Γοργους — Quod Gorgones trans Oceanum habitare dicuntur in extrema occidentis parte, qua Heſperides incolunt, id eo ſpectat, quod perpetuo poetarum antiquiſſimorum more rerum portenta et monſtra in partes has terrarum adhuc illo tempore ignotas, tum Nocti locisque inferis vicinas, adeoque fabulis accommodatas reiecere: etſi fundus iis aliquis ex navigantium narrationibus eſſe potuit. In Herculis rebus geſtis magna narrationis pars verſatur in his locis ad Erythiam, ad quam ille pervenit vectus ſcypho Solis (v. Diſput. de Steſichori Fragm.): et apud Homerum (Il. π, 150. 151.) Podarge, una ex Harpyiis, Zephyro Xanthum et Balium in his locis peperit. — Verba περην Ωκεανοιο apud Heſiodum ſaltem h. l. et ſup. 215. de inſula continenti obiecta ab occidente ſunt intelligenda; id quod manifeſtum fit ex v. 292. 294., ubi de Gadibus contra continentem poſitis, freto interiecto, eodem modo loquitur: uti Heſperidum inſula Africae obiecta ex Heſiodi notione fuit; nam v. 517. 8. Atlantem ſtare ait πειρασιν εν γαιης προπαρ Έσπεριδων λιγυφωνων, in extrema Libya, antequam ad Heſperidas acceſſeris. Scribendum autem Γοργοῦς τε, non Γοργοὺς, nam Γοργὼ, Γοργόες, Γοργόας, Γοργοῦς flectere debuit poeta. H. Cf. nunc Comment. ad Apollod. p. 409. 387.

275. In forma uncorum hic peccavit librarius. Parentheſi includi volebam verba: εσχατιη — λιγυφωνοι, ne quis nonnullorum exemplo ſequentia nomina de Heſperidibus acciperet.

277. ἡ μεν et v. ſeq. τη δε de Meduſa intellige.

281. εξεθορε Χρυσαωρ. Guietus em. εκθορε, forte ſollicitus de prima ſyllaba in Χρυσαωρ. Haec vero ſolitam quantitatem retinet, ſed α ω in unam ſyllabam coaleſcunt.

282. 3.

282. 3. τῷ μεν — φιλησι. Nondum a me impetrare possum, vt hos Hesiodi versus habeam. Nescio quomodo semper haec etymologia me offendat. Πηγαι, quae proprie sunt fluminum, recte quidem tribui poterant Oceano, qui ab Hom. et Hesiodo saepissime vocatur ποταμος. Pro γεινεϑ' alii habent γενϑ'; at αορ, cui metuebant, vt ωρ enunciari poterit. ὁ δ' — εχεν n. Chrysaor, vt antea τῷ μεν ad Pegasum relatum est.

284. χϑονα μητερα μηλων, *terram nutricem pecudum.* Epitheton ornans est, vt alias χϑων πολυφορβος, πουλυβοτειρα, ευρυοδεια. v. ad vs. 131. 270. Saepius in Homero certis regionibus adponitur. v. Il. β, 696. ι, 475. De *malis citreis* cogitabat Clericus. Idem hunc et duo sequentes vss. de Chrysaore exponit, scilicet vt melius succedant somnia Phoenicia. Ad Pegasum haec rursus pertinere in promtu est. Pro χ' ὦ scrib. χῶ.

285. Quod Pegasus in coelum receptus est, etiam ex Pindaro novimus (v. Ol. XIII, 131.): at quod is fulmen Iovi ministrat, vt Hesiodus statim subiicit, ab aliis poetis non adoptatum est. *H.*

287. τρικαρηνον. Plures libri exhibent τρικεφαλον, vt legimus etiam in Schol. Aristoph. Equ. 414: manifesta violatione metri. Idem vitium residet in Argon. Orph. v. 974.

289. βιη Ἡρακληειη. Ita Herculis nomen circumscribi, a Grammaticis notatur. Certe quae ab initio vim suam habuit formula, posthac in merum nomen abiit; vt v. 315. Sic adeo occurrit ις βιης Ἡρακληειης, nec non alii similes loquendi modi, ut μενος πυρος pro πυρ, et v. 566. ακαματοιο πυρος τηλεσκοπος αυγη.

293. Ορϑον vt v. 309. 327. et alibi depravatio est. Verum nomen videtur Ορϑρος. V. laudd. ab Heyn. ad Apollod. p. 390.

295. Ἡ δ' ετεκ', n. Callirrhoë. Minus recte Medusam, quae dudum ad inferos discessit, Clericus huc evocat. Alii ex h. l. Echidnam Cetus e Phorcye filiam faciunt. Patrem

non

non diſerte addit textus. Debet is vel Chryſaor eſſe, vel Geryon.

300 — 305. ποικιλον — ναιειν. In his verſibus collocandis ſequutus ſum Heynium, qui eos, ſi non omnino omnes alieni habendi ſunt, certe traiectos eſſe cenſet. Nam vulgati libri ita ordinant: ποικιλον — ενθα δε οἱ — τηλε απ' — ενθ' αρα — ἡ δ' ερυτ' — αθανατος. — Haec quisque videt non ita a poeta venire potuiſſe. Turpiter claudicant ex vulgari ratione in primis poſtremi verſus: ἡ δ' ερυτ' ειν — αθανατος. — Deinde clauſula ζαθεης ὑπο κ. γαιης v. 300. ex aliis locis huc videtur translata, poſtquam novi verſus anſam dederat gloſſema ποικιλον, ωμηστην. Prorſus enim hic inutile illud emblema eſt. Tum Echidna νυμφη αθανατος adpellari vix potuit, cum ea ab Argo interemta tradatur: quamquam hoc urgere nolim. v. Apollod. II, 1, 2. Denique quo totum locum finivi, verſus poſt illum ενθα δε οἱ non minus inutilis videri debet. Attamen forte haec omnia, vt in editt. vulgantur, patronos ſuos invenerint. Equidem in re tam lubrica ne verbum amplius. Hoc mihi perſuaſum eſt, talia Heſiodum non ceciniſſe. In vſ. 302. ſcr. αγηραος.

306. Typhoni haud dubie phyſica notio ſubeſt, cum ipſe poeta eum interpretetur ventum. Nondum mihi ſatis conſtat, ſitne idem qui infra Typhoeus eſt, an diverſus. Si idem habendus eſt, notionem eam phyſicam ſatis probabile ſit, a ventis ſubterraneis, ſoli tremoribus et erumpentibus ignibus, eſſe ductam; hinc quoque ſedes Typhoni et natales in pluribus terris attributi: fuere inter haec loca Arima, vel Arimi montes, quos ex Heſiodi et Homeri mente in locis Piſidiae et Ciliciae ultra Lyciam eſſe quaerendos, haud ambiguum eſſe videtur. v. Excurſ. II. ad Virg. Aen. IX. Hinc ad illa loca, poetae forte antiquiori celebrata, reſpicit Homerus etiam in Solymis ſuis, et in Neptuni proſpectu, et in fabula de Bellerophonte. *H.* Τη δε, n. Echidnae.

308.

308. sqq. Orthum, Cerberum, Hydram, poetarum esse commenta, non dubitem; Sphingi, quam et ipsam, sed ex Ortho, non ex Typhone, susceptam, una cum Leone Nemaeo, peperit Echidna, alia fabulosa caussa esse potuit, nunc prorsus ignota. Tandem draco Hesperidum v. 334. ad Persei et Herculis res gestas spectat. *H.*

309. κυνα γειν. Γ. pro κυνα Γηρυονηος, usu dativi Graecis tritissimo.

310. ουτι φατειος est is, cuius immanitas vel atrocitas omnem orationem adeo superat, nefandus, nefarius. v. Ruhnk. Ep. crit. ad Valck. p. 107.

315. Ἡρακληειη. Corrigendum Ἡρακληειῃ.

321. της δ' ην — Eadem forma legitur v. 825. ην ἑκατον κεφαλαι. In utroque loco nescio quomodo me expediam, utrum ην pro ησαν dictum habeam, an verbum singularis numeri dicam cum feminino pluralis iunctum. Illius contractionis nullum equidem aliud exemplum novi; sed et de hac structura a viris doctis dubitatur, etsi pluribus exemplis alii eam adstruunt. v. Maittaire Gr. L. Dialect. p. 256. Atque occurrunt loca, ubi haec quamvis insolentior ratio nulla alia commoda interpretatione tolli potest: v. c. Hom. Il. ρ, 387. in quo durius diceres, verbum a poeta tantum ad primum nomen γουνατα, neglectis omnino caeteris omnibus diverso genere positis, esse relatum. Opinor potius, formam hanc, quae postea Atticis propria mansit in nominibus neutrius generis, ab iis poetis, qui sermonem nondum accuratae Grammaticae legibus adstrinxerant, inter quos et ipse Homerus est, promiscue primum adhibitam, deinde aliis etiam subinde placuisse, qui ad illorum imitationem se componerent. Nec idoneam video caussam a natura linguae petitam, cur non, quod in neutris fieri consuevit, idem quoque admitti potuerit in aliis generibus. Certe et in nostro loco et infra hoc praeferam, quod video nunc veteres quoque criticos probasse. Eu-

stath.

ſtath. ad Il. l. c. p. 1110. l. 50. Ὁρα ὡς επηγαγε τοις των διαφορων γενων πληθυντικοις ονομασι το παλασσετο, ῥημα ἑνικον. Και φασι Πινδαρικον το σχημα οἱ παλαιοι, ουχ ὁτι Πινδαρος εὑρεν αυτο, της γαρ Ὁμηρου μεταλλειας και τουτο εκεινος εκερδανεν, αλλ' ὁτι διαδεξαμενος και ζηλωσας κατεχρησατο. εχει δ' αφορμην ἡ συνταξις το γουνατα ουδετερον ὡς προς αυτο μεν ασφαλτως αποδοθεισα, εκειθεν δε αναλογως απο κοινου συμβιβαζομενη και προς τα λοιπα δυο γενη. Και εισι μεν και αλλα τοιαυτα ευαφορμως ἑνικον ῥημα συντασσοντα πληθυντικοις ονομασιν· ουκ ολιγα δε ὁμως και αθεραπευτα διαλεκτου νομῳ. Τοιουτον και παρ' Ἡσιοδῳ το· της δ' ην τρεις κεφαλαι. Και παρ' Επιχαρμῳ· ην δ' ερῳδιοι μακροκαμπυλαυχενες. Και· ην δε ναρκαι &c. Quae nunc in ſuperſtite parte carminum Pindaricorum notantur huius formae exempla, ea ſunt Ol. VIII, 10. XI, 5. Sed de his v. Heyn.

323. 4. προσθε — Verſus, qui Heſiodi adeo reliquae narrationi male reſpondent, impacti ſunt ex Hom. Il. ζ, 181. ſq. Quis non videat, eos e margine irrepſiſſe et ſtatim hinc tollendos eſſe? Qui primus eos in ordinem recepit librarius, ne animadvertiſſe quidem videtur, in effingenda Chimaera noſtrum ab Homero nonnihil diſſentire. v. Heyn. ad Apollod. p. 286. Ipſe Apollod. II, 3, 1. Λεγεται, την Χιμαιραν ταυτην — γεννηθηναι εκ Τυφωνος και Εχιδνης, καθως Ἡσιοδος ἱστορει, ubi h. l. reſpicit. Denique verſus δεινον — poſt illud πνεουσαν αμαιμακ. πυρ prorſus otioſus eſſet.

326. ἡ δ' αρα Φικ' — Pronomen multi cum Schol. ad Chimaeram referunt; et libet fateri, in ipſo poeta hic minus lucidam iuncturam eſſe. Sed antiqui auctores de Echidna intellexerunt. Σφιγγ' ολοην praeferunt plerique editi. Recte autem Graevius reponendum monuit Φικ' ολοην, quam ſinceram lectionem Scholia agnoſcunt: Την Σφιγγα λεγει· αὑτη δε εστι θυγατηρ Χιμαιρας και Τυφωνος. απ' αυτης εκληθη και το Φικιον, ενθα διετριβε· Φικα δε αυτην οἱ Βοιωτοι ελεγον. Λυκος δε εν τῳ περι Θηβαιων αυτην ὑπο Διονυσου πεμφθηναι φησι. Mons Phicius in Clip.

quoque occurrit v. 33. et alibi, vt in Apollod. III, 5, 8. ubi v. praestantiss. interpretis Not. p. 601. Omisso nomine eius meminit Pausan. IX. p. 760. cf. Steph. Byzant. h. v. Antiquius ergo et domesticum nomen monstri putandum est Φιξ, quod posthac alia dialectus vel lenior pronunciatio in Σφιγξ mutavit. Ante Graevium nunc video meliorem scripturam iam exhiberi in utilissima ed. Trincav.

328. κυδιη παρακοιτις. Haec erat lectio vett. editionum, quam hic et v. 442. et Opp. 257. Graevius mutavit in κυδρη, illam vocem nihili esse putans. Quo iure, v. in Ruhnken. Ep. crit. p. 83. et, quem ibi laudat, Hemsterh. ad Hesych. T. II. p. 13., quibus adde nunc Cel. Brunck. ad Theognid. Gnom. p. 278.

331. κοιραν. τρητοιο Νεμειης. Ita omnes, puto, usque ad Robinsonum, qui rescripsit Τρητοιο, verissima correctione. Pauf. II. p. 144. Ταυτη και ορος Απεσας εστιν ὑπερ την Νεμεαν· ενθα Περσεα Διϊ πρωτον θυσαι λεγουσιν Απεσαντιῳ. Ανελθουσι δε εις τον Τρητον και αυθις την εις Αργος ιουσιν κ. λ. cf. Diodor. Sic. IV, 11. Cui volupe est videre, quantas lites criticis intendere possit unius litterulae forma, v. ad Plat. Menex. c. 13.

334. δεινον οφιν — Draconem Hesperium, quem postea proprio nomine adpellarunt Ladonem. v. Apollon. Argon. IV, 1396. et ibi Brunck.

336. Φορκυος. Sic antiquae edd. Utrumque in usu est, et Φορκυος et Φορκυνος. Forte tamen ob metrum praeferendum hic erit posterius. Paullo ante in eodem nomine scripsi Φορκυι, quod υι una syllaba ibi pronunciandum est.

337 — 370. Expeditam interpretationem habet genus Oceani ex Tethye, Fluvii et Nymphae Oceanides. Nec in eo argutandum, quod flumina et fontes orti ex mari dicuntur, vt primi illi sapientes perspexerint meatus aquarum subterraneos e maris fundo ductos. Immo vero ab Oceano nata flumina, cum is ab initio principium aquae et elementum omnino designaret. *H.*

338.

338 Νειλον &c. Plures ex his fluviis iam ex Homero fatis noti funt. Ex Ida Troadis defcendebant auctore Hom. Il. μ, 20. (coll. Strabone XIII. p. 602.)

Ρησος δ', Επταπορος τε, Καρησος τε, Ροδιος τε,
Γρηνικος τε και Αισηπος, διος τε Σκαμανδρος,
και Σιμοεις —

Nilus in Homero quoque, fed alio nomine Aegyptus adpellatur, unde Schol. ad h. l. cum Euftath. ad Od. δ. p. 1510. l. 10. Hefiodum Homero iuniorem evinci poffe putabat. Cf. omn. Diodor. I, 19. Alios fluvios, quos poeta nofter enumerat h. l., nusquam reperimus in Hom., vt Iftrum et Phafin. Ardefcus v. 345. aliunde mihi nondum innotuit. Schol. eum in Scythia ponit. In Trincav. fcribitur Αλδισκον.

340. Αχελωϊον αργυροδινην. Ne polyfyndeti gratia periret, Winterton inferi volebat τε, ita vt Αχελωιον quatuor tantum fyllabas efficiat. Metri regulis hoc non repugnaret; et huius contractionis in Homero plura funt exempla. At minus recte Guietus corr. Αχελωον τ' αργυρ. Nam poetis vulgata forma follennior. v. Euftath. ad Il. p. 1231. 4. Et iungendi particulam fubinde etiam omittunt. Caeterum ex h. l. fluxit Αχελωϊος αργυροδινης ap. Dionyf. Perieg. 433. Callim. H. in Cer. 12. alios.

347. ανδρας κουριζουσιν. Nihil poteft ad meum fenfum excogitari putidius ea ratione, quam Intpp. quidam adeo praeferre videntur, ut κουριζουσι fit κειρουσι κομην, quandoquidem fluminibus capilli primum detonfi dedicari folebant. Nam fi voluiffet poeta hoc, profecto valde inepte fententiam fuam verbis explicaffet: *Oceani filiae una cum Apolline et Fluviis homines tondent, quo munere a Iove donatae funt.* Poftrema tantum fi advertiffent Intpp., fane non difceffiffent a fimplici verborum explicatione, quae haec eft: Oceanidas, vt Fluvios et Apollinem, a Iove accepiffe hoc muneris, vt κουροτροφοι effent, quod poftea v. 450. etiam de Hecate narratur. Euftath. ad

Il. ψ. v. 146. p. 1293. Εθος ην, τρεφειν κομην τους νεους μεχρι και ακμης, ειτα κειρειν αυτην τοις εγχωριοις ποταμοις. εποιουν δε οὑτω, τιμωντες το καλον ὑδωρ· τροφιμον γαρ και συστατικον εστι του ζῃν, και μαλιστα το γλυκυ — κουροτροφοι ενομιζοντο οἱ ποταμοι δια την ὑγροτητα, καθα και ὁ ἡλιος Απολλων δια θερμοτητα· κουροτροφους δε φαμεν τους την νεοτητα τρεφοντας. Haec ad Hesiodum spectantia si cum Scholio nostro conferas, videbis, unde fluxerit mala interpretatio.

359. Κρεισῃ. Nomen alibi non obvium metrum suspectum facit. In Iuntinis scribitur Κρυσηϊς, in codice aliquo Κρησηϊς.

361. ἡ δη σφεων προφερεστατη. Infra hoc explicatur πρεσβυτατη v. 777. v. sup. ad vs. 79.

363. πρεσβυταται κουραι. Ergo tantum natu maiores recensuit poeta: sed rectius cum Krebsio accipies πρεσβυτ. *praestantissimae, maxime venerandae*, quo sensu itidem ponitur vocabulum. v. Ern. ad Callim. H. in Iov. 35.

366. θεαων τεκνα quid sit ex prisca indole sermonis, talibus ex locis optime intelligere licet, ubi matris nomen diserte additum est, vt hic et sup. v. 240. In quo loquendi genere fontem habes, unde tam multae narrationes de deorum progenie in mythis manarunt. Ita non raro ab Homero heroes vocantur οζοι Αρηος, patre tamen simul memorato.

367 — 370. Hesiodum manifeste ante oculos habuit Dionys. Perieg. v. 644 sqq.

> Εκ του απειρεσιοι ποταμοι καναχηδα ῥεουσιν,
> οἱ μεν προς Βορεην, οἱ δ' ες Νοτον, οἱ δ' επι ῥιπην
> Ευρου και Ζεφυροιο· τις αν παντ' ουνοματ' ειποι;
> ου μεν επωνυμιαν μιαν ελλαχεν, αλλ' εν ἑκαστῃ
> ουνομ' εχει στροφαλιγγι. τα δ' αν κεινοισι μελοιτο
> ανδρασιν, οἱ κατα χωρον ἑμουριον οικον εθεντο.

371. sqq. Sequitur nunc progenies reliquorum Titanum et Titanidum, a Coelo seu Urano et Terra ortarum, nuptiis fere, quae nobis incestae sunt, inter se iunctarum sororum et fratrum:

fratrum: id quod mythorum antiquitatem prodit, et aetatem aliquam, in qua matrimoniorum iura nondum descripta essent, nec offenderent audientium animos nuptiae inter deos incestae. Sunt in iis pleraque, vt vel nomina testantur, physici argumenti, symbolice declarata; Thia ex Hyperione Solem, Lunam, Auroram edidit; Crius ex Eurybie, nepte ex fratre Ponto, Astraeum, Pallantem, Persen; tum Astraeus ex Aurora, patrui filia, Ventos; Zephyrum, Boream, Notum, etiam Hesperum et Astra. Pallas autem ex Styge, Oceani f. Ζῆλον, Νίκην, Κράτος, Βίαν sustulit: in quibus diversum ab istis mythorum genus agnoscas, allegoricum utique; nam adsidue isti Stygis liberi adesse Iovi dicuntur v. 386. sqq. *H.*

374. γεινα9', ὑπευνηθεισ'. Sic vett. edd. praeter Iuntinas. Lectionem nostram, quam laudari video ab omnibus Scholiastis, qui huius versus meminere, e MSS. restituit Robinson. Nescio, an aliunde auctoritatem habeat verbum ὑπευνάω, quod et Stephanus in Thesauro omisit, etsi comparet in edit. sua Hesiodi. Vers. praeced. scribendum θεοισι, τοι.

375. Κρίῳ δ' Εὐρυβίη. Sic ut scriberem, male me a Graev. induci passus sum. Repon. Κρείῳ e v. 134. quod me monuit nunc amiciss. Reizius. Constantiae certe aliquid tribuendum est; nam quin idem sit Crius hic, qui supra, nemo dubitet. Eadem varietas alibi est. v. Intp. ad Apollod. p. 11. In nostro l. alii exhibent Κρίῳ δ' Εὐρυβίῃ pessime, alii non melius Κοίῳ. Κρείῳ habet tamen Commeliniana A. 1591.

377. καὶ πᾶσι. Corr. f. πάσῃσι vel πάντεσσι. Verum et illud rectum esse potest. Redd. *qui vel omnibus sapientia excelluit.*

379. ἀργεστὴν Ζέφυρον, *celerem, rapidum Zephyrum.* Nam ἀργεστὴν epitheton, non proprium nomen venti esse, docuit Graev. collato vs. 870., ubi male quidam Ἀργέστω Ζεφύρου τε. v. laudd. in Not. ad Hesych. T. I. p. 515. Sed non satis mirari possumus, cur hoc et altero loco modo adducto prae-

ter-

termiſſus ſit Eurus, qui Heſiodo incognitus eſſe non potuit, et Clerico recte monente optimum hic locum habuiſſet. Antiquis hoc iam ſingulare viſum, quorum alios alio modo difficultati mederi videmus. Nulla vero ſatisfacit ratio, et ineptiſſima eſt ea, qua Argeſten pro Euro accipiunt. Multo magis ferrem, ſi quis manu quantumvis audaci reſingeret hoc vſ. Ευρον τε Ζεφυρον τε, Βορεην — et altero 870. Βορεω τε και Ευρου και Ζεφ. Mihi ipſi nihil liquet.

385. Κρατος ηδε Βιην. Callim. H. in Iov. v. 66.

> Ου σε θεων εσσηνα παλοι θεσαν, εργα δε χειρων,
> ση τε βιη, το τε καρτος, ὁ και πελας εισαω διφρου.

Imago et in ſacris carminibus V. T. ſaepe obvia eſt. Sed quem ibi habemus merum ſermonem poeticum, eum ſemper fere Graeci ita deflexerunt ad mythicas perſonas effingendas, vt illius nonnumquam vix veſtigium aliquod adpareat. Hinc quoniam antiquiore aetate haec rerum et virtutum in perſonas mutatio iam adeo invaluerat, vt Victoriam tali epitheto, quale hic adiecit Heſiodus καλλισφυρον, inſignire poſſent; parata erat facultas tragicis et comicis poetis, eiusmodi perſonas poſtmodo vel in ſcena adhibendi, quod neminem tum offendere poterat: et Aeſchylum ita induxiſſe Κρατος και Βιην in Prometheum ſuum, ſatis notum eſt. Quid? quod ab hac conſuetudine ne latini quidem poetae abhorruerunt. Quam diverſa haec ratio eſt in noſtro ſermone! In ſeqq. των ουκ — una ſententia: *Semper Iovi adſunt*, per tres integros verſus deducta eſt, de qua abundantia iam alibi diximus. Pertinet ea utique ad naturam rudioris ſermonis. Sed v. 387. deletum vult Heynius. Pro ἡγεμονευει corr. Guiet. ἡγεμονευοι, non male.

396. τιμης και γεραων επιβησεμεν. Rarior eſt haec poteſtas verbi επιβαινειν, quod hic vel tranſitive pro προαγειν, vel neutraliter pro μετασχειν ſumi poteſt. Ad duplicem hanc vim probandam pauci in Homero loci ſunt, ſed valde idonei: Il. θ, 285. ευκλειης επιβησον, ad gloriam *provebe*. Hymn. in Merc.

173.

173. τιμης καγω της δειης επιβησομαι, et ego divinum honorem *consequar*. Cum his cf. Il. χ, 424. Hesiod. Εργ. 659. In fine v. scr. εστιν.

398. φιλου δια μηδεα πατρος. *Venit consilio*, *iussu patris Oceani*: ne quis de Iove cogitet. Schol. Του πατρος συμβουλευσαντος αυτη, δηλονοτι η του Διος η του Ωκεανου. Hoc tantum verum est, uti ostendit epith. φιλου. In εφθιτι caesura ultimam intendit, ut facile careamus adiecto ν, quod Wintert. cum aliis inculcat.

400. εθηκε h. εποιησε. Ad rem cf. v. 784. sqq. Mox ηματα παντα est pro αει, vt saepe alibi.

404. Coeus qui et ipse ex Uranidis, cum sorore Phoebe progenuit Latonam, et Asterien, ex qua Perses suscepit Hecaten (cf. Apollod. I, 2, 4. Schol. Apollon. III, 466.): physici quid et hic ab initio fuisse videtur, nam ad Lunam ducunt Phoebe, Hecate, forte et ipsa Latona, si ex nomine argutari licet; sed a poetis omnia mox alio traducta. *H.*

408. μειλιχον — Ex margine adhaesisse h. v. iudicant Heyn. et Guietus, quibus libenter adsentior. Friget non parum post superiora versus cum illa ipsa επαναφορα, qua eum adeo commendare studet Robinson.

410. φ. (ὡστε) κεκλησθαι ακοιτιν. Sic simpliciore sermone dicitur. Nos: *ut eius coniux esset*. Cf. Hom. Il. ξ, 210. 268. Od. η, 313. τ, 79.

411 — 452. Locus, qui sequitur, totus est ex Orphicis, in quibus Hecates numen potentissimum; cumulata in eam plura, quae partim ad Naturam, partem ad Noctem et Lunam designandam valere poterant, cuius tanta vis in rerum e terra provenientium ubertatem, tum in hominum quoque sortem, fortunam, studia, esse credita est ab antiquitate; itaque ei tribuuntur a poeta multa et varia: quod ad honores evehit eum, cui studeat; victoriam in pugna parat; adsidet iudicibus, patrocinatur caussas agentibus, certantibus in certaminibus gymnicis et equestribus adest, etiam piscantibus,

 armen-

armenta et greges pascentibus. A Iove denique hoc muneris accessit, vt cum aliis diis esset κουροτρόφος. Locus omnino singularis est, qui satis vel unus testari possit, e pluribus poetis collegisse sua Hesiodum. *H.*

414. ὑπ' Οὐρανοῦ. In hoc et aliis locis Theogoniae vestigia supersunt triplicis illius ordinis mythorum et religionum graecarum, cum primo tempore Uranus, postea Cronus, tandem Iupiter imperium mundi tenuisse diceretur. Huc spectat etiam v. 395. ὑπὸ Κρόνου, quod v. 424. exprimitur μετὰ Τιτῆσι, προτέροισι θεοῖσι. Haec enim de Crono regnante, qui ipse unus Titanum erat, intelligi debent. Cf. v. 486.

416. καὶ γὰρ — Ait poeta, in omnibus sacris factis invocari Hecaten, quod aliunde non constat; et vereor ne versus ab Orphico poeta sit.

420. ὀπάζει. Male plurimae edd. ὀπάζοι. Heyn. corr. ὀπάζει, vt dedimus; et sic vetus editio mea exhibet ineunte hoc saeculo ab Er. Schmidio curata, in qua plura emendatius leguntur, quam in caeteris, quae postea factae sunt.

426. μουνογενὴς — Quod dicitur, etsi μουνογενὴς sit, non minus tamen honoratam et potentem esse Hecaten, hoc ad opes spectat, quas solet consanguineorum potentia adferre. *H.*

427. καὶ γέρας — Hoc iterum inculcari non oportebat. Versus ex insiticiis est, iudice Heynio, quem sequor. Et sententia et ipsae leges linguae exulare eum iubent. Vs. anteced. pro κεῖ', ὅτι μουνογενὴς scribitur κἂν τι μουνογ. in Schol. ad Apoll. Rhod. III, 1035.

430. μεταπρέπει, ὅν κ' ἐθέλῃσιν. Sic Trincav. et alii, sed postea corruperunt ὧν κ' ἐθ. et ἥ κ' ἐθ. Sensus debet esse: *Excellit in concione inter homines, quemcumque voluerit excellere Hecate:* vt recte observavit Graevius.

436. ἐσθλὴ — Huius versus languorem quis non sentit? Frigide repetitum eum esse ex superioribus et hinc eliminandum, praeclare vidit Ruhnkenii et Heynii acumen.

440. γλαυκην δυσπ. εργαζονται. Γλαυκη hic positum est, vt alias ὑγρη. Subint. θαλασσα. Et εργαζεσθαι θαλασσαν, ut εργαζεσθαι γην ap. Xenoph. Oec. I, 8. Hinc locum ceperunt de piscatu, qui inter antiquissimos vitae sustentandae modos erat. Non repugnarem tamen, si quis de praedatione maritima illa aetate haud ignobili accipere mallet. Vs. 442. perperam Schol. ad venatores trahit.

450. κουροτροφον, οἱ — Non Grammaticae, sed sensus ratione habita οἱ ad κουροι, quod in κουροτροφος latet, relatum est. Ultimus in hac serie versus, gallica hyeme frigidior, sine dubio proscribendus est. Miserabiliter ille claudicat.

453. sqq. Succedit nunc novum cosmogoniae systema, idque cum vulgaribus Hellenum religionibus coniunctius: stirps Saturnia, e Crono et Rhea ducta, vt adeo et ipsi Cronidae e Titanibus essent. Deiectus Cronus deorum regno cessit Iovi: a quo nova mythologia exordium habet. Antiquiores itaque mythos redolent adhuc Croni saevitia in liberos, ducta a symbolica descriptione temporis, annos, menses, dies, ex se natos in se quasi recondentis, Iovisque occupatio regni: ab his deinde fabulae suaviores et elegantiores procedunt. Nunc novae notiones in mythologia, vt Hades, Vesta, Demeter. Nunc antiquioribus diis successere nova numina, vt Oceano Neptunus. Nunc diis attributa sua constituta: sic Iovis imperium declaratur per fulmen. Nunc Olympus Thessaliae deorum sedes memoratur. *H.*

459. ὅστις ἐκ. νηδυος εξ ἱ. — F. ὡς τις ἑκαστος. Quamquam et illud satis bene habet. Formula προς γουνατα μητρος ἱκεσθαι pro eo quod est *in lucem edi*, *nasci*, vix alibi obvia, notatu digna est. Res ita maxime ad verum pingitur, quod sermonis antiquioris proprium habemus.

461. τα φρονεων — h. *eo consilio*, *ne* &c. Ουρανιωνων perperam vertunt *filiorum Coeli.* Vel pueri sciunt, Ουρανιωνες commutari,

mutari, interdum et iungi cum θεαι. Confuderunt illud cum patronymico Ουρανιδαι.

465. και — βουλας. Putidum verficulum aliunde illatum vere iudicarunt Guiet. et Heyn. Quem tamen fi quis retinere velit, και κρατερῳ περ εοντι referat ad οἱ in prox. vf., quo faltim grammatica ratio conftabit. Sed videntur illa και κρ. π. ε. primum fuiffe gloffema, quod in ordinem deinde receptum cum nota hac claufula Διος μεγ. δ. β. verfui ortum dedit.

466. τῳ ὀγε — εχεν. — *Et ad hoc diligentiffimam egit fpeculationem, vigilantiffime explorabat.* Eadem loquutione interdum utitur Hom., v. c. Il. ξ, 135.

470. τους αὐτης. Quae fuper hac fcriptura Reizius V. C. per litteras mecum communicavit, eo lubentius adpono, quo magis haec fubtilitas ab hominibus Grammaticis nunc negligitur. „Male exaratum eft hic et v. 754. αὐτης cum fpiritu denfo. Nam femper illi antiqui dixerunt ἑο αυτου, οἱ αυτῳ, ἑ αυτον, binis vocabulis, numquam uno, ἑαυτου, ἑαυτῳ, ἑαυτον, multo minus per ενδειαν, αὑτου, αὑτῳ, αὑτον. Haec eft res certiffima, veterum Grammaticorum auctoritate. Nonnumquam omittitur, ubi ea ellipfis nihil obfcuri habet, pronomen perfonale vel poffeffivum, et ponitur folum επιταγματικον αυτος. Ut Iliad. π, 338. ubi ad αυτων omiffum eft ἡμων. Il. φ, 338. εν δ' αυτον ιει πυρι. Cogitandum eft σε. Romana ed. hic male αὑτον. Il. ι, 342. την αυτου φιλεει. Omittitur ἑο vel ἑην. Vulgatae edd. itidem male exhibent αὑτου. Simillimus hic locus iftis duobus Theogoniae. In Odyff. β, 125. eodem errore ediderunt αὑτῃ pro αυτῃ. Od. δ, 247. αὑτον pro αυτον. Illic omiffum eft οἱ, hic vero ἑ. Immo etiam quarto ante hunc verfu 244. fcripferunt et ediderunt αὑτον μιν πληγῃσιν — quum additum fit μιν, quod accipitur pro ἑ: unde numquam haec duo, μιν et ἑ, coniunguntur. Solus Barnefius monuit hic legendum effe αυτον μιν. Qui fi Apollonium Alexandrinum um-

quam

quam adhibuiſſet, non modo plura huiusmodi loca emendaſſet, verum etiam has emendationes ita confirmare potuiſſet, vt nulla dubitatio relinqueretur. Sed, neſcio quomodo, factum eſt, vt Homeri editorum nemo adhibuerit iſtum Grammaticum, ex quo uno profici plurimum poterat et ad lectiones multorum locorum vindicandas, et ad intelligendum atque illuſtrandum Homericum uſum loquendi. Locus Apollonii huc pertinens eſt de Syntaxi II, 19. Ποτε αἱ ἁπλαι αντωνυμιαι εις συνθετον παραλαμβανονται, και ποτε ου. Diſcas inde, iam olim nonnullos fuiſſe, quos ματην id facere ait, qui adſpirarent in exemplis ante adductis αυτου φιλεει &c. Rectius igitur in utroque loco Heſiodi ſcribetur ſine adſpiratione αυτης. „ — Confirmandae huic obſervationi viri doctiſſimi addi quoque poteſt locus Athenaei IV. p. 180. extr.

473. παιδων — Etiam hunc verſum gloſſema peperiſſe videtur, quod forte quis ad πατρος ἑοιο adſcripſerat. Notavit eum Heyn.

474. οἱ δε θυγατρι φ. Hic caſus non a ſolo επιθοντο pendet, ſed et ad κλυον referendum eſt. Verbum enim hoc, rarius quidem, iungit tamen ſibi etiam dativum. Hom. Od. ζ, 239. Κλυτε μοι, αμφιπολοι! Solon Fragm. I. Κλυτε μοι ευχομενῳ!

479. 80. Ζηνα — τε. Heynii ſuaſu uncis circumſcripſi. Quae ſequntur ενθα μεν — gloſſam abunde arguunt. At Guietus maluit expungere vſſ. 481. 2. 3.

481. θοην δ. νυκτα μελαιναν. Fruſtra coniecit neſcio quis ἱκτο φ. θοη. Θοην δια νυκτα μελαιναν frequentiſſima Homero forma eſt, ubi epitheton θοη hunc forte ſenſum habet, quod dormientes temporis moram minus ſentimus, quo nox tranſire die celerius videri poſſit. Simplicior certe haec ratio eſt aliis, quas olim excogitarunt Critici. v. Euſtath. ad Il. p. 814 15.

484. Αργαιῳ εν ορει. Pro hac plurimarum edd. lectione operose docet Graevius scribendum esse Αιγαιῳ, et sic latuit virum doctum, emendationem suam iam in Trincav. edit. exstare. E Callim. H. in Iov. v. 6. Robinson corr. Ιδαιῳ. Illud potius placebit. v. Graev. not.

487. ἑην εγκατθετο νηδυν. Melius nunc puto, monitus a Cl. Reizio, scribi εσκατθετο, ut plures edd. exhibent v. 890. Tamen mox v. 899. denuo ubique recurrit nostra scriptura, improbata etiam Guieto.

491. ὁ δ' αν — Vel και αν αθ., vel ηδ' αθ. emend. Guiet. Nihil opus est. 'O pronomen eodem modo ut subiectum iteratur in poetis. v. ad vs. 220.

492. sq. Hinc exspectari poterat ut exponeretur, qua ratione fatum illud ante memoratum de Crono per Iovem imperio deiiciendo exitum habuerit. Nam quae inferius intexitur commemoratio Titanum a novo rege debellatorum, etsi in his Cronus quoque numerandus sit, tamen, cum illa pugna serius et Crono iam oppresso commissa videri debeat, ea commemoratio poetae consilio satisfacere non potuit. Et maxime tamen necessarium erat, ut accuratius nunc ipsa Iovis vis in patrem describeretur. Ita hac in primis parte mutilum haberi carmen, per se non improbabile est. Sed confirmatur haec suspicio auctoritate Platonis de Rep. II. p. 377. E. Πρωτον μεν το μεγιστον και περι των μεγιστων ψευδος ὁ ειπων, ου καλως εψευσατο, ὡς Ουρανος τε ειργασατο ἁ φησι δρασαι αυτον 'Ησιοδος, ὁ τε αυ Κρονος ὡς ετιμωρησατο αυτον· τα δε δη του Κρονου εργα και παθη ὑπο του υἱεως. In quibus ultima verba, si recte intelligo, arguunt, Platonem uberiora legisse in Theogonia, quae nunc desiderantur; nisi si quis cupide magis repugnare velit, et ad aliud carmen Hesiodeum a philosopho respici putet. Illa vero mutilatio deinde forte effecit, ut plura in hoc loco etiam turbarentur ac depellerentur de pristina sede: parum enim apte inter se cohaerent quae sequuntur, praesertim a v. 501 — 506., a

quibus

quibus mox ad Iapetidas et ad fabulam Promethei procedit poeta, quibus demum bellum Gigantum adnectit. Haec et alia nondum reputaveram, cum obelis notarem vſſ. 492 — 500.; immo nunc puto, haec, modo integra et ſuo ordine exſtent, ſine offenſione legi poſſe.

493. ἐπιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν. Schol. explicat ἐπιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ, quod et aliquot primariae edd. exhibent. Utrum verum ſit, equidem exputare non poſſum; et, quae ab Intpp. pro plurali adferuntur, nimis levia ſunt. Necdum concoquo verſum 496., qui nunc certe amiſſis pluribus commodam ſententiam non fundit.

500. στῆμ' — Pauſaniae adhuc aetate hic lapis inter ἀναθήματα templi Delphici oſtendebatur. v. Graevium.

501. Λῦσε ſqq. Sequentia etiam nimium quantum abrupta ſunt et ſine dubio manca, totaque haec narratio alio loco melius poſita eſſet. Nunc ſententia difficilior. Οὐρανίδας intellexerunt alii Titanas, alii Cyclopas, a Schol. forſan decepti. Illud ineptum eſſet et a conſilio poetae alieniſſimum, cum iam eo venerit res, vt regnum Titanum occuparet Iupiter; et male aliquis rationem illam firmaret e Pindaro Pyth. IV, 518. At Cyclopibus favere videtur v. 504. coll. cum 141. Rectius tamen intelligas Briareum, Cottum, Gygen, Centimanos, ſi comp. v. 617. ſqq, ſed non excluſis Cyclopibus. Utrorumque Iovi uſus erat ad ſtabiliendam poteſtatem, Centimanorum, vt auxilium ei ferrent in bellis contra Titanas, horum, vt tela novi principatus inſignia miniſtrarent: utroſque vero Cronus rerum potitus in Tartarum coniectos vinculis tenuerat. v. Apollod. Bibl. in princ. Ita v. 502. πατὴρ deſignat Iovis patrem Cronum, non Uranum, quem alii e v. 157. huc advocarunt. Obſcuritas loci haud dubie ex mutilatione orta eſt. Nam de Centimanis ac Cyclopibus iterum oppreſſis a Crono in Theogonia noſtra ne verbo quidem mentio ſit, cum tamen eo hi verſus ſpectent manifeſte.

505.

505. το πριν — κεκευθει, n. tonitru et fulmen. Guiet. conii. τα πριν, ut grammaticam quoque coniunctionem haec ſententia habeat cum prioribus: ſed et illo modo loquitur ſubinde Homerus.

507 — 616. Novus fabularum ordo, a caeteris diverſus, et, niſi fallor, Hellenicae ſtirpi proprius, verſatur circa genus Iapeti: produeuntur Atlas, Menoetius, Prometheus, Epimetheus. Prodeunt in his, etſi breviter et ſtrictim narratis, fabulae aliquot poetico iam ornatu amplificatae, et eae quidem ſymbolicum et allegoricum fundum habentes, etſi commentis obſcuratum; vt omnino ſtatuo de Prometheo et Epimetheo eorumque factis et fatis. Prometheum videtur adoptaſſe vetus poeta ad declaranda inventa vitae, inprimis artes ignis ope excultas. In Pandora vero ſapientiae iam reconditae ſemina latent; cum animadvertiſſent homines mala vitae ex ipſo illo cultu per artes, opes et copias rerum illata. Alia ad Promethei ſapientiam declarandam excogitata videntur, quemadmodum Sicyonia fabula (v. 535. ſqq.) de origine moris victimarum oſſa adolendi in aris, ducti a Iove, Promethei cavillatione per oſſa corio victimae involuta tentato. Ineſt fabulae multum antiquae ευηθειας. Nec tamen omnia habemus integra, ſed partim interpolata, partim mutilata; quod in tam vetuſto carmine nemo miretur. *H.*

513. πρωτος — Res fuſius narratur in Opp. v. 84. ſqq. Male exhibet nupera edit. Lipſienſis verſu praeced. ὡς κακον, niſi typothetae vitium eſt. De Menoetio fabula, quae ſequitur, a paucis allata eſt. Apollodorus I, 2. 3. refert, eum a partibus Titanum ſtetiſſe et in iſta pugna ſuperatum a Iove inque Tartarum eſſe detruſum.

519. ἑστηως — Suppoſitis verſibus et hunc adnumerat Guiet. Nempe occurrit is iterum v. 747., vt ex eo loco huc traductus videri poſſit. Hoc tamen infirmum.

521.

521. *αλυκτοπεδῃσι.* Respexit huc forte Apollon. ornatissimo loco Arg. II, 1249. v. ibi Scholiast. quem expilavit Eudocia p. 346.

529. sqq. *ουκ αεκητι* — *pace Iovis*, qui, vt Herculi filio materiem laudis praeberet, odio Promethei deposito permisit, vt ille huius aquilam necaret eumque ab hac poena liberaret. V. seq. Valckenaer V. Cel. ad Ammon. p. 98. refingit *Θηβαιγενεος.* Sic habes nempe ap. Eurip. Suppl. 136. *Πολυνεικει τῳ Θηβαιγενει.* Ad quem locum praeter rem repugnat Markland. Ionismo praecipue sollennis talis epenthesis est, vt in *παραιβατης*, *παραιφασις*, *καταιβατος* aliisque multis. Forte non minus metri caussa Opp. et Dier. 383. legendum: *Ατλαιγενεων επιτελλομεναων*, ubi omnes tuentur vulgatum *Ατλαγενεων.*

532 — 4. *ταυτ' αρα* — h. *δια ταυτα*, *hoc consilio.* Versibus seqq. de Prometheo sermonem esse, facile intelligitur. Sed iterum haec hiulca sunt, et forte plura interciderunt. Nihil efficias, si cum Guieto eiicias v. 532., nisi ut pauperiores adhuc simus uno versu. Non cogitavit hoc Robinson, qui e cod. suo, binis versibus in unum coalescentibus, edidit:

Ταυτ' αρ' ἁζομενος παυσϑη χολου, ὁν πριν εχεσκεν.

Et tautologiam, quae sic dicitur tolli, non video. Magis mihi molestus est hiatus in *αρα ἁζομενος*, et non inepte hoc corrigit Graevius *φραζομενος.* Ultima *οὑνεκ' εριζετο* viam parant ad narrationem proximam de Promethei astutia. Haec vocatur *βουλαι*, *sapientia*, usu loquendi ex illorum hominum notionibus explicando.

535. *ὁτ' εκρινοντο* — Qualis haec fuerit contentio, qui narraverit scio neminem. Inepta sunt, quae Schol. habet; et forte ipsum verbum *εκρινοντο* in mendo cubat. *Μηκωνη* urbs est Peloponnesi antiquissima et nobilissima, posthac Sicyon adpellata. Strab. VIII. p. 382. (587.) *Την Σικυωνα προτερον Μηκωνην εκαλουν, ετι δε προτερον Αιγιαλους.* cf. Steph. Byz. v. *Σικυων.*

Schol.

Schol. Pind. ad N. IX, 126. Caeterum hanc fabulam de fraude Promethei in facrificio commiffa pauci retulerunt, et praetermifit ipfe Hefiodus in Ἐργ. Sed habet eam Hygin. P. A. in Sagitta II, 15., et refpicit Lucianus fuo more in Prom. T. I. p. 187. Omnino de ea v. egregius Aefchyli interpr. Schütz ad Prom. p. 171. Quae mox fequitur, carnes in facrificio difponendi ratio, eadem fere eft, quam faepiffime vt follennem Homerus defcribit.

548. Ζευς κυδιστε. Sic edd. omnes. Scrib. Ζευ κυδ.

551. γνω ῥ᾽, ουδ᾽ ηγνοιησε δολον. Iupiter igitur fatis videbat dolum fubeffe, nec fequentia eum deceptum oftendunt, vt Clericus putabat. Bene is declaravit formulam: *fciebat neque ignorabat;* fed addere debuit, hanc antiqui fermonis propriam effe fimplicitatem. Mox unius hominis malitiam ulturus Iupiter in omne humanum genus animadvertit. Ita Hef. in O. et D. 240.

> Πολλακι και ξυμπασα πολις κακου ανδρος απηυρα,
> ὁστις αλιτραινει και ατασθαλα μηχαναατοι.

Quae fententia totidem fere verbis in vetuftioribus libris facris occurrit, horrenda illa quidem, fed facile ignofcenda illi aetati hominum, quae nondum erectius de virtutibus animi iudicare didicerat, et fuo modulo ac pede divinum numen metiebatur.

553. λευκον αλειφαρ, quod vf. 541. αργης δημος; *arvinum, tegumentum offium.* Hoc fuftulit Iupiter, non deceptus a Prometheo, fed vt illius fcelus palam faceret. Ad δολιη επι τεχνη v. 555. fuppl. κατατεθεντα vel κεκαλυμμενα.

563. μελεοισιν ανθρωποις. Hom. δειλοισι βροτοισι, οϊζυροισι. Virg. *Hominibus aegris.* Inepta lectio eft μελιησι, quam Robinf. e codd. fuis laudat.

571. γαιης γαρ — Comparandus cum h. l. alius eft in Ἐργ. 60. fqq., qui copiofiorem et ornatiorem defcriptionem Pandorae continet, cuius ne nomen quidem hic adiicitur. Illo

Illo tamen loco non ita abutendum eſt, vt ex levi variatione in narranda fabula diverſos etiam horum carminum auctores eſſe colligas. Immo credibile eſt, neque hos verſus omnino integros eſſe et incorruptos. Quod autem Vulcanum, eum qui alias in operoſioribus armis elaborat, videmus nunc e terra fingere mulierem, eundemque mox auream coronam fabricari, iterum nos eius aetatis admonet, in qua earum artium, quae ope ignis utuntur, ratio nondum accuratius deſcripta fuit. Cf. Il. σ, 401. Tum ſq. v. *δια βουλας Κρον.*, *Iovis iuſſu.*

574. *αργυφεη — κατακρηθεν.* Al. *αργυρεη* vel *αργυφεϊ.* Prior forma, quam et Trincav. habet, eſt Homerica, eamque ex h. l. adfert Etym. M. p. 137. l. 40. *Αργυφεη εσθητι· Ἡσιοδος.* *Κατακρηθεν*, ut in Homero eſt, iunctim exaravi, quamvis parum interſit, utro modo ſcribas. Noſtra ratio ſequitur Etymol. M. p. 495. l. 30., ubi ſimul ex Heſiodo gloſſa *ακοκρηθεν* adſcripta eſt, quae pertinet ad Scut. v. 7. De voc. *καλυπτρη* v. Periz. ad Aelian. V. H. VII, 9.

576. *αμφι δε οἱ στεφανους* — Sic et haec tegimenta capitis e textilibus videntur, vt a Minerva donata. Sed quae ſtatim adponuntur, docent ſerta e floribus intelligi. Iunioribus forte non ſatis culta Pandora viſa eſt, vt hunc quoque ornatum illinerent; quamquam caecutire debemus in his, mundi muliebris, qui tum fuit, ignorantia.

582. *κνωδαλ', ὁσ'* — Verſus vt nunc eſt, conſtituit eum Steph. Alii parum concinne: *κνωδαλα, ὁσσ' ηπειρος μεν τρεφει.* Vocem *κνωδαλον* contra quorundam Grammaticorum obſervationem non de beſtiis aquaticis tantum, ſed et de terreſtribus, et magnis pariter ac parvis animalibus ſumi, hic quoque locus evincit. v. Intpp. ad Heſych. h. v. et Cel. Villoiſon ad Apollon Lex. p. 489.

590. *Εκ — γυναικων θηλυτεραων.* Nihil hoc magis eſt quam *γυναικων* ſimpliciter. Ita *φυλον γυναικων θηλυτεραων* Aſp.

v. 4. Quod moneo, ne *θηλυτερας* cum nonnullis exponas *τας προς τα αφροδισια καταφορωτερας*. Odyss. θ, 324. sunt *θεαι θηλυτεραι*. Nempe saepius in antiquiori sermone huiusmodi epitheta videmus, quae nobis nunc ita otiosa videntur, ut sensum nec adiuvent nec ullo modo augeant. Hos vero versus usque ad 612. uncinis inclusi Heynii iudicio; non quod Hesiodo locus omnino indignus sit (insunt potius nonnulla, quae bonum poetam produnt), sed quia omnia haec, quae satis acerbe pro tempore illo in mulieres effunduntur, non a poetae solum consilio aliena sunt, sed et mira hac opinione nituntur, quasi totus feminarum sexus progenies esset Pandorae, quod Hesiodus profecto dicere non potuit. Videntur sic, postquam primi versus a 590. a misellis versificatoribus procusi fuerant, sequentia a v. 594. ex alio poeta, forte gnomico, ad marginem adscripta, mox in textum migrasse. — His iam scriptis obtulit se mihi Pausaniae locus, quo tam illa fabula de Pandora prima muliere tamquam antiqua probatur, quam omnis etiam vis ab hoc loco propelli videtur: *Πεποιηται δε Ἡσιοδῳ τε και αλλοις, ὡς ἡ Πανδωρα γενοιτο αὑτη γυνη πρωτη· πριν δε η γενεσθαι Πανδωραν, ουκ ην πω γυναικων γενος.* Att. p. 58. Haec ad carmen nostrum pertinere nullum dubium est, cum in O. et D. eius rei mentio nusquam occurrat. Et sic hic locus e paucis illis est, ubi sine dubitatione Pausanias auctorem Theogoniae adfert Hesiodum. Integritas autem versuum nostrorum eo defendi vix poterit, quod eos in libris suis legerit tam novus scriptor, si modo vera sunt, quae de interpolationum harum antiquitate in prooemio disputavi. Interea hoc me pungit, quod Pausanias ab aliis quoque poetis adoptatam fabulam dicit, sexum muliebrem duci a Pandora; quam eandem ideam et Apollod. tuetur I, 7, 2. Sed doctiores rectam viam mihi demonstrabunt.

593. *ουλομενης — χορoιο, quae pauperem et laboriosam vitam ut acerbissimam fugiunt, luxuriae et profusioni in damnum maritorum*

rum unice deditae. Non ſaepe obvia eſt haec vis vocis *συμφορος.* Conferri tamen poteſt locus in Εργ. 302., ubi fames dicitur *συμφορος ανδρι αεργω*, quod Schol. explicat *συνακολουθος, τουτεστιν· ὁ αεργος συμφερεται πενια και συζη τω λιμω.* Nonnulli, in his Stobaeus Ecl. eth. LXXI., praeferunt *συμφοροι*, vt ad ſexum referatur, non ad *φυλα.* In Wintert. ed. eſt *αξυμφοροι.*

595. *ξυνηονας εργων* vt v. 601. non ſunt *participes*, vt vertunt, ſed *qui communicant, adferunt, auctores.* Sic Heynius. Paullo aliter vocabulo utitur Pind. Pyth. III, 84. *ἑλκεων ξυναονες, qui vulneribus adflicti ſunt.* Ξυνηων enim univerſe is dicitur, cui adſunt res, unde et aliis impertire poſſit. Itaque h. l. *ξυν. κακ. εργων* erunt, *qui nihil boni efficiunt, inutiles fuci.* V. ſq. Guiet. bene corr. *αἱ μεν γε.*

599. *αλλοτριον — αμωνται, alieni laboris fructum demetunt, percipiunt.* Pari modo in Op. et D. 305. *κηφηνες* deſcribuntur:

οἵ τε μελισσαων καματον τρυχουσιν αεργοι
εσθοντες — —

600. ſqq. *ὡς — αντιφεριζει.* Exſcripſit hos verſus Io. Stobenſis in Eclog. eth. S. LXVII., unde varietatem etſi inutilem eorum cauſſa adpono, ſi qui forte Stobaei libris Heſiodum adhuc emendari poſſe putent. Pro *αργαλ.* v. 602. legimus ibi *λευγαλεων.* vſ. 604. *ολ. δ' εις γηρας ἱκοιτο.* 606. *δια ζωην.*

602 — 12. *ἑτερον δε* — Horum verſuum ſententia ſic procedere videtur: *Super his aliud malum deus hominibus intulit. Nam ſi quis a coniugio abhorret moleſtiarum, quas uxor adfert, metu, is et commodis quibusdam carere cogitur — ſeni nemo adeſt, qui foveat, qui curet, et poſt obitum remotiores cognati opes eius inter ſe dividunt, legitimo herede nullo relicto —: ſi quis vero init coniugium, vix ille meliori fruitur conditione. Nam ſi vel maxime probam mulierem invenerit, mala tamen aequant et corrumpunt bona: at ſi improbam, in omne vitae tempus graviſſimas ſibi emit aerumnas et ſollicitudines.* Ad v. 606. cf. Geneſ. Moſ. XV, 3. et Hom. Il. ε, 153. ſqq., ubi itidem *χηρωσται* ſunt *οἱ μακροθεν συγγενεις. Alie-*

niores

niores heredes proprio verbo vocant Romani. Δια κτησιν δατεονται est pro διαδατεονται κτ., vt mox μετα μοιρα γενηται. Vſ. 608. contra metrum editur αραρυιαν. Reſcripſit Heyn. αρηρυιαν. Idem v. ſq. malit επ' αιωνος, vt ſit δια αιωνος, quod vulgato utique melius eſſet. V. 610. in εμμεναι vim neſcio quam Robinſon in ſexus gratiam quaerit, ſed fruſtra. v. Bach. ad Xenoph. Hier. VII, 11. ubi nec huius loci oblitus eſt. Eod. vſ. ad αταρτηροιο γενεθλης intell. γυναικα, h e. *feminam importuni*, *ſubdoli*, *pravi ingenii*. Ultimum denique verſum θυμῳ — ob nimiam tautologiam a magiſtello quodam prioribus adſutum eſſe, monuit Ruhnk. Ep. crit. I p. 55. Abeat igitur cum caeteris.

613. Ὡς — Ad Prometheum eiusque poenam poeta revertitur. In eadem fere verba deſinit locus in Εργ. v. 105. Sagaciter autem Heyn. coniicit, ex ſuperioribus nonnulla excidiſſe, quibus reſpondeant haec quaſi pro epiphonemate ſubiecta. Exſpectari utique poterat uberior narratio de ſupplicio Promethei, quod ſupra tantum obiter attigerat v. 521. — Παρελθειν minus bene Graev. *effugere*, *vitare dei conſilia* exponit. Eſt *dolis circumvenire*, *überliſten*. Sic adhibet vocem Hom. Il. α, 132. et Odyſſ. ν, 291. ubi diſertius dicitur παρελθειν εν παντεσσι δολοισι.

614. Προμηθευς ακακητα h. *innocens*, *qui nihil mali patravit*, *et magnis potius beneficiis homines ſibi obſtrinxit*. Praevidere enim non poterat, fore vt ludibrium ſuum a Iove ita ſerio exciperetur. Alias Mercurio datur epitheton ακακητης, ubi hanc gloſſam antiquam varie acceperunt, et partim poſt Eratoſthenem ad montem quendam aut oppidum Arcadiae retulerunt veteres critici. v. Schol. ad Odyſſ. α, 10. coll. Strab. VII. p. 299. Pauſan. Arcad. p. 602. Vel noſter hic locus tali interpretationi repugnat.

617. ſqq. Heſiodum conſarcinaſſe ſua e pluribus carminibus, iterum intelligitur ex his, quibus Titanum pugnam perſequitur, multo copioſius et ornatius quam reliqua tractatis.

Redit

Redit primum ad id, quod ſupra iam v. 501. attigerat, tres Centimanos, Briareum, Cottum et Gygen, fuiſſe a Iove vinculis ſolutos, quibus, virium vaſtarum metu, a Crono in Tartaro tenebantur; tum narratur bellum, nulla expoſita cauſſa qua eſſet conflatum, nec diſerta ſatis commemoratione eorum, qui illud geſſerunt: pugna autem magna cum poetica vi et gravitate memoratur, vt habenda ſit haec particula, una cum ſequente loco de Tartaro, inter potiora vetuſtioris poeſeos ſpecimina. Quantum tamen aſſequor, ſerior illa eſt principibus coſmogoniae auctoribus, et ex iis adumbrata, haſtenus, vt poeta id unum propoſitum haberet, vt, nullo ad ſymbolicam elementorum declarationem reſpectu, ipſe poetico ſpiritu pugnam illam inter Titanas et Cronidas narraret. Ad hos enim ſpectavit illa pugna; e quibus Cronidarum nomen Iovem cum fratribus, e Crono et Rhea natis, tum eorum progeniem, adeoque Hellenicum deorum ſyſtema comprehendebat; Titanes autem intelligendi ſunt veteres illi Uranidae, inter quos minor natu Cronos ipſe: cui deorum et mythorum ordini antiquiori ſucceſſit recentior ille. Cum viderentur hi antiquiores dii regno eſſe eiecti, argumentum hinc in merum ornatum poeticum abiit, vt pugna deorum narraretur, in qua ingenii poetici vis haberet quo ſe iactare poſſet. Acceſſere ornamenta ex locorum ſitu: traducta re ad Theſſaliae loca, vt in Heſiodo ad Olympum et Othryn; alia ex magna rerum converſione inter potentes reges ac populos; alia ex naturae phaenomenis in motu terrae ex inteſtinis incendiis incluſisque ventorum procellis; quibus locum dederant ea, quae in Theſſalia aut ipſi facta viderant aut audierant; ſunt enim horrendarum ignis ſubterranei exploſionum veſtigia plurima per illa loca. Quod decem annos continuatum eſt bellum, donec pugna illa memorabili finiretur (v. 636.); poteſt id ornatui poetico tribui; poteſt tamen tempus forte continuorum terrae motuum deſignari, donec erumperet inteſtina elementorum diſcordia.

 Croni

Croni ipſius nulla niſi v. 851. fit mentio, ne quidem quid ei factum fit: vt ex poetae mente bellum hoc factum videri debeat poſt Cronum iam regno a Iove deiectum, cum Titanes adverſus novum principem ſeditionem moviſſent. Cum Titanes ſaxis e rupibus in eos miſſis oppreſſi iacerent: proclive fuit, ex coſmogonico loquendi more, vt in Tartarum detruſos narraret poeta ingenioſiſſimus; igitur demum in loco de Tartaro ſubſtitit v. 720 — 735. *H.*

617. Ὡς Βριαρεῳ τα πρωτα — Quo vinculo haec cohaereant cum ſuperioribus, non video. Πατηρ hic idem intelligendus, qui ſupra v. 502., Iovis pater, non Uranus, multo minus Iupiter, vt nonnulli ſomniarunt. Ita emendari hinc poſſunt, quae ad illum verſum in extrema nota adſcripſi. Quod mutato ordine pro Βριαρεῳ δ' ὡς πρωτα poſui ὡς Βριαρεῳ τα πρωτα, id metri cauſſa factum, cum omnibus aliis locis poetarum vtriusque linguae Βριαρευς duabus primis brevibus fit. v. Hom. Il. α, 403. et Theog. v. 149. 714. 734. 817., in quibus omnibus ſimul ε ω in unam ſyllabam coaleſcunt. Probat ſcripturam meam amiciſſ. Reizius, ſed, vt copula adſit, pro τα πρωτα malit δε πρωτα. Robinſ. corr. Τῳ Βριαρεῳ δ' ὡς — Fatendum interim eſt, non raro tales verſus reperiri, ubi pro dactylo tribrevem adhibuerunt poetae ab initio maxime verſus, in quo loco forte accentus pronunciationis poterat metrum ſuffulcire.

623. ἐνθα — Adſutum et hunc verſum putat Heynius.

628. συν κεινοισι νικην. Sic vitioſe ſcriptum in pleriſque editt. Semper in νικη prima producitur. Deinde v. 630. Τιτηνες θεοι ſunt Cronus una cum fratribus.

634. οὑς — ευνηθειτα. Repetitum hoc poteſt videri e v. 625., ubi meliori iure adponi potuit. Itaque verſum uncis circumſcripſi.

636. εμαχαντο correctoris oſcitantia praetermiſit. Scr. εμαχοντο.

638.

638. *ισον τελος τετατο πτολεμοιο.* *Aequali adhuc fortuna in pugnis usi fuerant.* Τελος πολεμοιο pro πολεμος notum est ex Homero, qui et ipse saepe sic loquitur. Alias est: θεος ισον τεινει πολεμου τελος, vel, μαχη επι ισα τετατο. Rationem translationis optime disces ex Il. ο, 410. sqq. coll. simili loco μ, 433. Vs. sq. κειμοισι Centimanos designat, quos ut benevolos sibi et audaces reddat, bona fercula iis adponit Iupiter. Nam hunc ad παρεσχεθε extrinsecus intelligimus.

642. ὡς νεκταρ — Additamentum alienae manus hoc esse, putant Guiet. et Heyn. Mihi quidem versus nunc ferendus videtur.

651. — 3. μνησαμενοι Φιλοτητος κ. λ. — *memores beneficii nostri et operae, qua vos e carcere vestro in lucem iterum reduximus.* Pro απο δεσμου non scrib. ὑπο δ., quod Stephanus metri caussa praeferebat. Ultima enim in δυσηλεγεος etiam leni vocali sequente ob caesuram produci potest. Ita Scut. 102. αμωμητος Ιολαος, et v. 340. διογνητος Ιολαος. Versus ἡμετ. sine dubio e duabus glossis conflatus est.

656. ὁτι περι (corr. πέρι) μεν πραπιδες, περί δ' εστι νοημα. Guiet. emend. περι σοι πραπιδες. Malui pro εστι scribere εσσι, quod magis Homericum est.

657. αρης. Ita et Scut. 29. et 128. scribitur: sed omnibus his locis videtur reponendum αρεως, quod et in Homero fecerunt veteres Grammatici, vt Il. ξ, 485. σ, 213. In αρα (damnum) prima syllaba ab antiquioribus certe intenditur, quae brevis contra est in Αρης. De hac permutatione v. d'Orville Vann. crit. p. 390.

659. αφοῤῥὸν δ' εξ. Hoc loco δε prorsus inutile est. Delevi cum Guieto. V. sq. αναελπτα παθοντες h. *praeter omnem spem.*

664. Visum est poetis argumentum hoc pugnae inter deos et monstra viribus praevalida in primis accommodatum, quod animos rerum miraculis ac portentis movere posset. Ita-

 que,

que, cum Titanum religio omnino exolevisset, novum monstrorum genus inventum, Gigantum, eorumque pugna cum diis ad Phlegram et Pallenen in Thessalia. Variatum est tantum, novis nominibus substitutis, argumentum, nec Hesiodus, qui tamen Gigantes (v. 185.) ex sanguine Urani natos memoraverat, illius meminit; vt adeo auctore Theogoniae recentius videri possit; etsi eius rei, cur omiserit, caussae esse possunt plures nobisque incognitae illae. *H.*

671 — 3. των ἑκατον — Dubito, an hi versus, quos supra v. 150. sq. legimus, ab ipso auctore repetiti sint. Plures huiusmodi repetitiones in Homero quoque agnoscimus, quas interdum magis probabile est a recitatoribus quam a poeta factas esse.

678. δεινον δε περιαχε. Temere reponi vult Guiet. ὑπεριαχε.

688. εκ δε τε πασαν φ. β. H. e. εξεφαινε πασαν βιην. Omnibus ergo viribus Iovi opus est ad debellandos Titanes. Dignius describitur Messias Angelos rebelles fulmine suo terrens, vt notat Robinson, a Miltono P. L. VI, 853.

Yet half his strength he put not forth, but check'd
His thunder in mid voly; for he meant
Not to destroy, but root them out of Heav'n.

Verum alios deos Hesiodi, alios Miltoni aetas norat.

691. ικταρ· ευθεως, εκ του συνεγγυς, ὡς απο του ἱκνουμαι, ικταρ, ικτικως, ταχεως· η αντι του εγγυς, εκ του παρεπομενου, επειδη ὁ αφικνουμενος εγγυς γινεται· χρωνται δε οἱ Τραγικοι ταυτη τη λεξει. Schol. Erit sic idem, quod ante συνωχαδον. Cf. Hesych. h v. ibique Intpp. De singulorum versuum eximia virtute monere supersedeo, quam qui non sentit vix dignus est, cui antiquum poema in manus veniat.

697. Τιτηνας χθονιους, *Terrae filios*, alibi Γηγενεις dictos.

700. καυμα κατεχε Χαος. Quam h. l. vim habeat Χαος, incertum est dissensu Interpretum. Alii pro coelo sive aëris immen-

immenſitate accipiunt, quo ſenſu vocem ſubinde uſurpat Ariſtoph., vt Av. 192. Nub. 424. 627. Ibi Gloſſa: *Χαος· τον τοπον εν ᾡ ὁ αηρ.* Alii, ſi non loquendi uſui, Iovis tamen maieſtati magis conſentaneum putant, ſi is ultrae terrae noſtrae fines fulmina torqueat; et ſic de locis inferis *χαος* intelligunt. Cum his facio, motus maxime v. 814., ubi Titanes *ultra Chaos*, quod adeo pro parte inferorum haberi debet, habitare dicuntur. Et ſaepius hac vi vocabulum ponunt Latini. v. Virg. Aen. VI, 265. Ovid. Met. X, 30.

701. ſqq. *ειϲατο* — Bene haec declarat Graevius: *Simile autem videbatur, atque ſi coram oculis quis adſpiceret, et auribus vocem audiret.* Sed *οσσα* hic de confuſo ſonitu ſumi videtur. In caeteris interpunctionem mutavi, maiorem ponendo poſt *ακουσαι*. Nam ſequentis imaginis hanc vim video: *Qualem, ſi rueret coelum ac cum terra miſceretur, fragorem audires: talem tumultum tunc excitabant dii in Titanas irruentes.* Eandem clauſulam, vt v. 705., habet ſimilis locus Hom. Il. *υ*, 66.

706. *εσφαραγιζον.* Gloſſam explicat Heſych. *εσφαραγιζον· εδονουν μετα ψοφου.*

709. *ὁτοβος.* Schol. *Γραφεται και κοναβος, και σημαινει αὑτη ἡ λεξις τον θορυβον.* Deteriorem habet noſtram lectionem Graevius.

721. *ισον γαρ* — Merito hunc verſum abſurdum ſtolidi Grammatici emblema vocat Ruhnkenius, et miratur illud tot Criticorum acumen effugiſſe. Verſus Homerici, unde gloſſema fluxit, exſtant Il. *θ*. 13., quibus Iupiter minatur:

> Η μιν ἑλων ῥιψω ες Ταρταρον ηεροεντα
> τηλε μαλ', ἡχι βαθιστον ὑπο χθονος εστι βερεθρον,
> ενθα σιδηρειαι τε πυλαι και χαλκεος ουδος,
> τοσσον ενερθ' Αιδεω, ὁσον ουρανος εστ' απο γαιης.

Idem ſentiebat Heynius. Caeterum notus eſt Apollodori locus in principio, qui ad genuinum vſ. 720. reſpicit.

722 — 5. *ἐννέα — ἵκοι.* Notent lectores hanc simplicissimam rationem definiendi locorum intervalli, similem illi Il. β, 123 sqq., ubi numerus Achaeorum et Troianorum comparatur. Talia nos quidem nunc vulgo ad *sermonem poeticum* referre solemus, qui vocabula technica studiose fugiat. Sed in vetustioribus poetis, quorum formam loquendi recentiores imitantur, aliter rem iudicandam esse, facile est ad assequendum.

727. *περὶ δειρὴν, circumcirca.* Sic intelligo. Loquutio alias mihi nondum obvia fuit.

728. *πεφύασι* scrib. extrito *κ*, vt editt. Trincav. Steph. Heins. et Wintert. exhibent. Πεφύκασι antepenultimam productam haberet: (v. ad v. 986.) quamobrem in Homero, si quando occurrit vocabulum, semper sine *κ* scribitur. Caeterum idem verbis parum variatis continet hic versus, quod statim subiicitur a v. 736. Quippe hic iam de magno Inani supra Tartarum agi videtur.

731. *χώρῳ — γαίης.* Ipsa verborum iunctura falsatricem manum arguit, vt recte notarunt Intpp. Mox quod Neptunus dicitur Tartarum munivisse portis, quae exitum Titanibus praecluderent, non Vulcanus, recte mireris. Caussam commenti unam hanc video, quod hoc tempore, de quo nunc sermo est, Vulcanus ex Hesiodi mente nondum natus fuerit, quem tum demum, cum Iovis imperium iam stabilitum erat, prodire videmus vs. 927. Ita hoc loco nescio an commode poeta Vulcanum inducere potuerit.

736. sqq. Hinc novo quasi exordio facto, vt aliud poema sequutus videri possit Hesiodus, mira subiicitur locorum inferorum chorographia, digna tamen, quae diligentius excutiatur, cum antiquissimorum hominum commenta, et ex parte fundum philosophematum super locis inferis contineat. Redit primum hoc versu (male enim de Tartaro agere poeta putatur) ad intervallum illud, quod est inter Tartarum et Terram

ram per novem dierum delapsum patens: in hoc sunt radices et fundamenta universi: superne, puta, Terrae, Maris et Coeli, quod Terram cum Mari ambit, infra Tartari: ingens Inane, procellis horrendis vexatum, vt aegre transiri possit per integrum annum. v. 740–4. Iam in hoc Inani (ad quod adeo aditus patere debet per occidentem terrae nostrae, si infra extrema Oceani descenderis) Noctis est domus, ante quam Atlas excubat Coelum humeris et manibus sustinens. v. 746. sq. (Et hinc intelligitur, quomodo Atlas, mons extremae Africae, in systema Hellenicum migrarit. In physiologia ille Coeli fulcrum erat, et sustentaculum in extremo occidente, ubi descensus est ad loca infera.) Ex hac domo partitis inter se vicibus prodeunt, eodemque redeunt Nox et Dies. Suavissimus hic locus a v. 748. Porro in hoc Inani (nam sic accipiendum est ενϑα v. 767. et 775. ενϑα δε) est domus Hadae et Persephones, cui Canis accubat: in eodem Styx habitat in antro immenso, ad quod fons est, per quem dii iurant. *H.*

736. ενϑα δε κ. λ. In sequentibus dubito an omnia ab Hesiodo sint et satis sana. Partim haec iam antea dicta, partim versus ab Homero mutuati sunt, vt statim v. 739. ex Il. υ, 65. Vs. 741. malit Guietus ικοι' ει — γενοιο, secunda persona; sed forte τις intelligi debet. Tum constr. ϑυελλα προφεροι κεν ενϑα και ενϑα. v. Hom. Il. ζ, 346. υ, 63. *Una ex alia procella eum modo huc, modo illuc abriperet.*

748. sq. ὅϑι Νυξ — Ductum hoc esse ab iis, qui per vices vigilant et se mutuo evocant, monet Heynius, qui simul laudat locum similem, sed obscuriorem, Homeri Odyss. κ, 82. sqq. Tota nostra ῥησις eximium ornatum habet ab allegorico dicendi genere. Pro vulgata lectione αμφις ιουσαι, quam Heyn. quoque praefert, alii exhibent ασσον ι., quod iam textus Wintertoni tenet, alii iique antiquiores ϑασσον, facili corruptione. Cum Graevio retinui ασσον, vt magis aptum, si ad sequentia κλ. προσεειπον referatur. Quamquam vulgatum non minus bonum sensum

ſenſum praebet. Vſ. 750. Guietus corr. καταδυεται. Sed futurum a Graecis ſaepius pro Aoriſto poni ſolet.

754. μιμνει την αυτης — Male idem Guiet. mutat της αυτης, et ad ικηται ſupplendum monet ἡ ὡρα, in quo eius iudicium ſequitur noviſſima editio Lipſ. Error inde natus eſt, quod putabant αυτης ad alteram perſonam pertinere, quae ſuper terra moratur, non ad hanc, quae alterius reditum nunc exſpectat. Dictum vero eſt την αυτης ὡρην ὁδου pro την ἑαυτης — v. ad vſ. 470. Et notiſſimus ſimul verbis ineſt graeciſmus, cum proprie dici deberet μιμνει, εστ' αν ἱκ. ἡ ὡρα: vt in illo Εργ. v. 628. ὡραιον μιμνει πλοον, εισοκεν ελθῃ. Sequentia ἡ μεν — ηεροειδει. uncis notata, licet dicta eleganter, ab alia tamen manu veniſſe docet Heyn. Et ſane minus bene cohaerent cum prioribus, neque recte ſequentibus reſpondent: et ſimillimi ſunt verſus gloſſemati, quod quis ad perſonas accuratius deſignandas adſcripſerat. Ultimus Νυξ ολοη — magis etiam reliquis claudicat.

759. ſq. ουδε ποτ' αυτους — Sententiam eandem iisdem paene verbis de Cimmeriis ſuis habet Hom. Od. λ, 15. ſqq.

ουδε ποτ' αυτους
Ηελιος φαεθων επιδερκεται ακτινεσσιν,
ουδ' ὁποτ' αν στειχῃσι προς ουρανον αστεροεντα,
ουθ' ὁταν αψ επι γαιαν απ' ουρανοθεν προτραπηται.

Hinc haud male cenſet Clericus noſtros verſos eſſe expreſſos, quorum ſimilitudo certe tanta eſt, quantam vix aliquis fortuito venire dixerit. Quae mox ſequuntur a v. 762. de Somno ac Morte, admirandam pulchritudinem ea habent ex antiqua ratione loquendi. Extremum vſ. ita intelligo, vt Θανατος dicatur inviſus eſſe vel illis, quorum tamen vita in eius poteſtate non eſt, diis immortalibus.

767. Ενθα θεου χθονιου — Guietus coni. θεων χθονιων; dubito an vere. Ad utrumque numen referri poteſt etiam ſingularis: et quaeri adhuc licet, num ſequens verſus Heſiodeus ſit, quem expli-

explicandi caussa adscribere aliquis potuit ex Hom. Od. κ, 534. λ, 47. Χθονιος h. l. est pro καταχθονιος. Δομοι ηχηεντες, quos *magnos* nunc vulgo intelligimus, *domus alte concameratae* sunt, vt per quas fortius vox resonat, vocabulo a iudicio aurium desumto. Huiusmodi verborum plenus est Hesiodus et multo magis Homerus, quae cultioris nostri sermonis indoles neç patitur nec poetae suppeditat, quod cum sexcentis aliis caussis facit, vt perfecta versio Homeri inter αδυνατα referri debeat.

774. ιφθιμου — Iure hunc vs. exterminat Ruhnken., eumque a cod. Paris., quem tractaverat, abesse dicit.

780 — 3. παυρα — Hi versus, si sensum diligentius spectes, ita inepti sunt, vt nihil supra, et Heyn. eos iam antea suspectos fecerat. Tamen uncis his, si alibi usquam, mihi ipse non satisfacio. Praesertim verba και ρ' οστις ψ. ε. δ. εχ. tam arcte cohaerent cum seq. versu, vt amoveri vix possint. Docemur, puto, talibus exemplis, quantopere corrupta et turbata fuerit Theogonia iam primis temporibus, quantisque lacunis oppleta, quas recentiorum demum vel ingenium vel manus impari fortuna explevisse videtur. Pro αγγελιης παλ. emend. Guietus αγγελιη, ad quod supplet συν. Sed nihil opus est, et si quid esset mutandum, praeferrem equidem αγγελιην, vt Hom. loquitur Il. λ, 140. Poterit vero ad genitivum intelligi ἑνεκα, quemadmodum itidem Hom. Il. γ, 252. ηε αγγελιης μετ' εμε ηλυθες.

789. Ωκεανοιο κερας. Κερας fluvii pars est vel brachium, quo sensu etiam Latini *cornu* dicunt. Explicat vocabulum Strabo X. p. 458. Homerus eius loco utitur voc. αποῤῥωξ, vt Od. κ, 514. ubi Cocytus Stygis dicitur αποῤῥωξ. Ita omnes fluvii, vt ex mari orti, Oceani brachia vocantur a poetis. Apollon. Rhod. IV, 282. Istrum vocat ποταμον, υπατον κερας Ωκεανοιο. Ibi Schol. Κερατα λεγουσι του Ωκεανου παντας τους ποταμους τους απ' αυτου καταφερομενους. Sequentes duo versus miram habent descriptionem Oceani, qualem nusquam apud Homerum reperi. Caeterum septem hos vss.

vſſ. a 786. ad 792. ſpurios iudicat Guiet., neſcio quo conſilio; forte quia obſcuri erant.

793. ſqq. ὁς κεν — Quam ſancte iurisiurandi fides ſervanda ſit, ſedulo inculcant antiquiſſimi poetae, eoque conſilio ad deos adeo, quos virtute non ſuperiores hominibus fingere poterant, transferunt eiusmodi poenas, quas hominibus periuris infligi vellent, diis profecto ad noſtrum ſenſum parum dignas. Την intell. δια την Στυγα. In απολειψας vt conſonam duplicarem, non neceſſarium erat. In compoſitione enim, etſi rarius, particulae απο, περι, επι praeſertim ſequente λ poſtremam producunt vocalem. Pronunciando tum litteram geminaſſe videntur. Sed maius eſt, quid ſit et unde deductum απολειψας. Qui verterunt *libans*, cum Graevio ab απολειβειν eſſe putant, vt pro ſimplici λειβειν dictum ſit eo modo quo pro σπενδειν eſt αποσπενδειν. Alios, qui ab απολειπειν deduxerunt, inſanire ait Graev. Eos tamen, ſi hoc exponerent *fidem deſerens*, non ita inſanos eſſe crederem. Altera nempe interpretatio hanc habet difficultatem, vt de libatione inter deos dicat poeta. Sed ita hoc forſan accipiendum, vt in eo quoque hominum mores ad vitam deorum poeta traduxiſſe putetur. v. Hom. Od. ξ, 331. τ, 288. Επιορκον adverbium Guietus inſcite mutat in επιορκος.

795. κειται νηϋτμος h. *expers ſpiritus*, αϋτμης. Rarior gloſſa eſt; et aliam ſcripturam proponit Etym. M. p. 605. l. 29. νηϋγμος. Ἡσιοδος· Κειται νηϋγμος· απνους, αφωνος. Poſterior explicatio videtur indicare, nonnullos vocabulum duxiſſe non ab αϋτμη, ſed ab ιϋγμος. Ipſe poeta mox explicavit αναπνευστος και αναυδος.

802. ουδε ποτ' ες βουλην επιμισγετ. Notanda eſt haec conſtructio verbi, quod ab Hom. ſemper cum dativo ponitur. Simplex autem μισγομαι ſubinde ſequitur particula εις. Hinc non neceſſarium erat επινισσεται legi hoc et ſeq. verſu.

804.

804. *ειραις αθανατων.* Recepi hanc Ruhnkenii emendationem pro vulgato *ειρεας.* Nusquam alibi forma *ειρεα* legitur, quam si Glossographorum aliquis apud Hesiodum reperisset, certe non neglexisset. Durius etiam accusativus positus esset. Pro *ειρα* alibi usitatius scribitur *ἱρα.* V. Eustath. ad Il. σ, 531. p. 1160. l. 37.

806. *ωγυγιον.* De potestate vocis sat egerunt VV. DD. v. vel Potteri Antiqq. graec. T. I. p. 11. Post Graevium autem omnes, quos vidi, constanter iungunt *ωγυγιον* cum remotiore *ὁρκον*, non cum *ὑδωρ*, quod posterius tamen, vt multo aptius et verborum iuncturae convenientius, praeferendum duxerim. Neque video, quid obstet, cum etiam Callimachus hoc modo habeat *παλαιοτατον ὑδωρ* Hymn. I. v. 40. vt quo ipso nostrum adiectivum explicatur.

807—19. *Ενθα δε Γης* — Ad verbum hic repetiti sunt quatuor versus e superioribus a v. 736., quod nemo facile dixerit poetae consilio esse factum. Mox versus Theogoniae 811. vix verbo mutato exstat ap. Hom. Il. ϑ, 15. Porro quod v. 814. dicitur de Titanum domicilio, paullo superius etiam legimus vss. 729. 30., ubi id, quod ibi est *ὑπο ζοφῳ ηεροεντι*, exprimitur nunc *περην Χαεος ζοφεροιο.* v. ad v. 700. Tandem qui de Centimanis subiicitur locus, non minus repetitus est è vss. 734. 5. Sed et nova et a nemine forte praeter Hesiodum memorata fabula de Cymopolea filia Neptuni a v. 817. accessit. Si de prioribus illis vix dubium esse possit, quin spurii sint, certe hoc loco non ferendi, extremos tamen hos versus propter mythi insolentiam nemo expungat. Hos equidem uncis non complexus essem, si minus arcte cum reliquis iuncti fuissent.

820—880. Alius mythus similis illi de Titanum pugna, ignes sub terra alitos ingenti cum Terrae ruina et locorum devastatione, erumpentes referens, est de Typhoeo, qui a poeta incredibili cum vi poetica et ingenii et sermonis ad terrorem faciendum accommodata tractatus est. Ex his et similibus

libus locis poetarum antiquiſſimorum character conſtituendus eſt, quo aſſurgere illis licuerit: nam ſimile quid ſeriorum poetarum ingenia non protulere: et piget, Heſiodeum ingenium non tam ex hoc et ſimilibus, in primis in Herculis Clipeo, ſed ex iis partibus aeſtimari, quae tenuiora ſunt et ex placido ac mediocri genere. Cum ſemel animis inſideret notio ea, vt erumpentes ex montibus ignes viderentur iaculari coelum; proclive fuit ingenium hominum ad Gigantum monſtra fingenda, quae bellum moverent diis. Etiam hoc conſentaneum, quod ex Typhoeo venti procelloſi nati dicuntur. Plures autem poetas, et novis quidem ornamentis, hunc mythum de Typhoeo ſeu Typhone verſaſſe, conſtat vel ex Apollodoro I, 6, 3. *H.*

823. *χειρες εασιν επ' ισχυϊ εργματ' εχουσαι.* Vertunt vulgo nullo idoneo ſenſu: *Cuius manus ſunt ob robur occupatae.* Iam Guietus in his inconcinni aliquid ſentire debuit, qui pro *εργμ. εχουσαι* reponi iubeat *θαυμα ακουσαι*! Sed hoc idem *θαυμα ακουσαι* repetat aliquis de eius coniectura. Peior etiam Clerici ratio eſt. Quid ergo ſi legamus *ισχυος*, coniungendo *επεχουσαι εργματα ισχυος*? *manus eius vel fortiſſimos impetus repellunt et contundunt.* Ita Pind. Iſthm. IV, 116. *ισχυος εργον*, et ne longius quaeramus exemplum, *εργον βιης* ap. noſtrum ſupra habemus v. 677. Forte tamen et hoc durum erit, et praeſtabit cum Heynio emendare: *επισχερω εργμ. εχουσαι*: *manus continuo, ſine intermiſſione laborantes; και ποδ. ακαματοι, et pedes indefeſſi ſunt.* Locus, vt nunc eſt, vix ſanus eſt.

826. *γλωσσῃσι δν λελειχμοτες.* Poſitum videri poſſit maſculinum pro feminino; cuius inſolentioris formae exempla ſuppeditant auctores de diall.; vt *πυράν τελεσθεντων, σπονδαν εοντων.* In Homero ipſo Il. θ, 455. *πληγεντε κεραυνῳ* eſt de ſolis deabus. Cf. omn. Schol. ad Soph. Oed. Colon. vſ. 1747. Neſcio vero an praeferenda ſit Guieti coniectura *λελειχμοτος*, vt non cum

κεφα-

κεφαλαι, fed cum οφιος iungatur participium. Vf. fequentem πασεων, inutile gloffema, primus detexit Ruhnkenius, ego uncis coercui.

831. φθεγγονθ', ὡστε θεοισι συνιεμεν. Deoravata, fi non interpolata, mihi videntur haec, quorum ne grammaticam quidem rationem fatis video. Nihil dativus habet, unde pendeat. At fententiae vis, fi recte adfequor, haec eft: *Modo tam immanis contentio vocis erat, vt vel dii in Olympo eam audire, percipere poffent, modo* &c. Totum verfum expungit Guiet.

839. fqq. σκληρον δ' εβροντησε κ. οβριμον — Aures obefas profecto haberet is, qui ad horum verfuum et huius numeri maieftatem penitius fentiendam me monitore egeret. Singula paene verba rauca tonitrua Iovis imitantur, et totius naturae tumultus audire fponte nos cogunt.

843. ορνυμενοιο ανακτος. Infurgit Iupiter toto corpore, vt eo longius proiiciat fulmina (cf. v. 855.): at fub pedibus eius (ποσσιν ὑπ' αθανατοισι) concutitur Olympus, et ima tellus ingemifcit. Argutius quam verius Miltonus P. L. VI, 832.

Under his burning wheels
The ftedfaft Empyrean fhook throughout;
All but the throne itfelf of God —

845. ὑπ' αμφοτερων — πυρος τ' απο — ὑπ' αμ. n. a Iove et Typhoëo, vt bene Schol. Poft πυρος copula videtur neceffaria, etfi nulla edit. agnofcit. Seq. verfus πρηστηρων fufpicione faltim non caret. Alibi, qui h. l. funt πρηστηρες ανεμοι, fimpliciter dicuntur πρηστηρες, *turbines ignei*, de quorum natura v. Plin. II, 48.

850. fq. τρεσσ' Αιδης — Cum hoc fplendidiffimo loco neminem pigebit comparaffe fimillimos verfus Hom. Il. υ, 56. fq., quos Longinus Sect. IX. tantopere miratur, et fequioris aevi poetae certatim expreſſerunt:

Δεινον δ' εβροντησε πατηρ ανδρων τε θεων τε
ὑψοθεν· αυταρ ενερθε Ποσειδαων ετιναξε
γαιαν απειρεσιην, ορεων τ' αιπεινα καρηνα.

Theog. Hefiod. I πρη-

παντες δ' εσσειοντο ποδες πολυπιδακου Ιδης,
και κορυφαι, Τρωων τε πολις, και νηες Αχαιων.
εδδεισεν δ' ὑπενερθεν αναξ ενερων Αϊδωνευς·
δεισας δ' εκ θρονου αλτο, και ιαχε, μη οἱ ὑπερθε
γαιαν αναρρηξειε Ποσειδαων ενοσιχθων,
οικια δε θνητοισι και αθανατοισι φανειη
σμερδαλε', ευρωεντα, τα τε στυγεουσι θεοι περ.
τοσσος αρα κτυπος ωρτο θεων εριδι ξυνιοντων.

Versus, qui ſequitur in Theogonia, unus ille eſt, in quo velut obiter mentio iniicitur Croni, cum reliquis Titanibus in Tartarum deiecti. Verba iterum paene Homerica ſunt ex Il. ξ, 274., ubi memorantur οἱ ενερθε θεοι, Κρονον αμφις εοντες, qui explicantur deinde v. 279. ὑποταρταριοι, οἱ Τιτηνες καλεονται. Haec tanta ſimilitudo vereor ne alicui recte ſcrupulum iniiciat.

857. ἱμασσας πληγησιν h. e. *fulmine:* ne cui in animum veniant pugni, vt male in quibusdam Hom. locis formulam accipiunt Intpp. Ita quoque ſtatim κεραυνωθεντος et πληγεντος ſynonyma ſunt.

867. ὡς αρα — Hunc quoque verſum inter gloſſulas refert Ruhnkenius, in quo iudicio non omnes habebit adſtipulantes. Perſpicuitatis et ſimplicitatis notam habet haec rei comparatae nova repetitio. Et ſunt in Homero non raro huius tenoris verſus, vt Od. τ, 208. π, 219. al. E quo genere tamen unus et alter ſerioris additamenti ſpeciem praeſert, vt v. c Odyſſ. ε, 330. ὡς την.

869. ſq. Εκ δε Τυφωεος (ſic enim corrig. ſphalma Τυφωεως) εστ' Ανεμων μενος h. e. ανεμοι; vt πυρος μενος. Ovid. Met. I, 26. *ignea vis* pro *igne* ſimpliciter. — Duo hic animadvertenda ſunt: unum, quod praeter ventos, quos vocant cardinales, etiam alios novit Heſiodus, cum in Homero contra non niſi illorum mentio fiat: alterum, quod hos potiſſimum, Notum, Boream et Zephyrum, bonos et utiles habet, caeteros autem ventos vt nocivos

vos ac procellofos defcribit. Huius quidem rei cauffam equidem video omnino nullam, et feliciori ingenio eam indagandam relinquo. Quod praeterea Eurum et hic omittit poeta, ventum faepius Homero dictum, fupra iam monuimus. Ita Hefiodus in aliis doctior, in aliis inferior doctrina videtur effe Homero; vt mirandum fit, hunc locum a nemine adhuc ad aetatem utriusque definiendam adhibitum effe. Ex θεοφι (ita fcrib.) n. Aftraeo et Aurora. V. ad vſ. 379. ονειαρ. Suidas: ονειαρ· παρ' Ἡσιοδῳ ἡ ωφελεια. Quafi non et aliis hac notione ufitatum fit vocabulum.

872. αἱ δ' αλλαι μαψαυραι. Induxi hanc fcripturam, quam Graevio aliisque unice placere videbam, atque antiquiorum edd. confenfu Grammaticorumque auctoritate poffe defendi. Ita enim et in Schol. noftris et alibi explicant: Μαψαυραι· κεναι και ματαιαι πνοαι, οἱον Καικιας, Θρακιας. Parum tamen abeft, quin alteram lectionem μαψ αυραι nunc veriorem cenfeam. Scilicet notio ifta vocis μαψαυραι, a Lexicographis vulgo adoptata, fi fequentia fpectes, minus hic apta eft; et rectius forte iungeretur μαψ επιπνειουσι: *temerario confilio in mare irruunt.* Hoc fenfu paffim particulam ponit Homerus, qui et ipfe quafi explicat, μαψ και ου κατα κοσμον. Alterum quidem magno quoque Bentleio probatum, cum in Callim. Fragm. LXVII. (p. 441. Ern.) idem reponeret: fed an illo loco ita neceffaria fit correctio, alii viderint. Hefiodus certe ea carere poterit.

877. κεινησι reftitui pro vulg. κεινοισι, omnium librorum lectione. Alienum effet, denuo nunc intelligere ανεμοις, cum conftanter femininum legatur in his verfibus, relatum nempe ad αυραι. Sic fcrib. etiam συναντωσι fine importuno illo ν, quod poetis toties obtruferunt librarii. Paullo ante αεισι pro αησι bene refcripfit Graevius ex Etymol. M. p. 22. l. 12.

879. ἐϱγ᾽ ἐϱατα ανθϱωπων. Vulgata poteſtas eſt vocis ἐϱγα, ubi de ipſis agris ponitur, vt Hymn. in Cer. v. 93. πολιας και πιονα ἐϱγα. Hinc h. l. ἐϱγ᾽ ἐϱ. ανθ. in primis ſunt *laeta ſata*, quae multo labore coluerunt homines. Hoc oſtendit ſeq. verſus, ubi κολοσυϱτον dicit *ſtrepitum palcarum, quas per terram venti diſpergunt.* Schol. Κολοσυϱτον την ἐκ φϱυγανων λεγει κονιν. — Διαφεϱει δε κονις κολοσυϱτου. Κολοσυϱτος γαϱ ὁ των φϱυγανων συϱομενων θοϱυβος. Alia porro adſcripta ſunt ſimilia iis, quae habes in Schol. ad Ariſtoph. Pl. 536. Sed cf. Intpp. ad Heſych. h. v.

881 — 962. His geſtis Iupiter honores et praemia inter deos, qui a ſuis partibus ſteterant, diſtribuit. Sequuntur hinc fabulae de Deorum natalibus, interpoſitis brevibus narrationibus, et primum quidem de iis diis, quos Iupiter progenuit: Minervam quidem a Metide conceptam; quae antiqua allegorici argumenti eſt fabula, ſenſu haud difficili ad aſſequendum. Tum ex deabus ſuſcepti Iovis liberi recenſentur: ex Themide Horae: Eunomia, Dice, Irene; ex Eurynome Oceani filia, Charites; ex Cerere Proſerpina; ex Mnemoſyne Muſae; ex Latona Apollo et Diana; ex Iunone Hebe, Mars, Ilithyia. Interponuntur poſthac a v. 927. aliorum deorum amores. Ex ſe ipſa Vulcanum genuit Iuno; Neptunus ex Amphitrite Tritonem; Mars ex Venere Fugam et Metum cum Harmonia. Tum v. 938. tres dii memorantur a Iove ſuſcepti, ſed duae ex puellis mortalibus, ex Maia Mercurius, ex Semele Bacchus, et ex Alcmena Hercules. Duxere porro v. 945. Vulcanus Aglaiam, Dionyſus Ariadnen, Heben Hercules. Ex Perſeide tandem Oceanide Sol Circen et Aeeten generavit, Aeetes autem ex Idyia Medeam. *H.*

882. τιμαων ἑνεκα, ſpe praemiorum, quae Iupiter diis pollicitus erat ante pugnas. Vſ. 392 ſqq. Et de hac vocis τιμη poteſtate, quae ſupra etiam adfuit, v. Hemſterhuſ. not. ad Lucian. T. I. p. 285. Τιτηνεσσι κϱιναντο, hoc eſt, ἐπολεμισαν Τιτησι.

888.

888. ὅτε δὴ ῥ' ἡμεῖλε. Melius forte fcribetur ὅτε δ' ἣ ῥα εμεῖλε e Galeno, qui huius loci meminit De Hippocr. et Plat. dogm. l. 3. extremo. Vf. fq. ad φρένας fuppl. της Μητιδος.

900. ὡς δὴ οἱ φράσσαιτο. Non dubitavi, Heynii monitu uncinis fepire verfum, quem fententia fua parum commendat. Verbum φράσσαιτο quidem accipere poffis pro εφράσατο, ufu optativi pro indicativo Atticis poftea fcriptoribus frequentato, de quo vid. H. Stephan. in App. ad Thefaur. gr. de Diall. c. 5. Ap. Galen. l. c. legimus ὡς δ' οἱ συμφράσσαιτο, et verfus collocatur poft 890. αἱμυλιοισι — Mox αγαθον τε κακον τε veteri fermone dicitur *eventus rei, rerum fcientia.* Nota res ex Homero et mytho Mofaico de primo delicto hominum. Praecipue conf. Odyff. υ, 310.

903. αἵτ' εργ' ωρευουσι καταθ. βρ. *Quae cuftodiunt ac tuentur res et inftituta hominum.* Maxime id faciunt *bonae leges, iuftitia, pax.* Reftituit hunc egregium fenfum Ruhnkenius, corrigendo ωρευουσι pro vulg. ὡραιουσι, quod partim pro ὡραιοουσι, partim pro ὡραΐζουσι accipiebant, et vertebant *venuftatem conciliant:* repugnante utique ratione fermonis. Ωρευω autem pro ωρεω recte dicitur. Emendationem confirmat praecipue fcriptor, quem recreatum avide expectamus a Cel. Villoifoni manu, Cornutus N D. c. 29. Ζευς λεγεται γεννησαι τας Ὡρας, ὑφ' ὧν τα αγαθα παντα καθ' ἡμας ωρευεται και φυλαττεται.

904—6. Μοιρας — κακον τε. Iterum inclufa vides haec. V. fupra v. 217., unde verba plurima huc translata funt. Hic vero Parcae, quae ibi funt Nocte prognatae, matrem Themidem habent: quae varietas, etfi in fabulis ipfis follennis, fi in uno eodemque carmine occurrat, nequaquam ferenda erit, et alteruter locus pro interpolato habendus. Pofteriorem hanc genealogiam adoptavit Apollod. I, 3, 1., fed is vel interpolatam Theogoniam, vel alium mythorum auctorem fequi potuit. v. Ruhnk. Ep. cr. p. 91. Contra Tzetz. priores tantum

 ver-

verſus genuinos habuiſſe videtur, ad Lycophr. v. 144. Robinſon tamen maxime coactam interpretationem maluit ſequi, quam vi agere in bonos verſus.

909. Αγλαιην και Ευφρος. Adiectam copulam verſus poſtulabat, quam alii auctores, qui h. l. adducunt, non negligunt: neque bene και ante vocalem poteſt produci. De mytho cf. Pauſ. Boeot. c. 35. Sequentium vſſ. των — δερκιοωνται dulcedinem pro ſe quisque animadvertit.

914. μητιετα Ζευς. Interponam hic pauca a Reizio viro optimo ad me ſcripta de ratione accentus in voce μητιετα: „Scribendum utique eſt μητιέτα, non μητίετα, vt alibi recte νεφεληγερέτα, non νεφεληγέρετα. Haud quidem negem, Aeoles in hac forma nonnumquam accentum retraxiſſe, vt, ὁ Μύριλλα αντι του ὁ Μυρίλλης: ὁ Κόπαινα αντι του ὁ Κοπαίνης. Sed dubito, an id in omnibus nominibus fecerint; nec uni Aeoles hac forma uſi ſunt, ſed etiam veteres Attici, qui accentum in ea non retraxerunt. Magnum auctorem habes Euſtathium, qui ad Il. α, 175. p. 57. 4. Εστι δε κατα τους παλαιους Βοιωτων και Αιολεων ὁ τοιουτος τυπος του σχηματισμου· διο και τινα εκ των τοιουτων προπαροξυνονται· ὡς ενταυθα το, μητίετα Ζευς. — και εκ του ακακήτης το ακάκητα. — προπαροξυντικοι γαρ εισιν οἱ Αιολεις εν πολλοις, ὡς δηλοι και το δύνατος παρ' αυτοις προπαροξυνομενον. Putavi et ego, non omnia huius formae nomina ſolitos Aeoles fuiſſe προπαροξυνειν; ſed idem tamen putavi, nomina omnia generis eiusdem apud Aeoles προπαροξυτονα fuiſſe aut non fuiſſe: κυρια μεν, προπαροξυτονα· προσηγορικα δε, ου. Si μητίετα et ακάκητα dixerunt, cur dixerunt iidem νεφεληγερέτα, ἱππότα, ἱππηλάτα, ευρυόπα, ηπύτα, τοξότα? Sin haec ſunt, vt ſuſpicor, Attica potius, vt ſane αιχμητα Λυκαων (Il. ε, 197.) Atticum eſt: nam Aeoles βαρυνται fuerunt, nec ullum nomen acuerunt: num eſt credibile, Homerum in eadem forma, in qua ſequutus eſt in plerisque nominibus Atticos, unum et alterum nomen accentu Aeolico uſurpare maluiſſe?„

915.

915. Μνημοσυνης — Cf carminis prooemium, quod ſi Heſiodum non haberet auctorem, ſicut ſupra monſtravi, hoc loco utique expectares Muſarum nomina. Illa vero neque Homerus habet, etſi novenarium numerum agnoſcit Odyſſ. ω, 60. Χρυσαμπυκες epitheton eſt a mulierum illius aetatis ornatu ad Muſas traductum. In illarum mundo erant αμπυκες (Hom. Il. χ, 469), quibus comam in fronte colligebant. Facetus eſt Graevius, qui graviter vetat cogitare de *mitris*, quas Ovidius et Iuvenalis dixerint eſſe vetularum et meretricum. Ridiculum hoc eſt; ſed ſimilis error in aliis ſaepe deludit antiquiſſimorum poetarum interpretes.

924. Αυτος — Continuatur nunc vſ. 900. A Galeno l. l. hic verſus citatur:

Αυτος δ' εκ κεφαλης γλαυκωπιδα γειναт' Αθηνην.

927. ου φιλοτητι μιγεισα. Sic ſcribi debere pro inepto εν φιλ. μιγ., quod conſtanter olim legebatur, res ipſa flagitat, et adfert ita verſum Schol. ad Apollon Rh. I, 859. Sed, ſi quis adhuc dubitet, maxime diverſas olim inter ſe fuiſſe editiones carminis Heſiodei, videat quaeſo, quanto longiorem hanc ῥησιν ex libro quodam Chryſippi exhibeat Galen. loco laud. et iam ab aliis animadverſo. Ibi haec multis modis depravata leguntur, de quibus reſtituendis optime meruit Ruhnk. Sed, vt ingenium exerceant iuvenes, ſtribliginem ſicut vulgo edunt adſcribam:

Εκ ταυτης εριδος ἡ μεν τεκε φαιδιμον υἱον,
Ἡφαιστον, τεχνησιν, ανευ Διος αιγιοχοιο.
εκ παντων παλαμῃσι κεκλημενος Ουρανιωνων.
αυταρ ὁγ' Ωκεανου και Τηθυος ἠϋκομοιο
κουρην νοσφ' Ἡρης παρελεξατο καλλιπαρηου,
εξαπατων Μητιν και περ πολυ δινευουσαν.
συμμαρψας δ' ὁγε χερσιν, ἑην εγκατθετο νηδυν,
δεισας, μη τεξῃ κρατερωτερον αλλο κεραυνου.
τουνεκα μιν Κρονιδης ὑψιζυγος αιθερι ναιων

καππιεν εξαπινης· ἡ δ' αυτικα Παλλαδ' Αθηνην
κυσατο, την μεν ετικτε πατηρ ανδρων τε θεών τε
παρ κορυφην, Τριτωνος επ' οχθησι ποταμοιο.
Μητις δ' αυτε Ζηνος ὑπο σπλαγχνοις λελαθυια
ἡστο, Αθηναιη μητηρ τεκτηνα δικαιων,
πλειστα θεων ειδυια, καταθνητων τ' ανθρωπων.
ενθα θεα παρελεκτο Θεμις παλαμαις περι παντων
αθανατων εκεκαστο Ολυμπια δωματ' εχουσιν.
αιγιδα ποιησασα Φοβεστρατον εντος Αθηνη;
συν τη εγεινατο μιν πολεμηΐα τευχε' εχουσαν.

Videtur ſimul haecce interpolatio magnam ruinam duxiſſe aliorum verſuum, qui hodie in textu leguntur.

933. ναιει χρυσεα δω. Hoc pro δωμα eſſe, in vulgus notum. Notare debebant Intpp., h. l. poni pro δωματα, quod videtur eſſe rariſſimum.

934. Φοβος και Δειμος, Martis progenies eiusque comitatus. Quam ſplendida et terribilis idea! At quanta cum vi his perſonis utatur priſca poeſis, vid. in Scut. 195. 463. Hom. Il. ο, 119. aliisque locis, quos ibi laudant Intpp.

945. Αγλαΐην — Cornutus de N. D. c. 15. Συνοικειν Ὁμηρος εφη μιαν των Χαριτων Ἡφαιστῳ· ταχα δια το επιχαριτα ειναι τα τεχνικα εργα. Locus Hom. ille pulcherrimus eſt Il. σ, 382. ſqq., ubi Thetis ſudantem in officina Vulcanum convenit. Ibi communi nomine coniux eius dicitur Charis, quam tamen, cum Homerus iam plures Gratias noverit (v. Il. ξ, 267.), ex hoc loco Aglaiam poſſis intelligere.

952. Corrig. Ἡρης χρυσοπεδιλου pro Ἀρης, quod in textu male expreſſum eſt.

954. ὃς μεγα εργον εν αθανατοισιν ανυσσας. Verba εν αθανατοισι fateor me adhuc morari. Quippe ſententiam loci hanc eſſe adparet: *Felix ille, qui multis praeclaris rebus in terra geſtis, hoc praemium laborum ſortitus eſt, vt immortalis nunc perpetuo inter deos verſetur!* Atqui ſic vel trahenda ſunt illa εν αθαν. ad

ver-

verbum ναιει, vel, si hoc durius videatur, scribendum εν αθρωποισιν ανυσσας ναιει εν αθανατοισιν αγηραος. — Ita fragmentum Hymni Hom. habet: ὃς πριν μεν κατα γαιαν — πολλα ερεξε, πολλα δ' ανετλη· νυν δ' ηδη κατα καλον εδος Ολυμπου ναιει τερπομενος, και εχει καλλισφυρον Ἡβην. T. V. p. 91. ed. Ern. Cf. Odyss. λ, 602.

956. κλυτη Ωκεανινη. Ed. Trincav. κλυτος Ωκεανινη, quod scite praefert Ruhnken. propter Homericam consuetudinem. v. Il. β, 742. Od. ε, 422. alibi. Ita Hesiodus supra κρυερος v. 657., θερμος v. 696. pro femininis adhibuit. De Perseide, aliis Perse, v. sup. v. 356. et cf. Brunck. ad Apoll. Rh. IV, 591.

958. Αιητης — Idyiam (v. sup. v. 352.) coniugem ei dat etiam Apollon. Rhod. III. 244., qui vocat

Τηθυος Ωκεανου τε πανοπλοτατην γεγαυιαν.

Videndus ibi Scholiastes, quem noster hic locus non fugit.

961. ἡ δε οἱ Μηδειαν. Scr. ἡ δη οἱ, vel ἡ δε τε οἱ, vt Wintert. in textu exhibet: metri caussa.

963. sqq. Stirpem deorum excipit progenies dearum ex mortalibus, recensu admodum breviter facto, nec pro copia et ornatu, quem in superioribus sequutus erat: unde suspicari licet, materiem poetae in his defuisse, nec dum illo tempore eas fabulas a poetis, qui ante Hesiodum vixerant, admodum fuisse carminibus tractatas. Sunt autem amores isti dearum hi: Ceres ex Iasio peperit Plutum; Harmonia Veneris f. ex Cadmo Ino, Semelen, Agauen, Autonoen, Aristaeo nuptam, et Polydorum; Aurora ex Tithono Memnonem et Emathionem; ex Cephalo autem Phaethontem. Medea ex Iasone Medeum; Nereides duae, Psamathe ex Aeaco Phocum, Thetis ex Peleo Achillem; Venus ex Anchise Aeneam; Circe ex Ulysse Agrium et Latinum; ex eodem tandem Ulysse Calypso Nausithoum et Nausinoum peperere. *H.*

963. Ὑμεις μεν χαιρετε! *Valete nunc, o dii!* Versum qui subiicitur, uncis notatum, Heynius aliunde insertum cense-

bat, quae fufpicio animum primo ftatim intuitu fubit. Aliquo modo quidem tueri locum fuum videri poffet, fi quis omnia illa cafu quarto fcriberet, νησους τ', ηπειρον τε και ἁλμυρον ενθαδε ποντον, et ad ultima vf. antecedentis traheret. At hoc parum fatisfaceret. Ac mihi potius, dum haec fcribo, et fuperior vf. Ἵμεις ipfe fufpectus fit. Nam mirum eft, Deos valere dicere poetam, cum mox ad dearum filios, non minus in deos receptos, progrediatur. Poterit tamen per me germanum habere verfum, cui non durum videatur, Ολυμπια δωματ' εχοντες de maioribus tantum diis et maribus accipere.

969 Δημητηρ — Legitur hic mythus etiam in Hom. Od. ε, 125. iisdem paene verbis. In nomine herois difcrepant, aliis Iafion, aliis Iafius, nonnullis etiam Iafon fcribentibus. v. Perizon. ad Ael. V. H. XIII, 1. Intpp ad Hygin. f. 250. Allegorici fermonis in hac fabula perquam aperta veftigia funt, vt recte haftenus Heraclid. Alleg. Hom. c. 68. Ιασιων, ανηρ γεωργιας επιμελουμενος, και δαψιλως τους απο των ιδιων αγρων καρπους λαμβανων, εικοτως ὑπο της Δημητρος εδοξεν ηγαπησθαι. cf. Diod. Sic V, 77. in quo Pluti patriam habemus Tripolum Cretae vicum, inepte confictum e νειῳ τριπολῳ h. *novali ftudiofe fubacto*. Caeterum fequiori aevo Plutus, deus hominibus divitias praebens, pro temporum diverfa indole aliter defcribitur, vt in Ariftophanis comoedia huius nominis, et noto fcolio Timocreontis Rhodii fervato a Schol. Ariftoph. ad Ran. 1337.

971. Κρητης εν πιονι δημῳ. Saepe fic Homerus: Ιθακης ενι δημῳ, Λυκιης εν πιονι δημῳ, Φαιηκων ανδρων εν πιονι δημῳ, in quibus ubique *populus* pro *terra* vel *regione* ponitur, ufu et poetis latinis folemni. Unde fimiles quoque formae ductae, quas confer Odyff. β, 328. ζ, 3. Hoc non monerem, nifi tantillae rei ignoratio fraudi fuiffet Graevio, mutato accentu fcribi iubenti δημῷ pro δήμῳ, vt a δημὸς (adeps) fit: quae correctio nollem excidiffet viro laudato.

973.

973. πασαν ad γην referri multis videbitur durum ob interiecta και ευρ. νωτα θαλ., et corrigat aliquis forte παντη seu πασης. Attamen non ſine exemplo ſunt huiusmodi traiectiones verborum in vetuſtioribus poetis. Cf. v. c. Il. χ, 67. 69. Ad eorundem morem pertinet quoque anacoluthon, quod in dativo τῳ τυχοντι hic animadvertitur.

979 — 83. Κουρη — Quum ſermo iam ſit de iis, quos *viri mortales* e deabus ſuſceperint, haec ab imperita manu e ſuperiore narratione v. 287. ſqq. iterum intruſa, hoc loco prorſus aliena eſſe, ipſe Clericus vidit, qui praeter hanc in toto Heſiodo vix ullam interpolationem odoratus eſt. In primis verſus 980. ineptus eſt. Numquam enim, ſi recte memini, hoc ſenſu Graeci dicunt εν φιλοτητι Αφροδιτης. Alia res eſt Odyſſ. θ, 288. — V. 982. Γηρυονην ſcribere non neceſſe erat. Ultimas duas vocales una ſyllaba efferebant antiqui, vt etiam v. ſq. in βοων.

986. φιτυσατο. Ita ſcripſi pro vulgato, quod omnes editiones invaſit, φυτησατο. Nam ſi vel maxime Lexicorum noſtrorum verbum φυταομαι graecum ſit, quod dubitatione non caret, prima ſyllaba in eo eſſet corripienda, quam intenſam hic habemus. In φυσις enim et inde deductis ſemper prima brevis eſt. Rectius igitur ſcribetur φιτυσατο metro melius conveniens. Emendationem confirmatam poſtea vidi ab Etym. M. p. 795. l. 28., ubi hic locus, quaſi in rem ſuam ſit, a Grammatico adſertur, qui de patre tantum ſumi vocabulum contendit. Niſi forte pro Κεφαλῳ legit Κεφαλος. Saepe eo et alii poetae utuntur, at ſaepiſſime eius locum occupavit alterum illud. Quod moneo, ne quis forte gloſſam Heſychii φιτυσατο· εγεννησεν ex loco noſtro hauſtam eſſe dicat. Caeterum iſta verborum botanicorum translatio ab antiquis maxime frequentatur. v. vel Plat. in Theagis pr.

987. ιφθιμον Φαεθοντα. Pauſan. Att. p. 8. Κεφαλον καλλιστον γενομενον φασιν ὑπο Ἡμερας ερασθεισης ἁρπασθηναι, και οἱ παιδα γενεσ-

γενεσθαι Φαεθοντα· και φυλακα εποιησε του ναου. Ταυτα αλλοι τε και Ἡσιοδος ειρηκεν εν επεσι τοις εις τας γυναικας. Locum debeo doctrinae Heynii in Not. ad Apollod. p. 822., in quo memorabile eſt, quod ea, quae de Phaethonte hic legimus, a Pauſania ad aliud Heſiodi poema, Καταλογον γυναικων, diſerte referuntur. Nam illud et alibi ſic deſignare ſolet ᾀδομενα εις τας γυναικας. Hinc neſcio an firmari poſſit ſuſpicio mea, qua hanc extremam partem carminis conflatam puto ex aliis poetae carminibus, nominatim ex illo catalogo, reciſis forte multis, quae uberius ibi tractata erant. Verum non omnino cum noſtro loco convenit ille Pauſaniae, vt in quo Phaëthontem Aurora ſ. Hemera, non Venus, templi ſui cuſtodem conſtituit. Sed corrigendum forte ſic: Φαεθοντα· ὅν και ἡ Αφροδιτη φυλακα εποιησε του ναου.

989. παιδ' αταλα φρονεοντα. Sic Hom. Il. σ, 567. et Hymn. in Cer. 24., non ἁπαλα, vt libri Heſiodei habent, quod dubito an alibi ita occurrat. Hinc coniecturam Guieti praefero, quam confirmabat codex MS. a Ruhnken. inſpectus. Eod. vſ. corrigi iubebat Graev. et ante eum Winterton φιλομμηδης e v. 200. Sed vid. ibi Not.

991. νυχιον locum hic habere non poſſe, vidit iam antiquus criticus, cuius emendationem ſervavit Scholion ad voc. νυχιον: Τουτεστιν αφανη, λαθραιον. Αρχιλοχος δε γραφει μυχιον· οἷον εν τῳ μυχῳ αδυτῳ προφαινοντα εν τῃ Κυπρῳ. Tum alia ſequitur explicatio, qua vulgatum aliquis interpretatus eſt νυκτερινον· τα γαρ της Αφροδιτης μυστηρια νυκτερινα. Et hoc modo νυχιον defendit Graevius. Verum eſt, noctu ſubinde celebrata fuiſſe Veneris ſacra, quod pluribus perſequitur V. C. Wernsdorf ad Pervig. Ven. p. 426 ſq. Aptius tamen eſt epitheton ſacerdotis μυχιος h. e. εν μυχῳ ναου πολευων. Itaque correctionem recepi. Occurrit eadem varietas in O. et D. 521., ubi itidem reponerem μυχιη.

1002. Φιλυριδης. Alii Φιλλυριδης Rectius illud. V. ad vs. 5.

1008. Αινειαν — Legatur Hymn. Hom. in Venerem, ubi omnis haec fabula de amoribus Veneris et Anchisae fusius ac mira cum suavitate narratur.

1013. Αγριον ηδε Λατινον. De Agrio, Ulyssis filio, quod equidem sciam, aliunde non constat. Praeferat igitur aliquis Αδριον, quod et Heynio non displicebat, vt nomen herois sit, unde mare Adriaticum. Sed Adrius non magis nobile nomen, quam alterum, quod et Schol. Apollon. ad III. 200 et Eustath. servat ad Odyss. p. 1796. Totum huius locum notabilem adponam: Εκ Κιρκης υἱοι καθ' Ἡσιοδον Οδυσσει Αγριος και Λατινος, εκ δε Καλυψους Ναυσιθοος και Ναυσινοος. Ὁ δε την Τηλεγονειαν γραψας Κυρηναιος εκ μεν Καλυψους Τηλεγονον υἱον Οδυσσει αναγραφει η Τηλεδαμον, εκ δε Πηνελοπης Τηλεμαχον και Αρκεσιλαον. Κατα δε Λυσιμαχον υἱος αυτῳ εξ Ευιππης Θεσπρωτιδος Λεοντοφρων, ὁν αλλοι Δορυκλον φασι. Σοφοκλης δε εκ της αυτης Ευρυαλον ἱστορει, ὁν απεκτεινε Τηλεμαχος. Ὁ δε τους Νοστους ποιησας Κολοφωνιος Τηλεμαχον μεν φασι την Κιρκην ὑστερον γημαι· Τηλεγονον δε τον εκ Κιρκης αντιγημαι Πηνελοπην. Habemus hic nomina plura, quae apud poetas superstites non minus frustra quaesiveris. — Post hunc versum, alium reperiebat in codice suo Ruhnkenius:

Τηλεγονον δ' ετεκε δια χρυσην Αφροδιτην.

Qui si minus scaber esset, vel ab editis libris agnosceretur, quis eum expungere sustineret? Bene hic adiungi poterat Telegonus, Ulyssis e Circe filius, quem Tusculum et alia loca Italiae condidisse antiqua fama erat. Et ecce! concinniorem versum adfert d'Orville ad Charit. p. 465., quem eodem loco in alio codice invenerat:

Τηλεγονον δε γ' ετικτε δια χρυσην Αφροδιτην.

Idem liber meliorem sq. versus lectionem firmare dicitur.

1014. μυχων νησων ἱερων. Vitium hoc est, quod etsi dudum a pluribus notatum, per recentissimas editiones adhuc impune grassatur. Recepto in textum μυχῳ nihil certius.

Ita

Ita Hom. Il. ζ, 152. Od. γ, 263. *μυχῳ Αργεος.* Apollon. III, 42. *νησοιο ευρυς μυχος.* Dionyſ. Perieg. v. 12. *μυχος Αιγυπτοιο.* Ad rem cf. Schol. Apollon. Rhod. III, 311. niſi ea ad alium poetae locum ſpectant.

Videmus ex his verbis, quam parum cognita eo tempore fuerit Italia, nec niſi ab Eridani oſtiis et inſulis nota. *H.*

1015. *αγακλυτοισιν* perperam item in omnibus edd. exaratur. Sic et in Homero aliquot locis in fine verſus *δουρικλυτος Μενελαος* ante Barneſium olim legebant, ubi nunc in melioribus libris eſt *δουρικλειτος.* Priorem enim ſyllabam in *κλυτος* et eius compoſitis ſemper corripi, memini nunc ignotum. Idem vitium abſterge verſui Heſiodeo, quem in Schol. ad Sophocl. laudatum inter fragmenta receperunt, ubi mendoſe ſcribitur:

ἡ τεκε θ' Ἑρμιονην δουρικλυτῳ Μενελαῳ.

1020. *Νυν δε* — Si duo extremi verſus genuini ſunt, pergebat poeta enumerare heroinas, *γυναικων φυλον*, (vt ſup. 965. *φυλον θεαων*) *mulieres mortales*, ab heroibus coniugio habitas, e quibus heroes prognati. Ex iis debuit eſſe Alcmena Amphitruoni nupta, e quo Iphiclum, ex Iove autem Herculem peperit. Ita poema, quod a Grammaticis inſcriptum eſt Clipeus Herculis, Theogoniae eſſet attexendum, interceptis temporis iniuria iis, quae in medio erant. Sed verſibus iſtis noviſſimis parum auctoritatis eſſe arbitror.

AD

AD EDITOREM

EPISTOLA C. G. HEYNII. *)

Dedi hoc priftinae neceffitudini noftrae, amicitiaeque hinc enatae, cum poftulares a me fymbolam operae in nova Theogoniae Hefiodeae editione adornanda occupatae, vt ea, quae olim, cum eam interpretatus effem, tum cum in Commentationibus Soc. R. Gött. de carmine illo agerem, aut in Apollodoro cum eo comparando, obfervaveram, recoquerem. Nibil tamen a me expectabis, quod aut exquifitum aut valde elaboratum fit. Premebant me cum alia, tum illa difficultas, quod Tuas obfervationes non infpicere licuerat, anteaquam meas digererem. Potuit itaque contingere, vt nonnulla iam a Te allata iterum afferrem: nec mihi conftabat fatis, effentne a Te ipfo iam excerpta, fi qua e Commentatione in Theog. Hefiodeam, feu ex Notis in Apollodorum ad Hefiodum illuftrandum facere poterant; quae plerumque omifi, ne bis appofita taedium facerent. Non igitur muneris a me miffi, quod quam exiguum ac tenue fit non ignoro, fed obfequii mei et voluntatis a Te ratio habebitur. Scr. Göttingae d. XXVIIII. Iunii MDCCLXXXIV.

Quae

*) Reliquo commentario typis iam exfcripto, fubmiffas Göttinga accepi a praeceptore quondam meo, qui oculis meis mihi carior eft, Ill. Heynio hasce animadverfiones, quas vt opufculo tamquam coronam adiicerem mihi permifit. Quae cum multa habeant ad melius vel intelligendum vel emendandum carmen egregie facientia; gaudeo nunc vel fic opera mea ad Hefiodum accedere aliquid, quod doctioribus gratum erit. Modo ea, quae ipfe adfcripfi, a viro acutiffimo confirmari ac probari video, modo fuppleri hinc vel emendari illa poterunt.

Quae praefixa ſunt, plurium exordiorum eſſe videntur particulae, etſi et hae a diverſis auctoribus profectae, in antiquiſſimis tamen exemplaribus iam exaratae, forte illo ſtatim tempore, quo primo litteris conſignabantur, cum a Rhapſodis iam miris modis variata carmina eſſent, partim memoriae errore, partim ſtudio importuno. Quid Heſiodo, quid Rhapſodis debeatur, difficile dictu eſt. Poſt primos verſus 1—23. ſubiecit aliquis v. 24—35. Inde aliud alterius Rhapſodi ſequitur prooemium, et, ſi recte ſuſpicor, alius intertexuit v. 50. ſqq.

Primi ſtatim verſus neſcio an interpolati ſint. Illud quidem exemplis aliis ſimilis copiae defendi forte poteſt: Μουσάων Ἑλικωνιάδων — αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος. *Muſae Heliconiades, quae Heliconem tenent:* mox tamen iterum ſubiicitur: *et quae in Helicone choros agunt.* Etiam illa ad idem redeunt: *ſaltant circa* κρήνην h. e. *Hippocrenen*, et *lotae in Hippocrene choros agunt in Helicone.* Sequitur v. 9. *Inde decedunt, vt Iovem canant* (non, *canentes*) at ubi? in Olympo puta. Sed cur ἐννύχιαι? *noctu?* Dicendum erit eſſe idem, quod κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῇ, vt, tanquam deae, *nube tectae et obſcuratae* ſint. Nam diverſo modo noctu choros agit Venus cum Nymphis et Gratiis apud Horat. l. Carm. 4. in verni aëris clementia. Sed vereor, ne totus locus a v. 5 — 10. alterius poetae ſit. Iis ſaltem eiectis omnis moleſtia tollitur. Ceterum notanda ara Iovis in Helicone.

12. χρυσέοισι πεδίλοις. Cur haec commemorat poeta? In Iunonis inceſſu conſpicienda ſunt pedum vincula, eaque aurea, vt in dea. Memoratur Iunonis Argiuae ſignum ex ebore et auro ap. Pauſ. II, 17. quod tamen ad Heſiodi aevum aſſurgere non potuit.

19. Forte fuit: Ἰαπετόν τ' ἠδὲ K.

23. ἄρνας ποιμαίνονθ', non tanquam paſtorem mercenarium, ſed ex vitae priſcae ratione, cum in agro colendo et armentis paſcen-

pafcendis omnis hominum opera effet occupata. Vf. 24. praefero ἴειπον, quod follenne eft.

26 — 28. Verfuum fententiam vix affequi fatis licet. Aut apodofis deeft: *huius facultatis portione aliqua te impertiemus*; aut principium: quod Apollonius ap. Schol. cenfuiffe videri debet. Nam fententia requiritur haec aut fimilis: *O paftores, qui vitam exigitis per focordiam; nos Mufae, quae fingere novimus veris fimilia aut etiam vera commemorare poffumus, mentem tuam o Hefiode, facultate et ftudio canendi imbuemus.*

31. ὀρέψασϑαι commode fatis repofitum eft. Sed vereor ne ufus loquendi et Hefiodeus et Homericus poftulet ὀρεψάμεναι. In epigrammate etiam eft pro interpretamento ἐρυσσάμεναι. Euftathii obferuatio fub f. Od. α. fuper vfu activi ὀρέπω vix ad Homerum et Hefiodum fpectat.

35. Si Rhapfodi alicuius hi verfus funt, non Hefiodi, affequi licet, quomodo ex Homerico loco Il. χ, 126. hoc petitum et in prouerbium verfum fit: manet tamen vel fic diverfa ratio. Nam ἀπὸ δρυὸς ἠδ' ἀπὸ πέτρης ὀαρίζειν *de otiofis paftoribus vel agricolis inter fe colloquentibus* expedita res eft. Debet igitur et in Hefiodi loco accipi: τί μοι ταῦτα λέγεται ὡς (γενομένῳ, ὄντι, ἑστηκότι) περὶ δρῦν, *quorfum fabulor, otiofe haec commemoro, ac fi, vt prouerbium fert, in rupe vel quercu confabularer cum aliquo.* Mox τύνη, *tu*, debuit olim dictum effe, *heus tu, agedum.*

40. Alias *ridere* fi terra, domus, alia dicuntur, *ad oculorum fenfum* id fpectat: vt in ipfo Homero Il. τ, 362. vbi de fplendore ac luce. Hic tamen vix aliter quam de convivarum hilaritate accipi poffe intelligo.

45. 46. Alter verfus otiofus et ex v. 111. repetitus videri poteft; rem tamen fic conftituere licet: Primo antiquioris ordinis deos celebrant Mufae, *Uranidas* dictos et *ex iis natos*, (cf. 132 fqq.) eosdem *Titanas* appellatos v. 207 fq. Tum *Iovem* canunt: expectabam cum ipfo ceteros Cronidas et Iovis progeniem; pro his v. 50. ἀνϑρώπων γένος commemoratur:

quod saltem ad heroes, Herculem, Bacchum et similes referendum. Sed Rhapsodus, qui haec attexuit, parum memor fuisse videtur, *in deorum consessu* haec a Musis cani.

64. 65. Tollitur sane molestia altera: οἰκί᾽ ἔχουσιν ἐν θαλίῃς, si aliter interpungas; verum exoritur alia non minus molesta ratio, reiecta copula post alteram vocem: ἐν θ. ἐρατὴν δὲ δ. Cui facile mederi poterat auctor: ἐν θαλίῃς δ᾽ ἐρατήν γε διὰ στ. Sed scabrities etiam reliquis insidet, quippe carminibus, quae a diversis Rhapsodis profecta videntur. Νόμους et ἤθεα θεῶν interpretor ex ipso Hesiodo v. 74. 112. (vbi ἄφενος sunt ea ipsa munera, quae inter se despertiti sunt dii, tanquam patrimonium suum) et v. 393. et al. *de honoribus et muneribus inter eos distributis.* cf. *Comment. de Theogonia* p. 131. et add. Aeschyl. Prometh. 229 sq. Valck. ad Hippol. 107.

68. αἳ τότ᾽ ἴσαν. Cum natae essent sub monte Olympo, montem ascendunt et deorum consessum ingrediuntur. Incessus autem fit choreis ductis: v. 69. 70. οὐρανὸς locum habet post Olympum, quia hic nubibus obductus vertice ita attollitur, vt nullis tempestatibus obnoxius esse credatur. v. Solin. c. 9. In nubibus igitur Iupiter regnat, fulminat et tonat.

75. Ταῦτ᾽ ἄρα. Videntur haec ipsa verba arguere, insititia esse quae inde a v. 51. subiecta sunt; etiam is ipse versus ὑμνεῦσαι repetitus erat ex v. 37. Sunt tamen et haec, quae a v. 75. procedunt, vix ipsius Hesiodi, valde antiqui tamen poetae. *Eloquentiae* (haec est ἕρση) *in conciliis et iudiciis vim Musis deberi* ait.

86. ἰθείῃσι δίκῃσι. De *sententia lata* dictum ἀσφαλέως, *cum gravitate et auctoritate.* Mox v. 89. βλαπτομένους non tam esse putabam *iniuria affectos quam exasperatos, inconsulto agentes,* βλ. τὸν νοῦν: nam v. 90. *mitigat eorum animos rex.*

94. Versus seqq. vix h. l. abesse possunt. A regibus *ad poetas* progreditur auctor, Musarum munere natos.

97. φιλεῦνται. An alia fint exempla primae in hac voce productae, non recordor. an fuit φίλονται? vnde ap. Hom. ἐφίλατο.

108. Principio extitere dii cum terra, fluviis, mari, aftris et caelo. Adeoque v. 111. οἵτ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, non accipi poteft: *et qui ex iis nati funt dii:* nam nec ex aftris eos natos effe conftat, nec Οὐρανὸς deus commemorari poterat poft v. 106. Sed accipiendum: *et qui ex quibus nati fint dii*; ἐκ τῶν pro ἐκ τίνων. Verfus 104 — 133. leguntur apud Theophil. in Autolyc. II. p. 84. 86. cum lectionis varietate aliqua, parum tamen memorabili.

115. ὅ τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν. Erit adeo dictum aut cum refpectu *ad Chaos*, ὅ τι *quod fuit ante deos*; aut erit accipiendum pro ὅστις αὐτῶν; nifi fuit: γένος pro γένετ'. At recte tollitur totus verfus.

120. Sphalma tollendum et fcrib. Ἠδ' ἔρος, ὅς, — λυσιμελής, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀ.

146. μηχαναί non poffunt effe *fraudes*, quod Graevius vult; alienae illae funt a Cyclopum ferocitate, fed eft *machinatio fabrilis*, *ars*.

152. ἐπίφυκον, (puta a πεφύκειν) ἐπὶ στ. μ. hoc eft. ἐν τῷ σώματι. Ita nolim tollere verfum cum Guieto.

154. ὅσσοι γὰρ — παίδων pro παῖδες. *Principio quotquot* — Ita γὰρ poni folet. σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆϊ forte σφετέρῳ γ' ἤχ. Sed et alibi δὲ in apodofi legitur apud Homer. et Hefiod., vti omnino ea particula in iftis poetis locum aliarum obtinet. Mox v. 161. δὲ eft pro γὰρ, 163. eft pro καὶ et fic porro. Confentaneum hoc fermoni nondum fatis elaborato. ἤχθοντο, *invifi erant patri*, ἐμισοῦντο.

160. στεινομένη. Seleucus apud Schol. legit ἀχνυμένη. Sed alterum doctius. Sic apud Homerum Scamander στεινόμενος νεκύεσσι Il. φ, 220. quod non eft *dolens*, fed, *coangustatus multitudine cadauerum innantium*. Veteris autem poetae, qui haec commentus erat, mens haec fuiffe videtur, vt Terra, indignata, fe fruftra parere liberos a marito mox ex partu

 abo-

abolendos, omnino auferre maluerit marito vim procreandi liberos.

176. Non ἀμφὶ Γαίῃ, fed ἐπέσχετο Γαίῃ, *fe applicuit ei*, ἀμφὶ, *undique*. Mox fuit forte ἐκ τε λόχοιο. In 188. ordo eft: μήδεα δ' (fic fcribendum pro θ') ὡς τὸ πρῶτον, α. α., κάββαλ', ὡς φέρετο.

191. ἀπ' ἀ. χροός. Sunt τὰ μήδεα v. 188, pudenda Coeli. In v. 189. ἀπ' ἠπείροιο iam in Schol. habetur; ornatus cauffa adiectum videri poteft, ita vt nec vrgeatur; poteft tamen etiam in Olympo monte res acta effe, vt adeo proprie terra continens in hac re locum habeat. Mox v. 195. malo cum Iunt. ποσσὶν ὕπαι ῥ.

208. νεικείων h. exprobrans ipfis facinus atrox, quod manum parenti intulerant. Ceterum haec antiqua fatis etymologia prifci et ignoti, peregrini forte, nominis non minus, quam aliae apud veteres, docet, grammaticam artem non nifi fero probabiliter elaboratam effe. Mirari licet multo magis Grammaticos ad h. l., qui τιταίνειν a voce τίειν, τίνειν, repetunt; cum toties apud Homerum τιταίνεσθαι occurrat. τιταίνειν eft τείνειν, ἕλκειν, adeoque idem atque ὀρέγειν: ita vt τιταίνοντας fc. τὴν χεῖρα refpicere debeat v. 178. ὠρέξατο *protendit fe, prominet*, σὺν χειρὶ λαιῇ. Mirum vero et illud, quod eiusdem vocis duplex etymologia propofita eft, altera v. 210. a τίω. Si analogiam fpectes, ceteris etymologiis praeftat illa, quae apud Diodorum occurrit, vt Titanes a Titaea matre dicti fint; fuit forte τίτη eadem quae τίτθη, τιθή, nunc pro mamma ac nutrice dicta. Saltem fpeciem haec haberent.

212. 213. Manus interpolatrix in his vff. manifefta. – 215. πέρην κλυτοῦ ὠκεανοῖο, *fub occidentem folis*, (vnde Noctis filiae illae funt) *in infula maris Atlantici*. cf. 292. 294. et ad Apollod. Not. p. 387 fq. add. p. 409. Epitheton κλυτὸς fimpliciter ornat.

217. νηλειποίνους. Receptam malim Ruhnkenii emendationem νηλιτοποίνους, *quae vlcifcuntur delicta*. Quod media in νηλιτο—

το — corripitur, in ἀλίτης vel νηλίτης producitur, hoc fieri necesse est, quod alia nomina deducta sunt ab aoristo secundo, seu a forma ἀλίτω, media brevi, cuius imperfectum nunc pro aoristo altero habetur: alia ab ἀλείτω vel ἀλίτω, media longa; tertia forma est ἀλιτέω, ἀλιτέομαι. Versus 220. 1. 2. a Rhapsodo insertos esse nullus dubito; dubito nunc an v. 217. 8. 9. et ipsi ab Hesiodo profecti sint? Nam praecesserat Μόρος et Κὴρ, nunc subiiciuntur Μοῖραι et Κῆρες, serioris ingenii foetus, et Μοῖραι memorantur infra 904. ex Iove natae; vt adeo nunc illos versus relinqui malim, quam eos, qui hic inserti sunt.

226. *Eris* antea inter antiquiores deos non commemorata repente nunc prodit; adeo alia et a superioribus diversa haec genealogia habenda.

233. In *Nereo* non tam maris notio quaerenda, quam nominis fatidici: persona senis ei imposita cum virtutibus senectutis, *prudentia* et *moderatione;* cum prudentia coniunctum est, *vt vera vaticinetur:* moderationi opp. ὕβρις.

242. Oceanus circumfluus, terram ambiens, ποταμὸς, ex Homero satis notus. Sed τελήεις plures notiones admittit. Si vsum Homericum sequimur, est idem ac κλυτὸς, *eximius, praeclarus*, epith. ornans. De nominibus Nereidum cf. Apollod. I, 2, 7. et Not.

268. Harpyiae ἕπονται, *volant*, ἅμα σὺν πνοιῇς Ἀνέμων ἠδ' οἰωνοῖς, h. e. *eadem celeritate, qua venti et alites mouentur.* Ita tandem ἅμα πνοιῇ ἀνέμοιο idem est atque ἶσα ἀνέμῳ, ap. Homer. Od. ω, 98. ε, 46. et Il. ω, 342. vbi volat Mercurius *eadem celeritate qua venti*, ita vt venti praevertere non possent: nec aliter de equis Il. π, 149. Verum rem expedit Il. τ, 415. vbi Achillis equi: Νῶι δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν. Nec aliter accipio Od. β, 148. μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο; etsi hoc per se esse possit pro διὰ, vt est v. c. Il. ψ, 367. vbi iuba equorum mouetur μετὰ πν. ἀ. etsi et hoc redit ad vim vocis σύν. In Il. μ, 207. simpliciter dictum πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο. Contra alias *ventos*

tos non modo *aequare*, fed etiam *praevertere* aliquis dicitur, vt Boreadae ap. Apollon. II, 276 et faepe. Mox μεταχθόνιαι dubitationem vix admittebat.

270. Sine haefitatione admiffam vellem Graeuianam correctionem καλλιπάρῃος: nam Graeae foedae erant adfpectu. cf. Apollod. II, 4, 2. In ed. Farr. eft καλλιπαρῄος.

283. Quid in vetere lectione retinenda fequutus fit Cel. editor, diuinando forte affequor: ἄορ vna fyllaba efferri poteft, vt et Χρυσάωρ binis fyllabis efferendum eft. Nec tamen ratione deftituitur altera lectio: Γένθ'· ὁ δ' ἄορ.

295. Ἡ δ' ἔτεκε — Callirrhoe fcil. Cf. ad Apollod. Not. p. 249.

306. Τυφάονα. Ed. Farreana Τυφωέα, interpolatione, puto, ex v. 821. Non enim fatis liquet, iidemne Hefiodo fint an diuerfi.

323. 4. Qui hos verfus intrufit, Chimaeram prorfus aliam nobis effinxit, corpore caprino, cauda draconis et capite leonino ignem efflante. Sed cf. ad Apollod. Not. p. 286.

347. Alienum effe arbitror interpretum acumen, qui κουρίζειν pro κείρειν accipiunt. Nam fluvios κουροτρόφους dici, nota res eft; ita et Apollo κουροτρόφος. cf. Euftath. p. 1293, 3. Similiter et Nymphae κουροτρόφοι, a nutritione incolentium terras. Verbum κουρίζειν tranfitive hoc loco; at ap. Hom. Od. χ, 185. Laertes eft κουρίζων. In v. 359. Κρηνηΐς τε praefero ex Bodlej. Eo alludit lectio edd. Κρυσηΐς τε et Κρισαίης τε.

377. De *Perfe* v. ad Apollod. Not. p. 22. Quod eius fapientia praedicatur, ad aliam obfcuram fabulam fpectat. Forte Hecate filia ab illo artes magicas edocta fuit.

386. H. e. *Iovis perpetuae comites funt.* Mox 389. ἐβούλευσε eft *confilio*, *prudentia confequuta eft*, *obtinuit*, *effecit*. Et 392. εἶπε, *promifit.*

393. ἀποῤῥαίσειν. Male Guietus tentat. Eft *deturbare*, *deiicere*, *priuare* aliquem munere fuo, ἀφελέσθαι. Apud Homerum

merum eſt ἀποῤῥαίειν τινά τι. Od. α, 404. π, 428. Contra ἐπιβήσεμεν eſt ἐπιβιβάζειν, vt ſaepe apud Homer. et in Ἐργ. 580. Exemplum deae, quae ſua γέρα, iam ante ſibi impertita, retinuit, et alia a Iove accepit, eſt Hecate v. 414. 421 ſq.

401. Iupiter ſibi Stygis liberos *Zelum*, *Nicen*, *Cratos et Bien* ſemper *praeſto eſſe* voluit: cf. v. 386.: praeclaro commento. Nec mirum adeo, Iovis miniſtros adhiberi eos ab Aeſchylo.

416 ſq. Poſſunt haec vtique ſic accepi, vt non in quibusvis, etiam quae aliis diis fiunt, ſacris invocetur Hecate, ſed vt tantum illa inuocata in ſuis largiatur quae quis precatus fuerit. ἱλάσκηται non θεούς, ſed αὐτήν: Ita 421. 2. erit accipiendum: eam habere ſortem aequalem cum ceteris Uranidis; nihilo deteriorem, quam vllus alius ex iis habeat. Sunt tamen vel ſic ſeqq. de *Hecates* poteſtatibus valde memorabilia. Vſ. 415. eſt ἐν θεοῖς ἀθ. Verſum 430. bene conſtituit Graeuius: emi-net is, ὃν ἐθέλῃ κε μεταπρέπειν:

454. Ionicus ſcriptor Ἰστίην exaravit, quod et Ald. habuit.

472. τίσαιτο δ' ἐριννῦς πατρὸς ἑοῖο non eſt, pater Rheae, quo inductus Guietus ἀνδρὸς reponebat, ſed reſpectu ad illa habito παῖδα φίλον, ipſe *Cronos*, *pater filii*, *quem Rhea vtero gerebat.* Ἐριννύες pro *ſcelere quod Poenae perſequuntur.* πατρὸς ἑοῖο pro αὐτοῦ τοῦ παιδός.

481. ἶκτο φέρουσα ſc. *Iovem iam natum.*

482. 4. κρύψεν δέ ἑ — Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Optime de hoc loco meruit Graevius, e quo haec tenenda cenſeo. *Aegeus* mons bene repoſitus eſt pro *Argaeo*: auctore maxime Theone ad Aratum. *Iugi Idaei* plura fuere cacumina, diverſis nominibus: in quibus et *Dicte* ſ. Dictum. Pro *Lycto*, quod vrbis, non montis nomen eſt, Meurſius in Creta ἐς Δίκτον coniiciebat. Graevius *populum Lyctium* non male interpretatur Lyctum: potuit ſub eius ditione eſſe mons et campus Aegaeus: potuit etiam

Rhea a Lycto procedere ad montem Aegaeum. In Schol. ap. Heinf. p. 280. ἀφ' ἧς (αἰγὸς) καὶ Κρήτῃ Αἰγὸς ὄρος καλεῖται (melius Trincav. ed. ἀφ' οὗ ἐν Κρήτῃ καὶ Αἰγὸς ὄρος καλεῖται) καὶ Αἰγαῖον τὸ ὑπ' ἐνίων ἔκδικον καλούμενον. leg. Δίκτον. Minus bene τὸ Ἰδαῖον fubftituebat Graeuius.

495. Id quod Cronos Metidis dolo adductus facit apud Apollod. I, 2, 1. Ita vero abfonus prorfus verfus 496. νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο. Quae enim partes Iovis ea in re fuere, fi Γαίης ἐννεσίῃσι res facta? Lapis oftendebatur Delphis v. Pauf. X. 24. Ceterum cur verfus 492 — 500. vncis inclufi fint, non affequor; abeffe enim vix poffunt, fi narrationis ordinem fpecto. Redolere interpolationem videri poteft v. 505. καὶ στεροπήν. De re cf. v. 156. fq.

517. Hefiodea ratio diuerfa eft ab ea, quam Pherecydes induxerat, (v. ad Apollod. Not. p. 407.) vt in Hyperboreis aut in eorum finibus Hefperidum hortos conftitueret. Hefiodus enim ad extremum occidentem Europae et Libyae cum Atlantem tum Hefperides revocat; et has quidem in infula adiacente in Oceano Atlantico collocare videtur, Graeas (faltem fup. 274. πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο) ex adverfo, adverfus Atlantem vf. 518. Diverfum confilium aliorum eft, qui in media Libya Hefperidum hortos conftituerunt. Etiam Gorgadas infulas et Hefperi cornu non nifi feriora fecula finxere ex prifcis fabulis.

522. μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας fi iunguntur, vt fit διελᾶν κίονα δεσμοῖς, erunt vincula ipfa mediae columnae iniecta et circumducta. Schol. reddit: διὰ μέσου κίονος δήσας τὸν Προμηθέα, fenfu probo: fed an ἐλάσας eft δήσας? Iungenda funt: Προμηθέα δῆσε δεσμοῖς, διελάσας (δεσμοῖς) μέσον (pro vulgari διελᾶν δεσμοῖς τινι, *vincula immittere circa corpus* dicitur διελᾶν δεσμοῖς τινα) κίονι, ἐν κίονι. Apud Homer: δόρυ διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε. οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.

532.

532. 3. Reiecta eſt, vt video, haud dubie idoneis de cauſſis, Robinſoni lectio. *ταῦτ' ἄρα* pro *διὰ ταῦτα* non bene damnabat Graevius. *καί περ χωόμενος* accipiendum erit *καὶ, χωόμενός περ, κ.* Quod ſequitur de diſceptatione Sicyone facta inter deos et mortales, videtur nihil aliud quam commentum eſſe poetae veteris ad exornandam enuntiationem: Promethum fuiſſe ſapientiſſimum, ſeu, quod idem tum erat, callidiſſimum, qui adeo ipſum Iovem ſagacitate vinceret. Declarata res exemplo, id quod poeta dignum erat; et quidem optione adipis et oſſium victimae propoſita. In hanc quidem facile incidere potuit poetae ingenium, qui videret victimarum carnes omento involutas arae imponi. Neque illud alienum a priſca ſimplicitate, vt diſceptationem ac iudicium inſtitutum memoraret, quo liqueret, vter altero ſapientia et ingenio praeſtaret, Iupiter an Prometheus. At Schol. inſtitutam diſceptationem narrat de tutela hominum et vrbium, quibus diis mandata ea eſſet. Sic accipio verba: *ἐν τῇ Μηκώνῃ ἐκρίνοντο, τίνες θεοὶ τοὺς ἀνθρώπους λάχοιεν μετὰ τὸν πόλεμον.*

537. Aſſentior Guieto ſcribendum eſſe: *τῇ μὲν γὰρ* et *τῇ δ' αὖτ'*: *altera parte* carnes et adipem corio victimae conditam, *altera parte* oſſa omento obducta appoſuit Prometheus. *γαστὴρ βοείη* eſt ipſum corium, *ῥινός.*

551. Iupiter bene intelligebat, Prometheum fraudulenter ſecum agere, (nam ipſam fraudem non perſpexit) et propter hoc ipſum ſuccenſebat non modo Prometheo, ſed toti generi humano. At, quae v. 556. 7. adiiciuntur, non aſſequor; oſſa enim victimarum in aris vsquam concremata fuiſſe, legere non memini; *μηροὶ* et proſiciae adolentur involutae omento; ſuſpectosque adeo verſus habeo. Facta autem ſuperióra ante ignem inuentum, vt ex ſqq. intelligitur. Saltem fabulas diuerſas in hunc modum conglutinauit poeta.

582. In Ald. omiſſo *πολλὰ* legebatur: *κνώδαλα, ὅσσ' ἤπειρος τρέφει,* corrupto metro. Nec aliter Iunt. Farr. At Trincavell.

cavell. κνώδαλ' ὅσσ' ἤπειρος πολλὰ τρ. In ed. Parif. ap. Iac. Bogardum 1544. alio modo verfus conftitutus eft: κνώδαλα, ὅσσα περ ἤπειρος τρέφει; ex ingenio editoris puto.

590. Locum truncatum, aliis omiffis, aliis infertis, effe, narratarum rerum ordo fatis docet. Quae exciderunt, legi poffunt in Ἔργοις, loco parum commodo, v. 54 fqq. nec multum abeft, quin fufpicer ea ad h. l. effe retrahenda, ex parte faltem inde a 83. verfu, temere ibi in margine libri adfcripta antiqui, e quo reliqua exempla fluxere. Quod ἐκ τῆς γὰρ — e Pandora muliebre genus ortum duxiffe dicitur, vix ab antiquo poeta proficifci potuit. Etiam alterius verfus otiofum prorfus hemiftichium: τῆς γὰρ ὀλώϊον ἐστὶ γένος; ita vt fufpicari liceat, verfum 590. ferius fuiffe praefixum. Mox μετ' ἀνδράσι ναιετάουσι iunctim accipiendum erat, *inter homines in terra degentes.*

603. Impedita quae fequitur fententia ex collocatione et nexu verborum. Guietus vidit et interpungere iuffit: ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο, (fc. ἐκείνῳ) ὅς κε — ἵκηται, χήτει γηροκόμου: (vt fit διὰ χῆτος, *per hoc ipfum, quod non habet qui fe fenem foueat.*) Ad vulgatam interpunctionem forte lenior ordo: ὅς κε — ἵκηται, χήτει γηροκόμοιο ὅδ', οὐ βιότου ἐπιδευὴς, ζώει· h. e. ἐν χήτει ζώει: *viuit ille, etfi opum non egenus, tamen fine fedula cura et minifterio alterius.* Mox 609. τῷ δὲ ἀπ' (f. forte τῷ δ' ἐπὶ h. διὰ) αἰῶνος τὸ κακὸν ἀντιφερίζει ἐσθλῷ ἔμμεναι (ὥστε παρεῖναι αὐτῷ) *perpetuo ipfi adeft malum cum bono mixtum.*

613. παρελθεῖν eft παραδραμεῖν.

641. Forte πάντων τ' ἐν σ. Paullo ante oratio expeditior effet, fi cum v. 634. abeffent quoque 635. 6. οἵ ῥα — συνεχέως ἐμάχοντο — In v. 643. δὴ τότε τοῖς int. Briareum, Cottum et Gygen f. Gyen: nam vf. fqq. eos alloquitur.

656. Si περὶ δ' ἴσσι νόημα ex iudicio correctum legitur; neceffe erit refingere quoque πραπίδας.

682. ἔνοσις — ποδῶν videtur iungenda; ita melius procedunt reliqua, quae ſubiiciuntur.

700. εἴσατο (ἔδοξεν) δ', (ὥστε) ἄντα ὀ. ἰδεῖν ἠδ' ο. ο. ἀκοῦσαι, αὔτως, ὡς ὅτε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν πίλνατο. τοῖος γὰρ etc. *adſpectu et auditu, videbatur res ita ſe habere, ac ſi coelum et terra miſcerentur: talis enim ingens fragor futurus eſſet, ſi inter ſe corruerent.* Ita accipienda haec; alias γάρ κε vitioſum eſſet. ὀρώρει κε pro ἄν, mox μέγας ὑπὸ in ed. Trincav. et ed. Pariſ. 1544. In hac quoque v. 725. ἧκοι. Verſus autem 705. prorſus ex ſuperioribus confictus et otioſus eſt.

727. Mos Heſiodeus poſtulat δειρὴν πέρι. Ceterum quae inde a 729. ἔνθα θεοὶ ad v. 745. ſequuntur, paſſim a ſerioribus rhapſodis amplificata eſſe ſuſpicari licet. Cohaerent inter ſe tantum illa: quod *Tartarus muro aheneo cinctus eſt, eiusque pinnacula tenebrae obſident, ſupra eum vero terrae et maris fundamenta ſeu radices ſunt:* — 728. *eodemque in loco Noctis domus.* 744. 5. Nam mera repetitio e ſuperioribus eſt in vſſ. 729 — 733. 736 — 744. In vltimis καὶ Νυκτὸς ἐρ. οἰκία δεινὰ ἕστηκεν parum commode dictum eſt, cum ſaltem repetitum eſſe deberet ἔνθα: *eodem quoque in loco* Noctis aedes ſunt; vt 758. *eodem in loco* Somnus et Mors domos habent, et 767. Hades et Proſerpina et Styx. Ceterum ex his ad intelligendum in promtu eſt, *Tartarum* antea locum *Hadae* obtinuiſſe, cui mox *Pluto* ſucceſſit. Virgilius Tartarum ab Elyſio ſeiunctum in locis inferis collocauit, ſceleratorum ſedem: Aen. VI, 548. ſq. vbi v. 577 ſq. et in Exc. p. 658.

748. ἆσσον ἰοῦσαι iam in ed. Par. 1544. expreſſum video, ex emendatione puto, ſeu Homeri exemplo. Sed ἀμφὶς ἰοῦσαι recte ſe habet, *vtrinque accedunt*, vnaquaeque pro ſe, a diuerſis partibus.

778. 9. ἀμφὶ δὲ — ex more rudis ſermonis pro: κατηρεφέα καὶ ἐστηριγμένα κίοσιν.

780.

781. *ἀγγελίης* ſc. *ἕνεκα*; nec mutandum in *ἀγγελίη*. *Styx* autem dea fontis et fluvii putanda eſt, eodem modo *vt Nympha aliqua*. Incolit illa antrum, e quo fons ſcaturire putandus eſt, mox loca infera ſubiturus. Primo honos habitus deae, vt per eam iuraretur, ſup. v. 400., poſtea ſollennius factum, vt per eius aquam iuraretur: quam adeo afferri ad deos narrat poeta, quoties iurandam ſit. In 783. Trincav. *ὅς κε ψεύσηται*. Ed. Par. *ὅς κε ψεύδηται*, melius quam vulgo.

793. Aut *ἐπίορκος* ſcribendum cum Guieto, aut *ἐπίορκον ἐπομόσῃ* iungendum, *qui peierauerit.*

801. *ἀπομείρεται*. Occurrit ſane et in Ἐργ. 578., ſed ibi eſt *vindicat ſibi*, *ſortitur*. At h. l. eſt *ἀποκεχώρισται*, quod eſt *ἀπαμείρεται*. v. Etymol. et Heſych. h. v. Et ſic ed. Trincav. Par.

804. Iure recepta eſt Ruhnkenii correctio *εἰραῖς*. Habuiſſet tamen *εἰρὰς* non minus locum, reſpectu alterius *ἐς βουλήν*.

807. Manifeſtum ex hoc et aliis locis fit, tum cum colligerentur Heſiodi carmina et ſcripto traderentur, diverſas fuiſſe non modo lectiones, ſed et tractationes interdum eiusdem loci, a Rhapſodis recitare ſolitas. Haeſiſſe in his eos, qui primi perſcriberent carmen, neceſſe eſt; qui vt ſe expedirent, plures, etſi diverſas, eiusdem loci recitationes ſimul adſcripſere. Cum verſu 812. cf. Il. ϑ, 15.

823. Ex ſollenni more grammatico accipiendum erit *οὗ χεῖρες ἐπέχουσιν ἔργματα ἰσχύϊ*, *manus occupatum habent robur ſuum rebus agendis*: pro *ἰσχὺς τῶν χειρῶν* (h. *χεῖρες ἰσχυραὶ*) *ἐργάζονται*. Proprie *viribus res quas efficiant admovere*, *ἐπέχειν ἰσχύϊ ἔργον*. Quod ſi, vt eſt, durius videatur, ſaltem tenendum hoc: *ἔργματ' ἔχουσαι* eſſe *ἐργαζόμεναι*, et *ἐπ' ἰσχύϊ* pro *σὺν*, hoc eſt, *ἰσχυρῶς*. Obſcurum eſt, vtra ratio an alia melior ſequenda ſit.

831. Guietus delet verſum. Inſolens ſane illud: *ὥστε θεοῖσι συνιέμεν*, pro *ὥστε θεοὺς συνιέναι*. Ergo ſupplendum: *ὥστε θεοῖς ἐξεῖναι συνιέναι*.

846.

846. *πρηστήρων.* Verſum ſuſpectum habebam, quia *ὑπ' ἀμφοτέρων* non habet quo referatur, niſi in altero verſu primo *βροντῆς στεροπῆς τε*, tum conſtituas *ἀπὸ πυρὸς τοῦ πελώρου*, *ab igni, quem monſtrum ſpirabat.* Ita ſane abundant *venti preſteres*, per ſe quidem ſatis appoſiti, *et fulmina.* At praeſtat, quod in Scholio reperio, *ὑπ' ἀμφοτέρων, ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν κεφαλῶν τοῦ Τυφωέος, τοῦ μὲν διὰ τὰς βροντὰς, τοῦ δὲ διὰ τὰ πνεύματα.* Ita bene ſe habent omnia. Poſt Olympum et terram v. 842. 3. mare ſubiicitur 844., quod *aeſtus peruadit e tonitru, fulgure, ab igni quem monſtrum mouebat, καὶ ἀπὸ πρηστήρων, ab ignitis ventis et fulminibus.* Tale *καῦμα* ſup. 700.

855. *πλῆξε* ſc. *σὺν τούτοις τοῖς ὅπλοις τὸν Τυφωέα*: vnde mox ille *ἄναξ πληγεὶς ἐν οὔρεος βήσσῃσι.* Cuius flammae, proxima quaeque arripientis, afflatu ipſa terra incendia patitur.

867. Verſum *ὣς ἄρα* ſpurium eſſe, ſagaciter animadvertit Ruhnken. V. C.

872. *μαψαύραι* h. l. grammaticorum acumini relinquam. Ipſe locus requirit *αὔρας*, ventos qui per mare feruntur *paſſim*, *μὰψ ἐπιπνείουσι.*

882. *καὶ ἐκρίναντο τοῖς Τ. βίῃ* (h. e. *μάχῃ, ἐμάχοντο*) *τιμῶν ἕνεκα.* Supra 847. erat *νίκης καὶ κράτεος πέρι.*

889. *Metidem* iam vtero gerentem deuorauit Iupiter, ne quod ex illa naſceretur, ſi puer futurus eſſet, regno ſe deiiceret. Cf. Not. in Apollod. p. 38. et 1396. vbi de interpolatione huius loci apud Chryſippum egi, quam iam attigeram in Comment. de Theogonia p. 152. Alios ſcriptores rem hactenus mitigaſſe ſuſpicor, vt Iovem ſine congreſſu Metidem edidiſſe partu dicerent. Apud Clement. Homil. V, 12. ſaltem: *τὴν Μῆτιν γὰρ χωρὶς τῆς πρός τινα μίξεως ἀποκνίσκει, ὡς καὶ Ἥρα τὸν Ἥφαιστον.*

892. Ex more ſcriptum fuiſſe ſuſpicor: *Τὼς γάρ οἱ φρασάτην.* Et ſic ed. Ald. Iun. Farr. Item 895. legere praeſtat

πρω-

πρώτην μὲν κούρην. Ald. et Iunt. πρώτην μὲν γὰρ habent. Alienum a ſententiarum nexu eſt γάρ.

934. Φόβον καὶ Δεῖμον recte vertam *Fugam et Terrorem*, qui fugam facit, fugat. Aliter tamen Virgil. accepit Aen. IX, 719. *Fugam — atrumque Timorem.*

954. 5. Iungenda ſunt ναίει ἐν ἀθανάτοισι. In v. 956. Ruhnkenius e MS. Reg. protulit κλυτὸς Ὠκεανίνη, haud dubie doctius. In 961. vix recte ſe habet metrum: ἡ δέ οἱ Μηδ. Leg. ἡ δέ νύ οἱ, vt in ed. Par. expreſſum.

A v. 965. *novi carminis* initium fieri putandum. Sequebatur nunc ἡρωογονία, quae complectebatur primum *natos ex deabus*, quae cum mortalibus congreſſae erant, — ad 1019. tum *prognatos e mulieribus mortalibus*, quae cum diis erant congreſſae. Haec altera pars interiit; niſi pars eius ſupereſt, *Clipeus Herculis.*

970. De *Iaſio* cf. ad Apollod. p. 736. De *Cephalo* v. 986 ſqq. v. ibid. p. 822.

1001. *Medeum* ſeu *Medum* ex Aegeo natum tradunt alii, vt Apollod. I, 9. extr. Iaſonis tamen filium cum Eriopide filia etiam Cinaethus eum ediderat: ap. Pauſ. II, 3. Illud vero prorſus inauditum, quod Medeus a Chirone nutritus dicitur. De Iaſone vulgo alii idem tradidere.

1003. Αὐτὰρ Νηρηΐδες κοῦραι ed. Par. 1544. ex correctione; debebat ſaltem Νηρεΐδες. Paullo ante Φιλυρίδης eſt accipiendum, ac ſi Φιλλυρίδης expreſſum eſſet.

1014. μυχῷ νήσων ἱεράων non poteſt eſſe, quod Clericus volebat, *procul a receſſibus inſularum*, in continenti ſcilicet; ſed eſt, *in inſulis*; et dicendum, parum accuratam notionem locorum habuiſſe veterem poetam, qui Circes inſulam norat, et in Tyrrheno mari alias littori praetexi inſulas. In terris autem remotis maxime celebritatem nanciſci ſolent loca maritima cum inſulis, vtpote acceſſu faciliora quam interiores terrae. Inter v. 1013. et 14. Ruhnkenius, doctiſſimus vir, in MS. Pariſ.

Parif. invenerat verfum, fed turpiter claudicantem, vt, fpurium effe, fatis appareret: *Τηλέγονόν τ' ἔτεκε διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην* (faltem *Τηλέγονόν τε γ' ἔτικτε δ.*)

Subieci his Notulis *tabulas genealogicas* ad Theogoniam Hefiodeam comparatas, fimiles iis, quas in Apollodorum concinnavi, quarum magnam effe vtilitatem vfu et experimento comperi.

TABVLAE GENEALOGICAE

h. e. STIRPS DEORVM ET HEROVM

SECVNDVM HESIODVM.

Ab initio fuere Chaos, Terra, Tartarus, Eros, v. 116.

TAB. I.

Chaos

Erebus cum *Nocte*

Aether. Dies 123 — 5.

Nox sine coniuge 211 — 225.

1) Μορος, Κηρ, Θανατος, Ὑπνος, Ονειροι 211. 758.
2) Μωμος, Οιζυς.
3) Hesperides.
4) Μοιραι, Κηρες. (Poenae)
5) Νεμεσις, Γηρας, Ερις. 226-231.

Πονος, Ληθη, Λιμος, Αλγεα, Ὑσμιναι, Φονοι, Μαχαι, Ανδροκτασιαι, Νεικεα, Ψευδεις λογοι, Αμφιλογιαι, Δυσνομια, Ατη, Ὁρκος.

Tab. II.

Terra —— *Uranus.* 132—153.

Coelum. Montes. Pelagus. (Pontus.)
f. Οὐρανος. 126—132.

1. Oceanus. Coeus. Crius. Hyperion. Iapetus.
v. Tab. IV. Tab. V. Tab. V. Tab. V. Tab. VII.

Thia. Rhea. Themis. Mnemofyne Phoebe. Tethys.
Tab. V. Tab. VI. e Iove Tab. V.
Mufae
Tab. VI.

Cronos. Tab. VI.

2. Cyclopes.

3. Centimani: Cottus. Briareus. Gyges. 147. 617. fq.
Omnes dicti *Titanes* 207—210. 630 fq.

* * *

Ex Urani fanguine a Terra excepto 183—206.

Erinnyes. Gigantes. Nymphae Meliae. Venus ⁓ *Mars.*

* * *

Terra ⁓ *Tartarus.*
Typhoeus 821 fq.
ex quo
Venti procellofi. 869 fq.

Φοβος. Δειμος. Harmonia
933—7. ex
—— ⁓ *Anchifes.* *Cadmo.*
Aeneas
1008—10.

Ino. Semele. Agaue.
Autonoe *Ariftaeo* nupta.
Polydorus 976—8.

TAB. III.

Pontus v. Tab. II. —— *Terra.*

- *Doris* (Tab. IV.) ∼ Nereus 233.
  - Nereides L. 240—264.
    - in his Amphitrite ∼ *Neptunus* 930. Tab. VI.
  - *Psamathe* ∼ *Aeacus.*
    - Phocus 1004. 5.
  - Thetis ∼ *Peleus.*
    - Achilles 1006. 7.
- *Electra* (Tab. IV.) ∼ Thaumas.
  - Iris. 265. 6. 780. 4.
  - Harpyiae 267 - 9.
- Phorcys ∼ Ceto.
  - Graeae. 270 - 3.
  - Gorgones tres 276. in his Medusa ex Neptuno 278.
    - Chrysaor 281. 979 - 983. ∼ *Callirhoe.* Tab. IV.
      - Geryon. 287.
      - Echidna 295. ∼ *Typhaon.* 306.
        - *Echidna* ∼ Orthrus. 309.
          - Sphinx.
          - Leo Nemeaeus 326—332.
        - Cerberus. 310.
        - Hydra. 313.
        - Chimaera. 319.
  - Draco Hesperidum 333 - 6.
- Eurybia. Tab. V.

TAB. IV.

TAB. IV.

Oceanus ⌣ Tethys.
Tab. II.

Fluvii
337—345.
367—370.

Nymphae Oceaninae
346—366.
In his

Doris ⌣ *Nereus* 241.
350. Tab. III.

Electra ⌣ *Thaumas* 265.
349. Tab. III.

Callirrhoe ⌣ *Chrysaor* 288.
351. Tab. III

Styx ⌣ *Pallas*
361. 775. Tab. V.

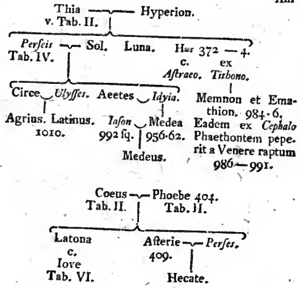
Clymene ⌣ *Iapetus*
351. Tab. VII.

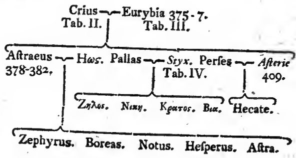
Eurynome ⌣ *Iupiter*
358 Tab. VI.

Perseis ⌣ *Sol.*
356. Tab. V.

TAB. V.

Alii *Titanes.*

TAB. VI.

TAB. VI.

Cronos ——— Rhea 453 sq.
minimus natu Titanum 137. Tab. II. — Tab. II.

Vesta, Ceres c. ex Iove Iasio 912., Iuno, Hades ◡ *Proserpina.* 768. 912-4., Neptunus v. mox., Iupiter v. mox.

Iuno: Vulcanus 927. duxit Aglaiam 945.

Ceres: Plutus 969-974.

* * *

Iupiter ◡ 1. *Metis* 886.
Athene.
——— ◡ 2. *Themis.*
Horae 901. Moerae 904.
——— ◡ 3. *Eurynome* Tab. IV.
Charites 907-911. ex his Aglaia c. *Vulcano* 945. 6.
——— ◡ 4. *Ceres.*
Proserpina ◡ Aidoneus s. Hades 912 - 4.
——— ◡ 5. *Mnemosyne* Tab. II.
Musae 915 - 7
——— ◡ 6. *Latona* Tab. V.
Apollo. Diana 918 - 920.
——— ◡ 7. *Iuno.*
Hebe. Mars. Ilithyia 921 - 3.
(c. Hercule 950 - 5.)
——— ◡ 8. *ex se* sustulit
Athenen s. Minervam 924. 886 sq.
——— ◡ 9. *Maia.*
Mercurius 938 - 9.
——— ◡ 10. *Semele.*
Dionysus 940 - 2. c. *Ariadne* 947.
——— ◡ 11. *Alcmena.*
Hercules 943. 4. c. *Hebe* 950.

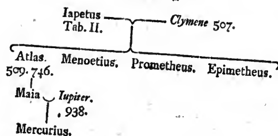
* * *

Neptunus ◡ *Amphitrite* Nerei f. 243. Tab. III.

Triton 930 - 3.

TAB. VII.

T a b. VII.

CORRI-

CORRIGENDA ET ADDENDA.

Vſ. 323. 4. Diverſam h. l. haberi deſcriptionem Chimaerae ab illa Homerica, vidit quoque Euſtath. ad Il. ζ. p. 634. l. 38., ubi ab Heſiodo ait monſtrum triceps ſingi; vt hos duo verſus et ipſe vel non legerit, vel lectos pro ſpuriis habuerit. Paullo ante pro τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφ. ex MS. Bodlei. adfertur τῆς δ' αὖ τρ. κ. Sed doctiorem rationem confirmat praeter alios Schol. Sophocl. ad Trach. v. 529.

v. 396. corrigendum ἣ θέμις —

v. 511. item leve vitium emendandum, et ſcrib. Ἐπιμηθέα.

v. 556. ſq. Spectat huc Apollonii gloſſa in Lex. Hom. Μηρία. Οὐχ' ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ τὰ ἐκ τῶν μηρῶν ἐξαιρούμενα καὶ ἱεροθυτούμενα. Ὁ δὲ Ἡσίοδος τὰ περὶ τὴν μερίδα τῶν ὀστέων μυθικῶς διαπλάσσει. Parum tamen haec nos iuvant; et me quoque valde exercuit locus Heſiodi, in quo, quod aliunde non didiceram, oſſa aris deorum impoſita narrantur. Niſi morem hunc ad antiquiſſima tantum tempora retrahendum eſſe dicamus, nihil omnino reliquum video, quam vt *oſſa* accipiamus *carnibus undique et adipe obducta*. Quisquis enim verſuum horum auctor ſit, difficultatem ſuam retinet ſententia.

v. 656. Scribendum utique πέρι μὲν πραπίδας, πέρι δ' ἐσσὶ ν.

v. 669. corrig. Ἐρέβευσφιν.

v. 801. θεῶν ἀπομείρεται α. ἐόντων. Aliam ſcripturam exhibet Trincav. ἀπαμείρεται, eamque tamquam genuinam in Theſauro ſuo agnoſcit H. Steph. Sane ab antiquis Grammaticis videmus diſtingui ἀπομείρομαι et ἀπαμείρομαι. Euſtath. vero non ſenſu, ſed ſcriptura modo utrumque verbum differre putat ad Il. φ. p. 1243. l. 23., ubi noſtrum locum reſpicit.

v. 974. Scrib. ὄλβον.

Caetera, ſi qua inſunt, vitia typothetae, in notis iam emendata reperies.

